

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

**RYNEK
ROLNY**

STYCZEŃ 2006

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	22
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka Tomasz Smoleński	26
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka Irena Strojewska	35
8. Rynek mleka	Zygmunt Smoleński Teresa Zdziarska	44
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	49
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski Danuta Zawadzka	52
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Mira Kobuszyńska Grzegorz Dybowski	56
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	62
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	66
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	72
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
16. Rynek usług dla rolnictwa	Albin Klementowski Lucyna Mieszkowska	81

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Roman Urban (z-ca redaktora naczelnego), Krzysztof Hryszko (sekretarz redakcji),
Lech Goraj, Jan Małkowski, Bożena Nosecka, Leszek Ślipski (opracowanie graficzne i skład).
Prenumerata: Maria Serwińska - tel.: (022) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (022) 505 46 66, faks: (022) 827 19 60
Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ – PIB
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

Koniunktura w rolnictwie

Jadwiga Seremak-Bulge

W 2005 r. przeważały spadkowe tendencje cen, po znacznych wzrostach cen skupu podstawowych surowców rolniczych jakie nastąpiły w 2004 r. Skumulowany wskaźnik zmian cen koszyka skupu w 2005 r. wyniósł zaledwie 91,9 punktu, podczas gdy środki produkcji w porównaniu z grudniem 2004 r. zdrożały o 2,3 punktu procentowego. W efekcie wskaźnik nożyc cen w 2005 r. spadł do zaledwie 89,8 punktu, podczas gdy w roku poprzednim i przed dwoma laty przekraczał 99 punktów. W 2005 r. żywność staniała o 1,2%, co było jednym z podstawowych czynników obniżających inflację do zaledwie 0,7%. Towarzyszył temu 7% wzrost nominalnych wynagrodzeń. Stwarza to realne podstawy do wzrostu popytu na żywność w bieżącym roku (tab. 1).

W sumie bilans zmian cen w pierwszych latach członkostwa nie był dla rolnictwa korzystny. Skumulowany wskaźnik wzrostu cen detalicznych środków produkcji wyniósł w latach 2004 – 2005 121 punktów, podczas gdy ceny koszyka skupu wzrosły w tym czasie tylko o 7,8%, przy inflacji wynoszącej 105,1 punktu. Indeks realnych cen koszyka skupu w latach 2004 – 2005 wyniósł więc 102,5 punktu, gdy dla środków produkcji przekroczył 115 punktów. Zatem nożyce cen płaconych przez rolników i przez nich otrzymywanych rozwarły się. Spadek dochodów rolniczych z tytułu niekorzystnych zmian cen kompensowany jest wypłatą dopłat bezpośrednich. W najbliższym czasie jednak liczyć się należy z inflacyjnym wzrostem kosztów produkcji rolniczej. Znacznie szybszy przyrost wynagrodzeń niż cen detalicznych żywności stwarza nadzieję na wzrost potencjalnego popytu na żywność, tym bardziej że zmniejsza się także bezrobocie.

W ciągu 12 m-cy 2005 r. spadły ceny skupu właściwie wszystkich podstawowych surowców rolniczych z wyjątkiem bydła, mimo niższych zbiorów i mniejszej podaży podstawowych produktów roślinnych. Największe redukcje cen dotyczyły trzody chlewnej, która wkroczyła we wzrostową fazę cyklu świńskiego (o >18%) i drobiu (o 15%), którego produkcja osiąga kolejne rekordy. Staniały również zboża (o 10-14%) oraz ziemniaki (o około 7%). Mimo znacznego spadku cen w 2004 r. zboża w 2005 r. taniały nadal – w tym zwłaszcza kukurydza. Najmniej obniżyły się ceny skupu mleka (o 1,4%), mimo że spadkowe tendencje cen utrzymywały się od początku roku. W sumie realny spadek cen zbóż w latach 2004 – 2005 wyniósł 42 – 45%, drobiu 15%, a ceny ziemniaków prawie nie zmieniły się. Natomiast ceny

trzody chlewnej realnie wzrosły w ciągu ostatnich 2 lat o ponad 11%, mleka o ponad 15%, a bydła aż o prawie 42%. Bardzo silny wzrost cen skupu bydła, mimo ich niewielkiego spadku w ostatnich miesiącach, wskazuje że podwyżki jakie nastąpiły po akcesji mają charakter trwały, a ceny osiągnęły nowy poziom równowagi.

W grudniu znaczny wzrost wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu o 0,6 pp spowodował, że rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej, mierzone syntetycznym wskaźnikiem koniunktury w rolnictwie (SWKR) nieznacznie poprawiły się (o 0,1 pp), pomimo obniżki wyrównanego wskaźnika nożyc cen o 0,3 pp. Wpłynął na to przede wszystkim spadek cen żywności, zwłaszcza w relacji do wynagrodzeń oraz pewna poprawa wyrównanego indeksu produkcji przemysłu spożywczego (tab. 2). Obniżka cen skupu prawie wszystkich podstawowych produktów rolniczych spowodowała spadek wyrównanego wskaźnika zmian cen skupu do 99,6 punktu. O 0,1 pp zmniejszył się także nieznacznie wyrównany wskaźnik wzrostu cen detalicznych środków produkcji. W rezultacie wskaźnik nożyc cen zmalał z 99,8 punktu w ostatnich 4 miesiącach do 99,5 punktu w grudniu. Największe obniżki cen skupu w końcu roku dotyczyły drobiu i żywca wieprzowego. Jedynie ceny skupu mleka wzrosły w związku ze znacznym sezonowym spadkiem podaży, ale i tutaj sezonowy wzrost był znacznie mniejszy niż przed rokiem. Znacznie droższe niż przed rokiem są ziemniaki, zwłaszcza ziemniaki jadalne, które obecnie dominują w obrocie. Na rynku zbóż kontynuowane były słabe tendencje wzrostowe. Dotyczyły one przede wszystkim żyta konsumpcyjnego, w mniejszym stopniu pszenicy, a kukurydza i jęczmień nadal taniały. Staniała także żywność, o czym zadecydował przede wszystkim spadek cen mięsa i owoców. Koniec sezonu praktycznie na wszystkich rynkach środków produkcji sprawia, że ich ceny stabilizują się, a ceny energii nawet spadają. Rosną tylko, chociaż coraz wolniej, ceny maszyn rolniczych. Pewnego ruchu cen środków produkcji można oczekiwać dopiero wraz z rozpoczęciem przygotowań do nowego sezonu.

1. Skumulowane wskaźniki zmian cen (grudzień poprzedniego roku = 100)

Wyszczególnienie	2005	2004	2003	2002	2004 – 2005	
					XII 2003=100	Indeks cen realnych
Wynagrodzenia	107,0	103,4	105,1	102,4	110,6	105,2
Towary i usługi konsumpcyjne	100,7	104,4	101,7	100,7	105,1	100,0
Żywność	98,8	107,7	102,2	97,4	106,2	101,0
Środki produkcji	102,3	118,3	103,1	100,8	121,0	115,1
Nożyce cen koszyka skupu	89,8	99,2	99,8	84,4	87,6	*
Koszyk skupu	91,9	117,3	102,9	85,1	106,0	100,9
w tym pszenica	86,7	66,4	145,6	90,8	57,6	54,8
żyto	91,2	66,7	141,3	91,6	61,0	58,0
ziemniaki	93,9	110,5	104,2	79,0	74,1	70,5
bydło	102,1	144,8	95,6	93,8	149,0	141,7
trzoda chlewna	81,6	143,2	94,8	72,1	114,4	108,8
drób	85,1	105,2	111,7	91,3	93,0	88,5
mleko	98,6	123,8	107,8	90,2	121,1	115,2

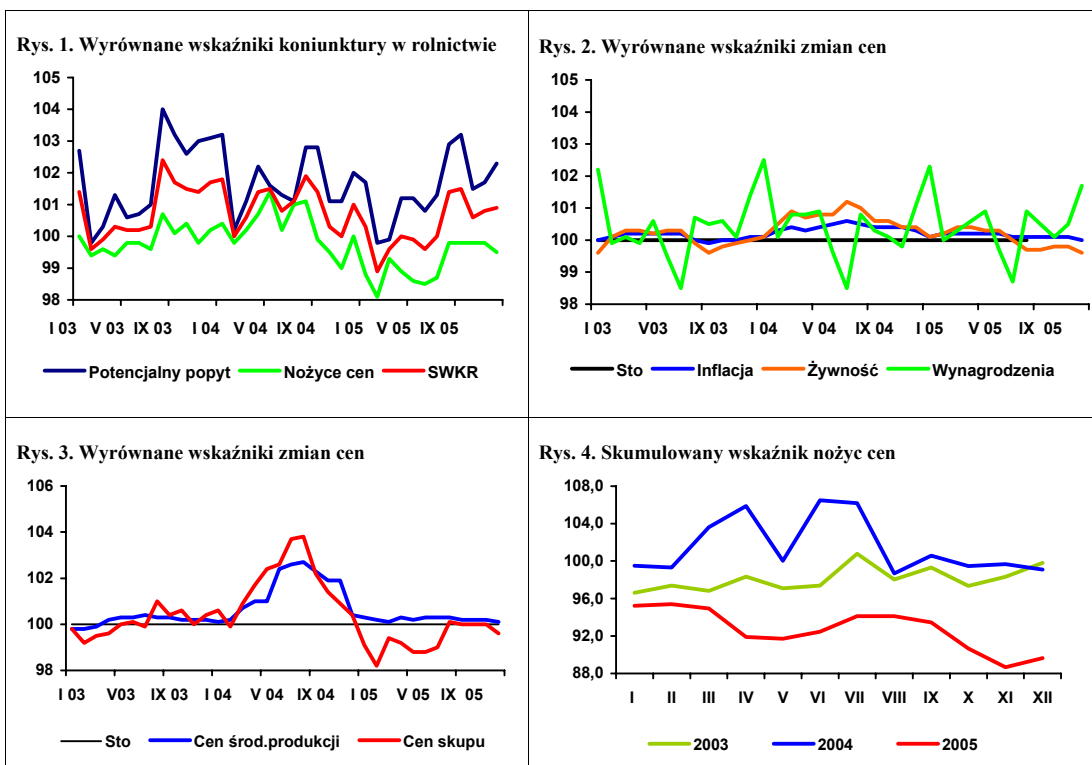
Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS

2. Wskaźniki obrazujące zmiany bieżącej koniunktury w rolnictwie

Wyszczególnienie	XII 05	XI 05	X 05	IX 05	VIII 05	VII 05	XII 04
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,9	100,8	100,6	101,5	101,4	100,0	101,0
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	102,3	101,7	101,5	103,2	102,9	101,3	102,0
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	99,5	99,8	99,8	99,8	99,8	98,7	100,0
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	99,6	100,0	100,0	100,0	100,1	99,0	100,4
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,1	100,2	100,2	100,2	100,3	100,3	100,4
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	100,4	100,3	100,4	100,4	100,3	100,1	99,8
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	102,1	100,7	100,3	100,8	101,1	98,7	100,6
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	101,1	100,8	100,3	104,2	103,1	101,5	101,3

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, zwierce ogółem w tym , zwierce wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Rynek zbóż

Marcin Krzemiński

Pomimo niższych niż w poprzednim sezonie zbiorów zbóż utrzymuje się wysoki poziom skupu. W listopadzie wyniósł on 427,4 tys. ton wobec 347,6 tys. ton w listopadzie 2004 r. W ciągu ostatniego roku zmieniła się struktura skupu. Większą rolę niż rok wcześniej odgrywa pszenica, spadło natomiast znaczenie żyta. W ciągu 11 miesięcy 2005 r. skupiono 5,11 mln ton zbóż, tzn. o ok. 10% więcej niż w takim samym okresie 2004 r. O 15% do 3,80 mln ton wzrósł skup pszenicy, natomiast skup żyta obniżył się o ok. 21% i wyniósł 0,53 mln ton. Od początku sezonu 2005/06 do skupu trafiło 3,44 mln ton zbóż, w tym 2,51 mln ton pszenicy i 0,36 mln ton żyta. Listopad 2005 r. był pierwszym miesiącem skupu interwencyjnego prowadzonego przez ARR. Zakupione w ramach tego mechanizmu zboże stanowi własność unijną.

W listopadzie zaobserwowano niewielki wzrost cen skupu większości zbóż. Cena skupu pszenicy wzrosła w porównaniu z październikiem o 0,6%, żyta o 2,5%, a kukurydzy o 1,0%. O 1,6% obniżyła się natomiast cena skupu jęczmienia. Średnie ceny skupu są o ok. 4-14% niższe niż w listopadzie 2004 r. Największa różnica występuje w przypadku ceny skupu pszenicy. Ceny targowiskowe w listopadzie 2005 r. były niższe niż w poprzednim miesiącu. O prawie 1% wzrosła jedynie cena targowiskowa jęczmienia. Średni poziom cen targowiskowych jest o ok. 9-15% niższy niż w listopadzie 2004 r.

Produkcja mąki pszennej po pewnym obniżeniu w październiku, powróciła do poprzedniego poziomu. Łączna produkcja w ciągu 11 miesięcy 2005 r. wyniosła 1,42 mln ton i była o ok. 4% niższa niż w takim samym okresie 2004 r. W listopadzie zwiększyła się produkcja mąki żytniej. W ciągu 11 miesięcy wyniosła ona 120,0 tys. ton i była o 3% wyższa niż w takim samym okresie 2004 r. Na zbliżonym poziomie utrzymała się produkcja pieczywa i wyniosła ona 545 tys. ton w ciągu 11 miesięcy 2005 r., a poziom jego produkcji w listopadzie był najwyższy od ponad roku. Znacząco zwiększyła się produkcja makaronu. Jej poziom jest o ponad 20% wyższy niż w 2004 r. W listopadzie wyprodukowano 9,6 tys. ton i był to najwyższy poziom od czerwca 2005 r.

Ceny zbytu produktów zbożowych utrzymywały nie zmieniły się od 3 miesięcy. Kolejny miesiąc z rzędu spadła jedynie cena detaliczna mąki poznańskiej i w listopadzie 2005 r. była ona już o 14% niższa niż w listopadzie 2004 r. W tym samym okresie cena detaliczna kaszy jęczmiennej nie zmieniła się, a chleba mieszanego spadła o 3%.

Utrzymuje się wysoki poziom eksportu zbóż. W październiku wywieziono z Polski rekordową ilość 116 tys. ton pszenicy. Jej głównymi odbiorcami były Algieria i Zjednoczone Emiraty Arabskie. Zmniejszył się eksport żyta i jęczmienia, a eksport kukurydzy utrzymał się na poziomie podobnym jak we wrześniu 2005 r. Import pięciu zbóż wyniósł w październiku 2005 r. 28,1 tys. ton i był o 0,3 tys. ton wyższy niż we wrześniu. Ponad połowę wolumenu importu stanowiła pszenica, przywieziono także ok. 10 tys. ton jęczmienia.

Poziom obrotów produktami pierwotnego przetwórstwa zbóż jest wyższy niż w 2004 r. W październiku zmieniła się struktura eksportu produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż. Niższy był eksport mąki pszennej, obniżył się także eksport kasz, grysików i granulek. Czterokrotnie zwiększył się eksport ziarna obrobionego inaczej, a po raz pierwszy w drugim półroczu wystąpił eksport słodu, którego odbiorcą była Łotwa. W imporcie tej grupy produktów wystąpiły podobne zmiany struktury. Obniżył się import mąki pszennej oraz kasz, grysików i granulek. Import ziarna obrobionego inaczej wzrósł. Zwiększył się także import słodu, był on jednak niższy niż w połowie roku.

Obroty produktami wtórnego przetwórstwa są również wyższe niż przed rokiem. Największą rolę w eksporcie tych wyrobów odgrywa pieczywo; jego wolumen w październiku wyniósł 13,8 tys. ton i był nieco wyższy niż rok wcześniej, jednak niższy niż we wrześniu 2005 r. Zwiększył się eksport ciasta makaronowego i wyrobów pochodzących ze spęczniania i prażenia zbóż. Import pieczywa utrzymuje się na poziomie sprzed roku, zwiększył się natomiast import pozostałych produktów wtórnego przetwórstwa. Obniżył się on jednak w stosunku do poziomu sprzed miesiąca.

Ceny najważniejszych pasz w listopadzie ponownie obniżyły się. Przyczyną obniżki cen pasz jest duża podaż zbóż o parametrach paszowych. Średni poziom cen pasz kształtuje się na poziomie ok. 5-13% niższym niż w listopadzie 2004 r. Na dalszy poziom cen pasz będą wpływać głównie ceny zbóż.

1 pszenica, żyto, jęczmień, kukurydza, pszenżyto.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Wyszczególnienie	Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień paszowy	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies
	Skup				Targowiska			
2004 I-XII	481,5	363,4	459,8	485,0	590,8	444,0	510,7	439,9
2004/05	415,0	312,2	b.d.	b.d.	509,0	384,6	460,2	391,7
2004 XI	417,5	318,7	340,0	404,7	501,4	380,1	439,8	376,9
XII	416,8	314,9	352,7	399,9	495,6	373,8	435,3	368,0
2005 I	412,2	306,1	395,1	395,5	500,9	381,3	474,1	392,7
II	405,9	302,8	394,4	398,7	499,1	380,1	472,5	395,1
III	396,1	301,5	393,8	385,5	496,9	381,6	463,6	392,6
IV	382,8	293,0	386,0	367,8	487,1	369,5	464,1	387,2
V	382,1	288,3	390,0	359,7	467,1	351,3	440,9	376,5
VI	367,0	281,2	373,4	344,7	451,7	340,8	420,9	370,0
VII	375,4	253,0	433,9	312,6	417,3	318,2	388,7	351,5
VIII	345,2	260,8	408,8	365,0	427,8	324,9	399,3	360,5
IX	356,3	271,7	402,9	386,3	428,9	318,5	395,3	357,5
X	357,5	274,0	323,8	371,1	429,6	332,3	397,7	355,4
XI	359,6	280,8	327,1	365,3	424,4	330,0	401,2	348,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Wyszczególnienie	Pszenica	Żyto	Zboża ogółem
2004 I-XII	3 497,6	707,1	4 898,7
VII 2004 – VI 2005	4 003,0	715,2	5 460,4
2004 XI	227,9	58,7	347,6
XII	190,0	31,6	262,2
2005 I	182,3	25,9	240,9
II	187,6	19,8	234,6
III	213,4	21,8	268,3
IV	228,5	34,5	299,1
V	250,7	29,3	319,7
VI	231,9	34,8	306,7
VII	179,7	25,4	260,0
VIII	879,9	159,6	1 288,3
IX	672,0	101,4	902,6
X	440,7	43,7	566,3
XI	335,9	34,4	427,4

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Wyszczególnienie	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony
2004 I-XII	1617,5	125,4	653,2	83,0
2005 I-XI	1426,0	120,0	545,1 ^b	92,2
2004 I-VI	776,4	63,3	325,5	41,1
2005 I-VI	765,8	66,9	322,9	50,3
2004 XI	143,5	10,8	53,1	6,9
XII	131,7	9,0	56,1	7,1
2005 I	131,8	11,5	52,3	7,3
II	122,8	10,8	50,3	7,8
III	137,0	11,6	55,5	9,2
IV	123,1	11,5	55,2	8,2
V	119,1	9,6	54,5	8,0
VI	132,0	11,9	55,1	9,8
VII	124,9	10,6	55,2	7,6
VIII	138,2	10,1	55,8	7,4
IX	137,8	10,0	54,8	8,2
X	126,0	10,1	56,5	9,2
XI	135,0	11,3	.	9,6

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników

^b I-X 2005 r.

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Pszennica ^a	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Pszenżyto	Pszennica ^a	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Pszenżyto
2004 I-XII	190,3	78,5	0,1	9,5	4,1	249,3	15,5	196,2	264,9	6,6
2004 I-VI	1,3	1,3	0,1	3,1	0,4	97,6	12,7	141,8	251,4	3,0
2005 I-VI	35,2	121,8	8,0	55,9	14,2	144,0	0,8	58,8	14,2	4,3
2004 X	80,1	29,0	0,0	0,0	0,3	28,9	0,0	1,6	1,9	0,2
XI	6,4	16,3	0,0	1,6	0,0	13,0	0,1	2,4	2,5	0,8
XII	1,3	18,9	0,0	3,9	0,0	8,6	0,0	2,2	3,6	0,6
2005 I	0,3	26,3	0,0	3,7	0,5	16,3	0,0	3,7	3,5	0,6
II	0,3	7,0	0,3	3,5	0,3	29,6	0,0	9,2	3,8	0,9
III	0,5	8,5	0,7	7,0	0,4	35,1	0,1	10,7	2,0	1,0
IV	3,4	20,9	0,4	8,8	3,3	24,2	0,5	9,2	2,6	0,8
V	1,2	19,6	1,1	12,8	3,7	19,9	0,0	11,1	1,4	0,5
VI	29,5	39,7	5,4	20,1	6,0	19,0	0,2	14,8	0,8	0,4
VII	47,9	27,7	18,4	35,5	6,2	17,1	0,4	13,8	1,2	0,5
VIII	23,6	47,0	15,3	26,7	6,6	26,9	0,1	6,7	1,4	0,2
IX	83,8	56,4	21,6	11,9	8,9	14,5	0,4	11,1	1,7	0,1
X	116,1	13,9	1,6	12,9	3,4	14,8	0,5	10,6	2,0	0,2

^a razem z pszenicą durum

Źródło: Dane MF i GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze grysiaki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Słód	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze grysiaki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Słód
2004 I-XII	6,8	0,2	2,3	0,1	38,0	19,9	9,6	35,1	17,3	187,4
2004 I-VI	1,0	0,0	0,9	0,0	12,2	7,7	5,2	14,0	8,8	83,4
2005 I-VI	6,1	0,6	1,9	1,1	17,7	18,4	9,3	21,7	14,8	97,5
2004 X	0,5	0,0	0,2	0,0	0,0	2,3	0,6	2,4	1,2	18,1
XI	1,1	0,1	0,2	0,0	4,8	2,5	1,0	3,0	2,4	9,3
XII	1,4	0,0	0,3	0,0	9,8	2,1	0,7	3,5	1,0	16,7
2005 I	0,9	0,0	0,2	0,0	3,9	3,2	1,4	3,9	0,9	11,9
II	0,5	0,0	0,3	0,2	2,4	3,2	1,7	3,0	0,9	13,8
III	0,9	0,0	0,3	0,2	4,5	3,3	1,5	3,6	1,4	16,9
IV	1,0	0,1	0,3	0,1	2,3	2,8	1,7	3,1	5,0	15,7
V	1,5	0,4	0,5	0,2	3,2	3,1	1,5	4,0	3,9	16,5
VI	1,3	0,1	0,3	0,3	1,4	2,8	1,5	4,2	2,7	22,7
VII	1,2	0,1	0,4	0,1	0,0	3,3	1,4	4,0	4,4	20,4
VIII	2,1	0,2	0,8	0,2	0,0	4,0	1,6	3,5	3,1	18,3
IX	1,7	0,1	0,8	0,5	0,0	3,7	1,4	3,2	0,7	12,5
X	0,5	0,1	0,6	2,1	0,6	2,2	1,6	3,1	2,6	13,8

Źródło: Dane MF i GUS.

Tab. 6. Eksport i import produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport			Import		
	Ciasto makaronowe	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze	Ciasto makaronowe	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze
2004 I-XII	8,1	22,6	123,9	23,8	3,2	38,9
2004 I-VI	3,4	11,2	52,5	11,1	1,7	17,0
2005 I-VI	4,1	15,5	71,3	14,7	2,8	22,9
2004 X	0,9	1,9	13,5	2,4	0,2	4,5
XI	0,9	1,9	12,8	2,4	0,3	4,0
XII	0,4	1,6	11,3	2,1	0,5	3,3
2005 I	0,6	2,0	10,3	2,1	0,4	3,1
II	0,8	2,4	10,7	2,1	0,5	3,4
III	0,7	3,3	12,8	2,4	0,6	3,8
IV	0,6	2,7	11,3	2,7	0,4	4,2
V	0,7	2,6	12,9	2,5	0,3	3,8
VI	0,7	2,7	13,4	2,8	0,7	4,6
VII	0,8	3,0	12,6	2,8	0,8	4,3
VIII	0,6	3,7	15,8	2,6	1,1	4,4
IX	0,6	2,1	15,6	2,9	1,2	5,0
X	0,8	2,8	13,8	2,8	1,0	4,5

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane MF i GUS.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Miesiące	Mąka poznańska			Kasza jęczmienna „Mazurska”			Chleb mieszany zwykły		
	Cena producenta	Cena detaliczna	Premia detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Premia detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Premia detaliczna
2004 XI	0,80	1,67	0,87	1,20	2,38	1,18	2,28	2,76	0,48
XII	0,79	1,64	0,85	1,22	2,38	1,16	2,28	2,74	0,46
2005 I	0,75	1,62	0,87	1,24	2,40	1,16	2,30	2,74	0,44
II	0,74	1,60	0,86	1,19	2,38	1,19	2,29	2,72	0,43
III	0,72	1,59	0,87	1,18	2,38	1,20	2,29	2,70	0,41
IV	0,70	1,57	0,87	1,17	2,38	1,21	2,28	2,70	0,42
V	0,68	1,56	0,88	1,17	2,38	1,21	2,28	2,70	0,42
VI	0,66	1,54	0,88	1,06	2,38	1,32	2,28	2,70	0,42
VII	0,66	1,50	0,84	1,03	2,40	1,37	2,28	2,68	0,40
VIII	0,67	1,49	0,82	1,02	2,40	1,38	2,28	2,68	0,40
IX	0,68	1,47	0,79	1,02	2,38	1,36	2,30	2,68	0,38
X	0,68	1,45	0,77	1,02	2,38	1,36	2,30	2,68	0,38
XI	0,68	1,43	0,75	1,02	2,38	1,36	2,30	2,68	0,38

Źródło: Dane GUS, obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Miesiące	Mieszanka „B” sypka dla bydła dorosłego	Mieszanka „L” sypka dla loch	Mieszanka „P” sypka dla prosiąt	Mieszanka „T2” sypka dla tuczników	Mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt	Mieszanka „DJ-1” sypka dla kur niosek	Koncentrat „Provit” sypki dla tuczników
2004 XI	848	1027	1550	923	1281	1116	1716
XII	838	1009	1541	904	1262	1099	1695
2005 I	836	999	1531	879	1247	1085	1682
II	825	983	1515	860	1226	1064	1669
III	811	965	1500	847	1195	1046	1642
IV	805	959	1499	837	1171	1034	1632
V	803	953	1503	828	1161	1036	1630
VI	798	939	1493	821	1144	1030	1623
VII	800	934	1473	814	1138	1024	1621
VIII	815	926	1471	812	1163	1017	1624
IX	810	930	1464	807	1158	1010	1620
X	808	923	1465	806	1159	1008	1617
XI	805	920	1464	803	1155	1007	1617

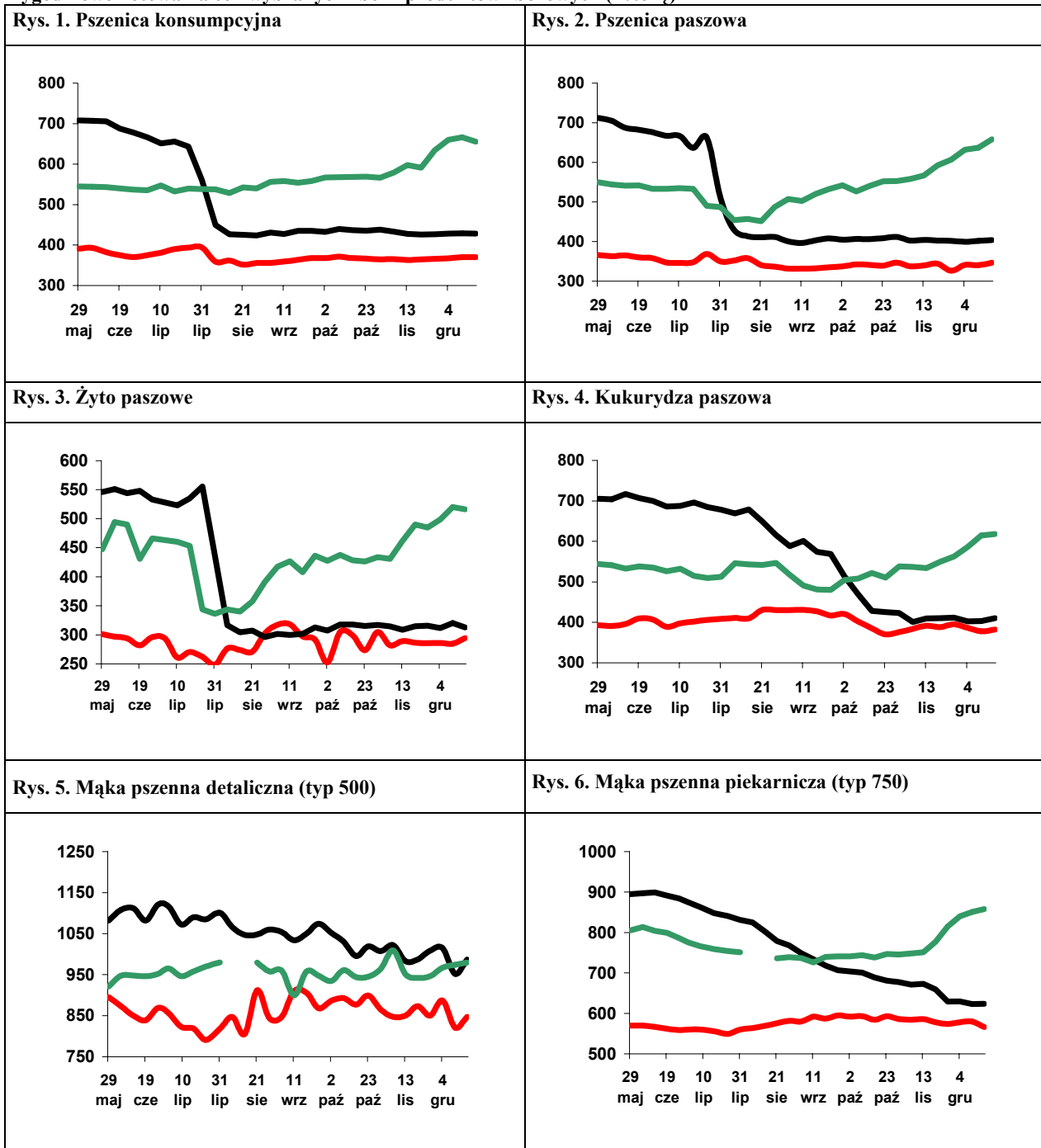
Źródło: GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka

Miesiące	Mieszanka „T2” sypka dla tuczników / ceny targowiskowe żyta	Mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt / ceny targowiskowe pszenicy	Koncentrat „Provit” sypki dla trzody / ceny targowiskowe żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka „B” sypka dla bydła	Ceny skupu trzody / koncentrat „Provit” sypki dla tuczników	Ceny skupu trzody / mieszanka „T2” sypka dla tuczników	Ceny skupu drobiu / mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt
2004 XI	2,43	2,55	4,51	1,13	2,65	4,93	2,63
XII	2,42	2,55	4,53	1,17	2,60	4,88	2,55
2005 I	2,31	2,49	4,41	1,16	2,29	4,39	2,42
II	2,26	2,46	4,39	1,17	2,37	4,59	2,46
III	2,22	2,40	4,30	1,17	2,41	4,66	2,54
IV	2,27	2,40	4,42	1,16	2,21	4,30	2,56
V	2,36	2,49	4,64	1,13	2,20	4,32	2,80
VI	2,41	2,53	4,76	1,14	2,27	4,48	2,93
VII	2,56	2,73	5,09	1,12	2,46	4,89	3,03
VIII	2,50	2,72	5,00	1,10	2,58	5,16	3,01
IX	2,53	2,70	5,09	1,11	2,55	5,12	3,01
X	2,43	2,70	4,87	1,14	2,41	4,84	2,67
XI	2,43	2,72	4,90	1,17	2,23	4,48	2,49

Źródło: GUS

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Legenda:
 2005 ———
 2004 ———
 2003 ———

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” nr 1-17/2005, 2004, 2003; ZSRIR, MRiRW.

Rynek cukru

Piotr Szajner

W 2005 r. powierzchnia zasiewów buraków cukrowych wyniosła 270 tys. ha, a plony ok. 43 t/ha. Produkcja cukru osiągnęła poziom ok. 1900 tys. ton i była o ok. 318 tys. ton większa od zmniejszonych kwot produkcyjnych. We wrześniu 2004 r. w celu przywrócenia równowagi rynkowej Komisja Europejska zmniejszyła kwoty produkcyjne na sezon 2005/2006. W Polsce redukcja kwot wyniosła odpowiednio: kwota A ze 1580 do 1495,3 tys. ton i kwota B z 91,9 do 86,9 tys. ton. Nadwyżki cukru muszą być wyeksportowane bez refundacji wywozowych.

Ceny skupu buraków determinowane są przez poziom cen minimalnych, które dla buraków kwoty A wynoszą 46,37 EUR/tonę, a kwoty B 32,42 EUR/tonę. Istotnym czynnikiem, który decyduje o wysokości cen jest zawartość cukru w burakach, która w kampanii 2005/2006 była bardzo wysoka ok. 18,40%. Na tej podstawie ocenia się, że średnia cena skupu wyniesie ok. 180 zł/tonę i będzie o 4% niższa niż przed rokiem. Dobra jakość surowca zrekompensowała rolnikom straty wynikające z aprecjacji złotego względem euro, która spowodowała spadek ceny minimalnej wyrażonej w złotych. W 2005 r. średni kurs wymiany wyniósł 4,025 zł, wobec 4,534 zł w 2004 roku.

Zużycie cukru w kraju utrzymuje się na stabilnym poziomie, gdyż malejące spożycie w gospodarstwach domowych rekompensowane jest przez rosnący popyt ze strony przemysłu spożywczego. W pierwszej połowie 2005 r. spożycie w gospodarstwach domowych zmniejszyło się o ok. 9%. W okresie 10 miesięcy 2005 r. zwiększyła się produkcja wyrobów spożywczych zawierających cukier: czekolady o 6,4%, wyrobów ciastkarskich o 13,3% i dżemów i powideł o 3,3%. Nieznacznie zmniejszyła się produkcja wyrobów czekoladowanych, większy spadek produkcji dotyczył cukierków i napojów bezalkoholowych.

Ceny zbytu cukru w workach 50 kg i paczkowanego w listopadzie były odpowiednio o 1,2% i 2,6% niższe niż w październiku. W porównaniu do listopada 2004 r. ceny były niższe o 12,2%. Powodem tego były stabilizacja popytu krajowego oraz aprecjacja waluty krajowej. W rezultacie cena interwencyjna cukru wyrażona w złotych spadła w porównaniu do listopada 2004 r. o ok. 7%. Ceny detaliczne cukru w od czerwca 2005 r. wykazują niewielkie wahania i w listopadzie wyniosły średnio 3,08 zł/kg, i były o 12,5% niższe niż przed rokiem.

W ciągu dziesięciu miesięcy za granicę sprzedano 525,1 tys. ton. Przedmiotem eksportu jest głównie cukier C (ok. 350 tys. ton) ze względu na duże nadwyżki produkcji w sezonach 2004/05 i 2005/06. Według danych ARR do końca listopada 2005 r. eksport cukru z dopłatami wyniósł 98,2 tys. ton, a łączna kwota dopłat ok. 165 mln zł. Większość cukru sprzedawana jest do krajów WNP (222,3 tys. ton) i państw Europy Środkowo-Wschodniej (77,8 tys. ton). Na rynek UE-25 wyeksportowano 101 tys. ton. Ceny w eksporcie utrzymują się na wysokim poziomie, ze względu na relatywnie wysokie ceny na rynku światowym. Import cukru jest niewielki i w omawianym okresie wyniósł 43,4 tys. ton, w tym 30 tys. ton z krajów UE-25.

Na światowym rynku cukru ceny utrzymują się relatywnie wysokie ceny. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku wzrosły w grudniu do ok. 300 USD/tonę, podczas gdy przed rokiem wynosiły 225 USD/tonę. Notowania cenowe cukru białego na giełdzie w Londynie wzrosły w grudniu 2005 r. do 325 USD/tonę i były o 8% wyższe niż w listopadzie oraz o 31% niż przed rokiem.

Tab. 1. Produkcja wybranych artykułów spożywczych zawierających cukier (tys. ton, mln hl)

Miesiące		Czekolada	Wyroby czekoladowane	Cukierki	Marmolada dzemy i powidła	Wyroby ciastkarskie	Słodzone napoje bezalkoholowe
2004	I-XII	139,8	77,6	57,3	72,0	117,7	28,1
	X	15,8	8,8	4,4	5,8	10,3	1,5
	XI	15,5	8,2	4,6	5,5	9,8	1,8
	XII	13,0	6,9	4,1	5,3	9,8	2,2
2005	I	12,3	6,7	3,9	5,6	10,0	1,5
	II	11,2	6,2	4,1	6,3	10,4	1,5
	III	11,5	6,4	4,5	6,9	11,3	2,2
	IV	10,1	5,3	4,1	6,8	10,3	2,9
	V	9,7	4,5	4,7	6,8	10,0	2,5
	VI	10,8	4,6	5,7	6,7	11,1	2,6
	VII	8,7	3,2	4,1	7,2	10,9	2,9
	VIII	13,0	6,0	4,1	6,0	11,8	2,2
	IX	15,3	9,2	4,5	5,0	12,6	2,1
	X	15,7	9,5	4,1	5,9	12,6	1,5
I-X 2004		111,3	62,5	48,5	61,2	98,0	24,0
I-X 2005		118,4	61,4	43,7	63,2	111,0	22,0
$\frac{I-X 2005}{I-X 2004} \cdot 100$		106,4	98,2	90,1	103,3	113,3	91,7

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB, dane GUS z przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 50 pracowników.

Tab. 2. Ceny w handlu zagranicznym cukrem i melasą (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import			
	Ogółem	UE-25	Kraje trzecie	Ogółem	UE-25	Kraje trzecie	
2004	I-XII	376,54	571,04	192,81	458,66	462,63	390,71
	X	397,29	645,37	214,94	630,53	628,03	-
	XI	412,53	762,65	193,68	546,58	571,54	408,60
	XII	336,96	677,55	174,68	578,79	593,21	310,54
2005	I	408,12	598,24	191,69	520,17	603,03	293,34
	II	281,69	624,04	190,05	525,13	600,07	311,68
	III	270,61	664,71	190,39	532,18	595,35	406,87
	IV	254,55	660,85	188,19	541,37	597,45	456,49
	V	240,81	657,44	187,13	548,93	613,28	365,93
	VI	260,76	614,76	197,31	540,87	573,92	509,21
	VII	296,18	629,58	211,88	569,65	650,13	461,80
	VIII	330,42	615,40	233,57	551,81	574,81	318,06
	IX	303,23	626,01	225,61	525,08	570,95	326,66
	X	305,25	650,95	225,36	570,70	650,56	361,42

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB, dane CIHZ, MRiRW.

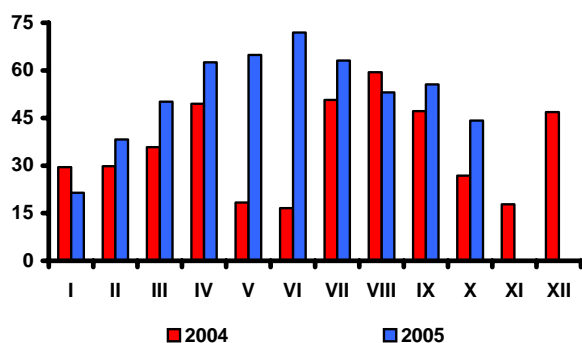
Tab. 3. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena interwencyjna ^a	Cena detaliczna
	workowany	paczkowany		
2004	I-XII	-	-	3,14
	XI	2,87	2,95	3,52
	XII	2,80	2,87	3,47
2005	I	2,69	2,77	3,41
	II	2,58	2,65	3,31
	III	2,58	2,65	3,18
	IV	2,63	2,73	3,14
	V	2,53	2,59	3,14
	VI	2,58	2,68	3,07
	VII	2,56	2,59	3,09
	VIII	2,53	2,55	3,04
	IX	2,62	2,69	3,06
	X	2,55	2,66	3,07
	XI	2,52	2,59	3,08

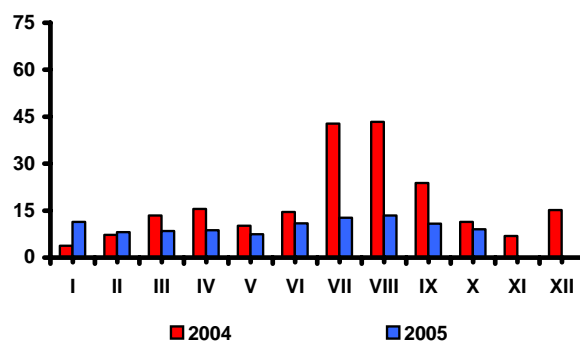
^a cenę interwencyjną 631,9 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP,

Źródło: Dane GUS.

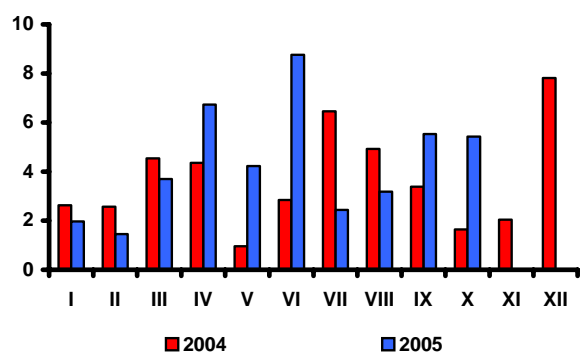
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

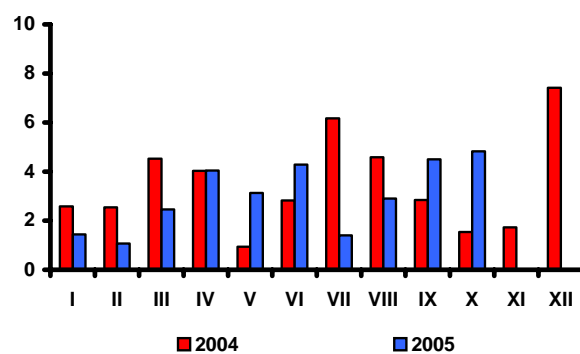
Rys. 2. Eksport do UE-25 (tys. ton)

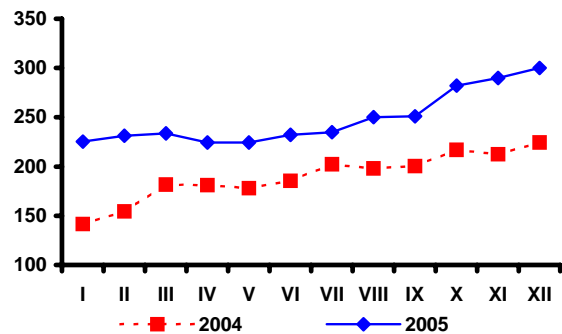
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

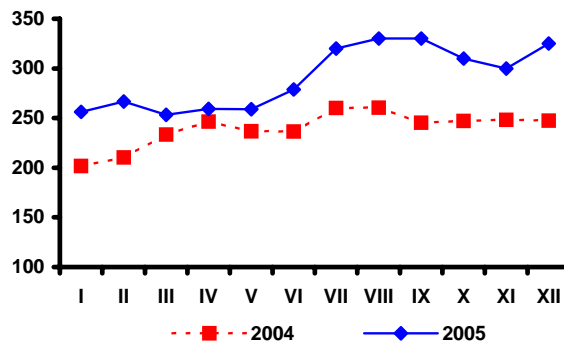
Rys. 4. Import z UE-25 (tys. ton)

Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”.

Rynek rzepaku

Ewa Rosiak

W listopadzie 2005 r. na europejskim rynku surowców i produktów oleistych wystąpiły niewielkie spadki cen. Za rzepak płacono średnio 266 USD/tonę (cif Hamburg), tj. o 6 USD/tonę mniej niż przed miesiącem, a także o 9 USD/tonę mniej niż przed rokiem i o 57 USD/tonę mniej niż dwa lata wstecz. Średnia cena holenderskiego oleju rzepakowego wyniosła 723 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 13 USD/tonę niższa niż przed miesiącem. Mimo spadku była ona o 38 USD/tonę wyższa niż przed rokiem i o 104 USD/tonę wyższa niż dwa lata wstecz. Za niemiecką śrutę rzepakową płacono średnio 124 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg), tj. o 4 USD/tonę mniej niż przed miesiącem, niewiele więcej niż przed rokiem, lecz aż o 97 USD/tonę mniej niż dwa lata wstecz.

Na rynku krajowym w listopadzie skupiono ok. 38 tys. ton rzepaku, a w grudniu ok. 24 tys. ton. Przeciętna cena skupu (839 zł/tonę – listopad i 841 zł/tonę – grudzień) była o ok. 9% niższa niż w analogicznych miesiącach 2004 roku. W okresie od lipca do grudnia 2005 r. producenci sprzedali z tegorocznych zbiorów ponad 1,1 mln ton rzepaku. Przeciętna cena skupu wyniosła 785 zł/tonę i była o 12,4% niższa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.

W październiku krajowy przerób rzepaku i produkcja oleju rzepakowego były dwukrotnie większe niż przed miesiącem i o jedną czwartą większe niż w analogicznym miesiącu roku poprzedniego. W okresie styczeń–październik zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące co najmniej 50 osób stałej załogi) przerobiły ok. 870 tys. ton rzepaku, tj. o 42% więcej niż w tym samym czasie 2004 r. Produkcja oleju rzepakowego surowego wyniosła ok. 350 tys. ton, z tego rafinowano ok. 300 tys. ton, tj. o 18% więcej niż w pierwszych dziesięciu miesiącach 2004 r. Znacząco zmalała produkcja olejów rafinowanych: sojowego (o 62% do 9,2 tys. ton) i słonecznikowego (o 44% do 18,6 tys. ton). Niższa też była produkcja margaryn (spadek o 3,4% do 278,6 tys. ton).

W ślad za wzrostem produkcji i utrzymującym się wysokim zapotrzebowaniem rynku niemieckiego na olej rzepakowy przerabiany na biopaliwo, jego eksport w październiku był wysoki; wyniósł

ok. 14 tys. ton i był o 17% większy niż we wrześniu i prawie trzykrotnie większy niż przed rokiem. Wzrósł też bardzo znacząco eksport śruty rzepakowej (o 58% do ok. 27 tys. ton). Niewiele natomiast zwiększył się eksport margaryn (wzrost o 2,1% do 3,4 tys. ton), zaś eksport rzepaku, w porównaniu z miesiącem poprzednim, był niższy (spadek o 23% do ok. 22 tys. ton). W pierwszych dziesięciu miesiącach 2005 r. wpływy z eksportu oleistych (135 mln EUR) były o 42 mln EUR większe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, natomiast wydatki na ich import (500 mln EUR), przy niższych cenach zakupu śruty sojowej (mającej dominujący udział w imporcie oleistych) wzrosły tylko o 18 mln EUR. Deficyt w handlu oleistymi wyniósł 365 mln EUR i był o 24 mln EUR niższy niż w tym samym okresie roku poprzedniego.

W listopadzie średnia cena zbytu oleju rzepakowego rafinowanego niekonfekcjonowanego (2436 zł/tonę) nie zmieniła się w porównaniu z miesiącem poprzednim. Była ona jednakże o ok. 5% niższa niż przed rokiem. Zmalały ceny zbytu olejów konfekcjonowanych (z wyjątkiem oleju sojowego), zaś ceny zbytu większości margaryn, nie zmieniły się w porównaniu z miesiącem poprzednim. W okresie od grudnia 2004 r. do listopada 2005 r. dynamika spadku cen zbytu olejów konfekcjonowanych była większa niż cen detalicznych tych produktów. Na rynku margaryn podobna zależność nie wystąpiła.

W pierwszych jedenastu miesiącach 2005 r., (w relacji rok do roku), przeciętny wzrost cen detalicznych tłuszczów roślinnych (0,1%) był wyraźnie niższy niż całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi (2,4%), a zwłaszcza niż tłuszczów zwierzęcych (5,5%). Oleje roślinne (spadek cen o 1,0%) i margaryny (wzrost cen o 0,6%) potaniały zarówno względem masła, jak i pozostałych tłuszczów zwierzęcych, których ceny zwiększyły się odpowiednio o 3,9% i 13,1%.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2003 I-XII	317 637	224 761	974	541 424	14,18	0,3	58,7
2004 I-XII	392 679	266 530	34 409	624 800	16,36	8,8	62,8
2004 X	37 958	19 318	5 271	52 005	1,36	13,9	73,0
XI	43 312	29 791	6 305	66 798	1,75	14,6	64,8
XII	45 326	23 030	7 039	61 317	1,61	15,5	73,9
2005 I	33 247	24 913	4 978	53 182	1,39	15,0	62,5
II	38 031	19 241	4 568	52 704	1,38	12,0	72,2
III	38 389	22 381	7 827	52 943	1,39	20,4	72,5
IV	36 643	20 836	8 644	48 835	1,28	23,6	75,0
V	31 859	22 677	7 764	46 772	1,23	24,4	68,1
VI	36 170	17 171	11 659	41 682	1,09	32,2	86,8
VII	31 807	24 732	4 135	52 404	1,37	13,0	60,7
VIII	32 275	17 150	10 561	38 864	1,02	32,7	83,0
IX	23 444	25 329	12 117	36 656	0,96	51,7	64,0
X	47 587	21 277	14 759	54 105	1,42	31,0	88,0
Wskaźnik zmian w %							
<u>X 2005</u> <u>IX 2005</u>	203,0	84,0	121,8	147,6	147,6	x	x
<u>X 2005</u> <u>X 2004</u>	125,4	110,1	280,0	104,0	104,0	x	x
<u>X 2005</u> <u>XII 2004</u>	105,0	92,4	209,7	88,2	88,2	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2003 I-XII	317 637	3 892	821	320 708	8,40	0,3	99,0
2004 I-XII	392 679	18 956	33 431	378 204	9,91	8,5	103,8
2004 X	37 958	1 085	5 155	33 888	0,89	13,6	112,0
XI	43 312	1 089	6 150	38 251	1,00	14,2	113,2
XII	45 326	1 653	6 901	40 078	1,05	15,2	113,1
2005 I	33 247	878	4 908	29 217	0,77	14,8	113,8
II	38 031	1 363	4 514	34 880	0,91	11,9	109,0
III	38 389	2 449	7 759	33 079	0,87	20,2	116,1
IV	36 643	1 225	8 516	29 352	0,77	23,2	124,8
V	31 859	638	7 591	24 906	0,65	23,8	127,9
VI	36 170	479	11 046	25 603	0,67	30,5	141,3
VII	31 807	592	3 696	28 703	0,75	11,6	110,8
VIII	32 275	975	10 299	22 951	0,60	31,9	140,6
IX	23 444	1 576	11 874	13 146	0,34	50,6	178,3
X	47 587	2 552	13 884	36 255	0,95	29,2	131,3
Wskaźnik zmian w %							
<u>X 2005</u> <u>IX 2005</u>	203,0	161,9	116,9	275,8	275,8	x	x
<u>X 2005</u> <u>X 2004</u>	125,4	235,2	269,3	107,0	107,0	x	x
<u>X 2005</u> <u>XII 2004</u>	105,0	154,4	201,2	90,5	90,5	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2003 I-XII	476 456	1 605 462	157 523	1 924 395	33,1	24,8
2004 I-XII	589 019	1 642 467	140 784	2 090 702	23,9	28,2
2004 X	56 937	167 465	11 053	213 349	19,4	26,7
XI	64 968	163 649	31 376	197 241	48,3	32,9
XII	67 989	155 511	25 014	198 486	36,8	34,3
2005 I	49 871	140 867	32 164	158 574	64,5	31,4
II	57 047	142 026	28 068	171 005	49,2	33,4
III	57 584	164 489	33 050	189 023	57,4	30,5
IV	54 965	188 880	30 524	213 321	55,5	25,8
V	47 789	167 643	18 717	196 715	39,2	24,3
VI	54 255	166 812	21 688	199 379	40,0	27,2
VII	47 711	132 786	18 249	162 248	38,2	29,4
VIII	48 413	111 655	21 378	138 690	44,2	34,9
IX	35 166	143 475	16 952	161 689	48,2	21,7
X	71 381	145 677	26 809	190 249	37,6	37,5
Wskaźnik zmian w %						
X 2005 IX 2005	203,0	101,5	158,1	117,7	x	x
X 2005 X 2004	125,4	87,0	242,5	89,2	x	x
X 2005 XII 2004	105,0	93,7	107,2	95,8	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ – PIB, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans śrutu rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2003 I-XII	476 456	3 304	157 488	322 272	33,1	147,8
2004 I-XII	589 019	3 761	139 966	452 814	23,8	130,1
2004 X	56 937	520	10 848	46 609	19,1	122,2
XI	64 968	1 053	31 376	34 645	48,3	187,5
XII	67 989	185	25 014	43 160	36,8	157,5
2005 I	49 871	130	32 128	17 873	64,4	279,0
II	57 047	81	28 068	29 060	49,2	196,3
III	57 584	24	32 978	24 630	57,3	233,8
IV	54 965	226	30 488	24 703	55,5	222,5
V	47 789	348	18 680	29 457	39,1	162,2
VI	54 255	149	21 421	32 983	39,5	164,5
VII	47 711	281	18 075	29 917	37,9	159,5
VIII	48 413	219	21 352	27 280	44,1	177,5
IX	35 166	360	16 945	18 581	48,2	189,3
X	71 381	897	26 783	45 495	37,5	156,9
Wskaźnik zmian w %						
X 2005 IX 2005	203,0	249,2	158,1	244,8	x	x
X 2005 X 2004	125,4	172,5	246,9	97,6	x	x
X 2005 XII 2004	105,0	484,9	107,1	105,4	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ – PIB, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2003 I-XII	351 337	4 128	18 953	336 512	9,20	5,4	104,4
2004 I-XII	348 164	12 473	19 635	341 002	8,93	5,6	102,1
2004 X	31 758	1 735	1 866	31 627	0,83	5,9	100,4
XI	31 749	2 392	1 869	32 272	0,85	5,9	98,4
XII	27 922	1 523	1 688	27 757	0,73	6,0	100,6
2005 I	25 635	1 791	1 782	25 644	0,67	7,0	100,0
II	28 227	2 293	2 242	28 278	0,74	7,9	99,8
III	31 143	1 841	2 324	30 660	0,80	7,5	101,6
IV	26 142	1 174	2 133	25 183	0,66	8,2	103,8
V	27 482	1 150	1 909	26 723	0,70	6,9	102,8
VI	28 877	1 498	2 239	28 136	0,74	7,8	102,6
VII	24 379	937	3 010	22 306	0,58	12,3	109,3
VIII	25 783	1 724	2 453	25 054	0,66	9,5	102,9
IX	29 573	2 324	3 324	28 573	0,75	11,2	103,5
X	31 332	2 124	3 395	30 061	0,79	10,8	104,2
Wskaźnik zmian w %							
<u>X 2005</u> IX 2005	105,9	91,4	102,1	105,2	105,2	x	x
<u>X 2005</u> X 2004	98,7	122,4	181,9	95,0	95,0	x	x
<u>X 2005</u> XII 2004	112,2	139,5	201,1	108,3	108,3	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2003 I-XII	1 016,6	455,1	2,23
2004 I-XII	864,7	481,5	1,80
XI	921,0	417,5	2,21
XII	922,8	416,8	2,21
2005 I	916,3	412,2	2,22
II	989,1	405,9	2,44
III	869,8	396,1	2,20
IV	867,8	382,8	2,27
V	840,2	382,1	2,20
VI	814,6	367,0	2,22
VII	769,5	375,4	2,05
VIII	778,6	345,2	2,26
IX	809,5	356,3	2,27
X	829,8	357,5	2,32
XI	838,4	359,6	2,33
Wskaźnik zmian w %			
<u>XI 2005</u> X 2005	101,0	100,6	x
<u>XI 2005</u> XI 2004	91,0	86,1	x
<u>XI 2005</u> XII 2004	90,9	86,3	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny zbytu śrut oleistych ^a (zł/tonę)

Okres	Śruta sojowa	Śruta rzepakowa	Relacja cen
2003 I-XII	1035	556	1,86
2004 I-XII	1148	533	2,15
2004 XI	890	393	2,26
XII	850	378	2,25
2005 I	845	369	2,29
II	850	370	2,30
III	965	377	2,56
IV	945	397	2,38
V	910	386	2,36
VI	940	369	2,55
VII	930	391	2,38
VIII	915	369	2,48
IX	860	347	2,48
X	830	351	2,36
XI	825	360	2,29
Wskaźnik zmian w %			
<u>XI 2005</u> X 2005	99,4	102,6	x
<u>XI 2005</u> XI 2004	92,7	91,6	x
<u>XI 2005</u> XII 2004	97,1	95,2	x

^a śruta sojowa (cena giełdowa) – szacunki IERiGŻ - PIB w oparciu o notowania giełdy Rol-petrol,
śruta rzepakowa (cena producenta) – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, MRiRW i giełdy Rol-petrol.

Tab. 8. Ceny olejów roślinnych konfekcjonowanych (zł/litr)

Okres	Ceny zbytu			Ceny detaliczne		
	Olej rzepakowy	Olej sojowy	Olej słonecznikowy	Olej rzepakowy	Olej sojowy	Olej słonecznikowy
2003 I-XII	3,22	3,93	4,44	4,45	5,01	6,24
2004 I-XII	3,38	4,16	4,34	4,78	5,39	6,07
2004 XI	3,40	4,09	4,30	4,81	5,49	6,02
XII	3,46	4,04	4,49	4,75	5,49	6,01
2005 I	3,30	4,02	4,38	4,76	5,49	5,99
II	3,24	3,93	4,32	4,78	5,47	5,99
III	3,21	3,99	4,36	4,76	5,46	5,97
IV	3,17	3,98	4,33	4,74	5,44	5,94
V	3,11	3,93	4,30	4,74	5,42	5,92
VI	3,25	3,88	4,26	4,74	5,42	5,90
VII	3,29	3,88	4,35	4,73	5,41	5,87
VIII	3,21	3,87	4,18	4,72	5,39	5,86
IX	3,28	3,90	4,17	4,70	5,35	5,86
X	3,19	3,85	4,25	4,67	5,34	5,86
XI	3,16	3,92	4,15	4,63	5,32	5,84
Wskaźnik zmian w %						
<u>XI 2005</u> X 2005	99,1	101,8	97,6	99,1	99,6	99,7
<u>XI 2005</u> XI 2004	93,5	93,8	95,4	95,7	97,1	96,5
<u>XI 2005</u> XII 2004	91,3	97,0	92,4	97,5	96,9	97,2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS.

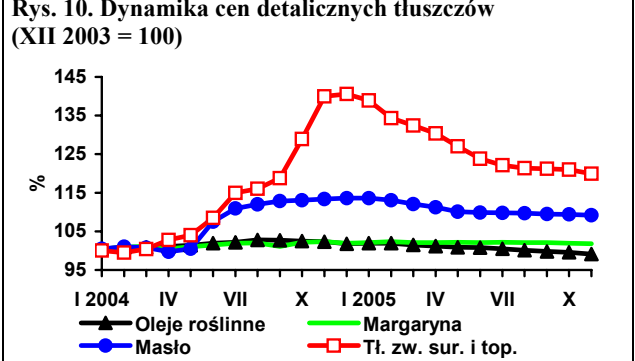
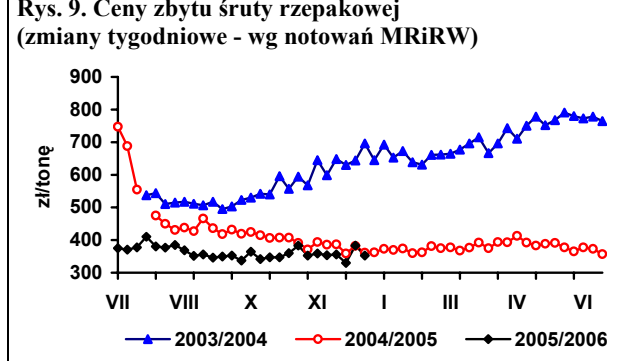
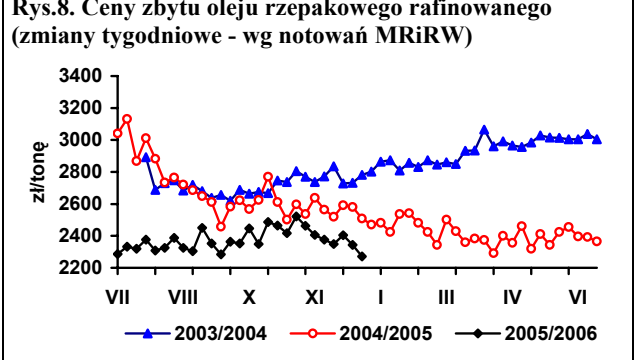
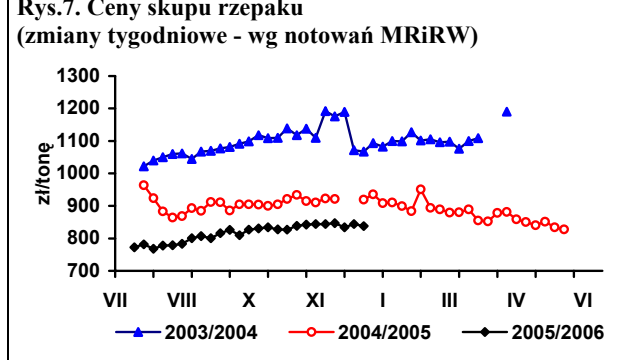
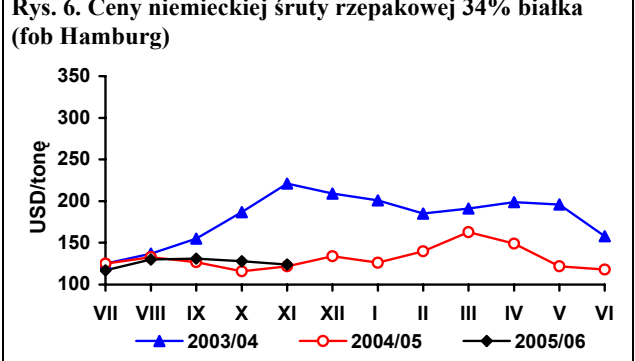
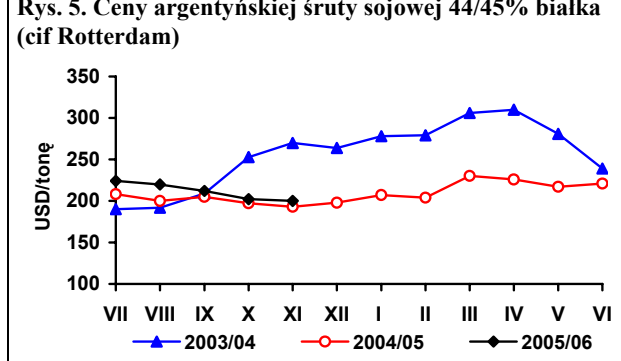
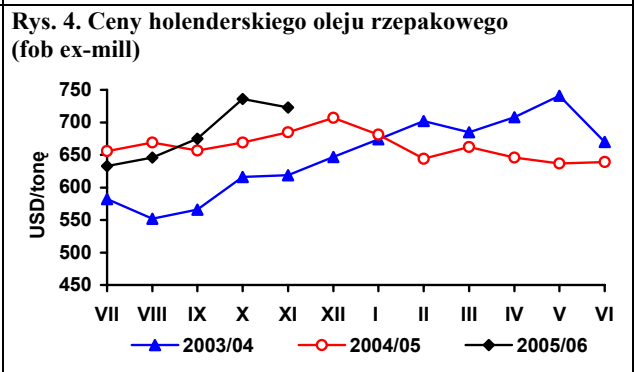
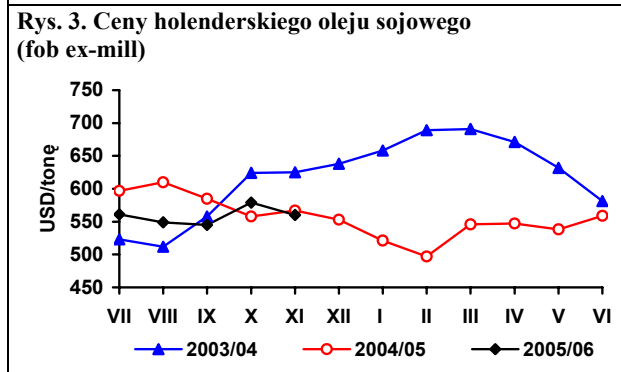
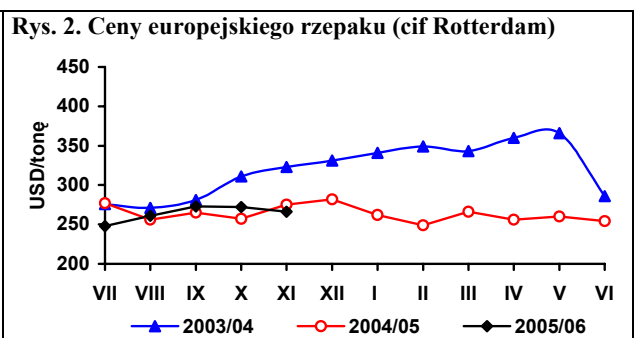
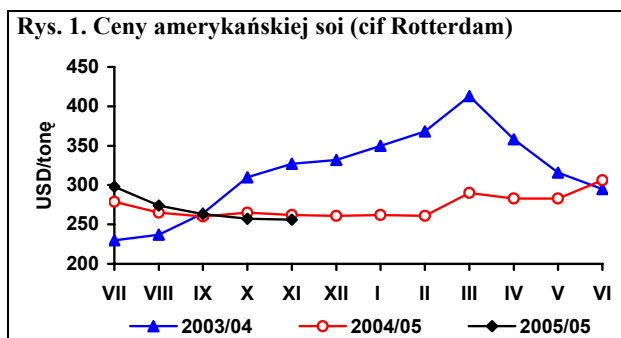
Tab. 9. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/kg)

Okres	Ceny zbytu					Ceny detaliczne				
	Margaryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 250 g	Masmix za 1 kg	Masło w op. 200 g ^a	Smalec w op. 250 g	Margaryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 500 g	Masmix w op. 400 g	Masło w op. 200 g ^b	Smalec w op. 250 g
2003 I-XII	3,40	4,12	7,72	9,72	2,86	4,84	6,04	12,38	12,92	4,28
2004 I-XII	3,60	4,24	7,39	12,09	3,47	5,04	6,40	12,68	15,80	4,72
2004 XI	3,72	4,24	7,55	12,59	4,62	5,08	6,52	12,78	16,30	5,76
XII	3,72	4,24	7,58	12,63	4,69	5,04	6,50	12,73	16,30	6,12
2005 I	3,68	4,36	7,44	12,38	4,30	5,04	6,50	12,73	16,35	6,16
II	3,64	4,48	7,30	12,23	4,20	5,04	6,50	12,68	16,15	6,08
III	3,68	4,52	7,26	12,00	4,12	5,00	6,48	12,63	15,95	6,00
IV	3,68	4,56	7,18	11,87	3,89	5,00	6,48	12,58	15,80	5,88
V	3,68	4,72	7,23	11,87	3,76	4,96	6,50	12,53	15,70	5,72
VI	3,68	4,76	7,09	11,88	3,65	4,96	6,46	12,45	15,70	5,60
VII	3,68	4,76	7,06	11,99	3,54	4,96	6,46	12,48	15,60	5,48
VIII	3,72	4,76	7,14	11,94	3,50	4,92	6,42	12,43	15,60	5,28
IX	3,72	4,80	7,15	11,98	3,49	4,92	6,40	12,40	15,60	5,20
X	3,72	4,84	7,44	12,38	4,30	4,88	6,40	12,38	15,60	5,12
XI	3,76	4,84	7,44	12,38	4,30	4,88	6,40	12,38	15,55	5,04
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2005</u> X 2005	101,1	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	99,7	98,4
<u>XI 2005</u> XI 2004	101,1	114,2	98,5	98,3	93,1	96,1	98,2	96,9	95,4	87,5
<u>XI 2005</u> XII 2004	101,1	114,2	98,2	98,0	91,7	96,8	98,5	97,2	95,4	82,4

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Rynek ziemniaków

Wiesław Dzwonkowski

Według najnowszych ocen GUS¹ zbiory ziemniaków w 2005 r. wyniosły 10,4 mln ton i były niższe niż w 2004 r. o 3,6 mln ton, tj. o 25,9%. W 2005 r. powierzchnia uprawy ziemniaków wyniosła 588 tys. ha, wobec 713 tys. ha w 2004 r. Plony ziemniaków, w porównaniu z 2004 r., obniżyły się o 10,2% i wyniosły 176 dt/ha.

Na skutek dużego spadku produkcji ziemniaków, ich ceny w sezonie 2005/06 są znacząco wyższe niż w sezonie 2004/05. Podrożały zwłaszcza ziemniaki w obrocie targowiskowym, a mniejszy wzrost cen notuje się w skupie. W ostatnich trzech miesiącach średni poziom cen ziemniaków na targowiskach kształtował się w przedziale 605-631 zł/tonę i był średnio o ok. 75% wyższy niż w analogicznym okresie 2004 roku². Najwyższe ceny ziemniaków na targowiskach, powyżej 700 zł/tonę, utrzymują się w województwie kujawsko-pomorskim i mazowieckim. Najtańsze ziemniaki, w cenie 510-550 zł/tonę, są do kupienia w województwach: lubelskim, podlaskim, świętokrzyskim i małopolskim.

Na niewiele wyższym niż przed rokiem poziomie, kształtują się ceny skupu ziemniaków. Stosunkowo niewielki wzrost tych cen wynika z tego, że w skupie dominują ziemniaki skrobiowe, których cena w bieżącym sezonie nawet się obniżyła, ze względu na to, że jest ona z góry określona (w euro) rozporządzeniem Komisji Europejskiej, a jej wysokość jest uzależniona od kursu euro, który jesienią 2005 r. był o 8-10% niższy w porównaniu z analogicznym okresem 2004 r. Podrożały zaś ziemniaki skupowane do bezpośredniej konsumpcji.

Na skutek znaczącego spadku zbiorów ziemniaków, zakłady produkujące skrobię, wbrew wcześniejszym zapowiedziom, mogą mieć kłopoty z wykorzystaniem kwot produkcyjnych na skrobię. Według danych GUS w okresie sierpień-październik 2005 r. produkcja skrobi ziemniaczanej wyniosła niespełna 74 tys. ton, podczas gdy w analogicznym okresie 2004 r. przekraczała 100 tys. ton.

Mimo niższej produkcji, ceny skrobi ziemniaczanej w ostatnim okresie obniżyły się. Cena skrobi ziemniaczanej na poziomie przetwórstwa w listopadzie 2005 r. wynosiła 1,48 zł/kg i była prawie o 15% niższa niż rok temu. W porównaniu z ubiegłym rokiem spadły również ceny detaliczne (o ok. 7%). Ceny pozostałych przetworów spożywczych z ziemniaków od kilku miesięcy są stabilne.

Nadal niski jest eksport ziemniaków, dodatkowo ograniczany wprowadzeniem zakazu importu produktów roślinnych z Polski przez Rosję. W okresie pierwszych czterech miesięcy sezonu 2005/06 wyniósł on zaledwie 7 tys. ton, wobec 12 tys. ton w analogicznym okresie, ubiegłego, bardzo niekorzystnego pod tym względem, roku. Utrzymuje się natomiast wysoki eksport mąki i skrobi ziemniaczanej oraz syropów skrobiowych. W pierwszych dziesięciu miesiącach 2005 r. wyniósł on odpowiednio 48,9 i 35,9 tys. ton, wobec 52,5 i 6,8 tys. ton w analogicznym okresie 2004 r. Nie słabnie dynamika eksportu pozostałych przetworów z ziemniaków. W ciągu pierwszych dziesięciu miesięcy 2005 r. eksport frytek wyniósł 74,3 tys. ton, a chipsów 15,5 tys. ton; w 2004 r. eksport ten wynosił odpowiednio: 60,3 i 8,7 tys. ton. Dużo większa była również sprzedaż na rynki zagraniczne suszu z ziemniaków.

Nadal wysoki jest import produktów skrobiowych. W okresie styczeń-październik 2005 r. sprowadzono 76,8 tys. ton syropów skrobiowych (27,7 tys. ton w analogicznym okresie 2004 r.), 63,1 tys. ton dekstryn i preparatów wykańcjalniczych na bazie skrobi (69,4 tys. ton w okresie I-X 2004 r.). W pierwszych dziesięciu miesiącach 2005 r. import skrobi nieprzetworzonych wyniósł 27 tys. ton, głównie kukurydzianej. W ostatnim okresie nieco zmniejszył się import pozostałych przetworów z ziemniaków, ale jest on i tak dużo wyższy niż przed akcesją, chociaż mało znaczący w porównaniu z ich eksportem.

1 Wynikowy szacunek produkcji głównych ziemioplodów rolnych i ogrodniczych w 2005 r. z 16.12.2005 r.

2 Ceny w obrocie targowiskowym nie są do końca porównywalne z rokiem ubiegłym, gdyż GUS od pierwszego stycznia 2005 r. zmienił sposób zbierania tych informacji. Jak wynika z porównań cen z przełomu roku 2004 i 2005, ceny te z tytułu zmiany sposobu ich gromadzenia, mogły wrosnąć o kilkanaście procent.

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej	
	2003	2004	2005	2004	2005
I	.	.	.	185	-
II	.	.	.	-	-
III	99 000	.	.	109	-
IV	39 000	43 300	38 600	-	-
V	36 500	30 000	29 100	486	-
VI	18 300	25 100	24 900	-	-
VII	17 100	29 400	25 800	-	-
VIII	108 000	76 700	44 500	7 935	791
IX	358 100	311 000	238 900	44 078	29 175
X	368 900	336 600	319 600	48 752	43 834
XI	209 900	178 100	144 600	34 566	
XII	44 600	34 100		1 454	
RAZEM	1 180 600 ^a	1 104 000 ^b	-	137 565	-

^a okres VII-XI 2003, ^b okres VII-XII 2004

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	Wczesne	sadzeniaki	pozostałe	Skrobia ziemn.	Skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2003 I-XII	1 330	1 350	150 386	50 513	9	136	3 688	72 052	11 653	5 549
2004 I-XII	2 913	742	60 663	65 750	13	11 983	13 681	74 388	12 347	6 345
2004 X	1	0	5 799	6 942	0	1 604	401	6 765	1 109	582
XI	19	192	1 835	6 248	1	2 562	879	6 614	2 167	518
XII	84	0	1 718	6 965	0	2 589	8 006	7 447	1 477	597
2005 I	4	0	769	2 725	1	3 242	685	6 378	1 487	667
II	4	0	2 288	3 170	0	2 966	689	6 631	1 259	708
III	105	0	2 927	4 646	0	3 077	1 156	7 472	1 586	765
IV	118	301	4 755	4 822	0	4 315	705	6 564	1 838	768
V	93	360	1 272	3 954	0	3 241	908	6 995	1 440	739
VI	511	0	916	6 507	15	2 796	599	7 419	1 448	904
VII	560	0	4 720	6 246	29	3 824	681	8 592	1 265	543
VIII	204	0	754	6 631	3	4 469	792	8 854	1 676	924
IX	36	0	256	5 301	5	4 203	613	7 891	1 761	822
X	18	6	790	4 941	8	3 781	972	7 455	1 752	900

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2003 I-XII	17 810	6 160	4 279	143	4 641	6 580	76 425	2 643	446	572
2004 I-XII	21 193	9 119	8 341	1 594	13 899	45 401	83 454	7 352	428	1 303
2004 X	182	241	172	291	1 291	5 200	7 887	930	41	146
XI	151	241	19	254	2 011	5 590	8 260	677	44	212
XII	202	402	165	139	3 081	6 903	5 825	649	40	120
2005 I	117	162	1 310	303	2 964	3 992	4 823	737	82	177
II	501	0	2 376	349	2 374	5 536	5 888	719	137	203
III	1 202	557	4 155	117	3 219	6 224	5 940	880	73	195
IV	5 010	6 148	7 801	206	2 080	8 075	7 287	1 567	127	211
V	19 141	209	10 425	419	1 791	9 736	7 091	3 459	176	340
VI	14 661	220	10 873	1 096	2 170	10 747	6 193	2 393	112	222
VII	470	0	1 796	380	2 299	9 281	6 565	1 310	130	219
VIII	685	594	250	540	2 011	9 136	6 392	1 053	99	348
IX	504	152	331	704	2 182	8 285	7 536	1 439	156	364
X	583	392	799	319	1 576	5 807	5 465	990	92	303

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj ceny	XI	IX	X	XI	Wskaźnik zmian cen	
		2004	2005	2005	2005	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	Skupu	19,3	21,5	19,7	19,7	102,1	100,0
	Targowiskowa	36,6	63,1	60,5	62,5	170,8	103,3
	Detaliczna	0,6	0,8	0,8	0,9	146,6	102,4
	Importowa	234,0	104,7	135,6	.	76,6	129,5
	Eksportowa	24,9	78,1	52,5	.	257,1	67,2
Relacje cen	Skup / targowisko	0,53	0,34	0,33	0,32	-	-
	Targowisko / detal	0,63	0,75	0,73	0,74	-	-
	Skup / detal	0,33	0,26	0,24	0,23	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	Skupu (zł/t)	161,0	152,8	148,3	150,0	93,2	101,2
Skrobia ziemniaczana	Zbytu (zł/kg)	1,81	1,53	1,55	1,55	85,6	100,0
Skrobia ziemniaczana	Detaliczna (zł/kg)	3,12	2,93	2,91	2,91	93,3	100,0
Frytki	Detaliczna (zł/kg)	7,94	7,84	7,84	7,84	98,7	100,0
Chipsy	Detaliczna (zł/kg)	33,60	32,40	32,90	32,90	97,9	100,0
Pyzy ziemniaczane	Detaliczna (zł/kg)	6,36	6,36	6,36	6,36	100,0	100,0
Kopytka	Detaliczna (zł/kg)	7,00	7,14	7,20	7,20	102,9	100,0

^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

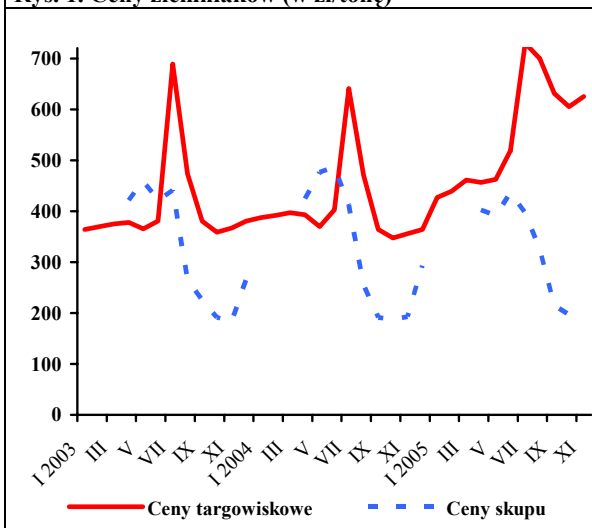
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

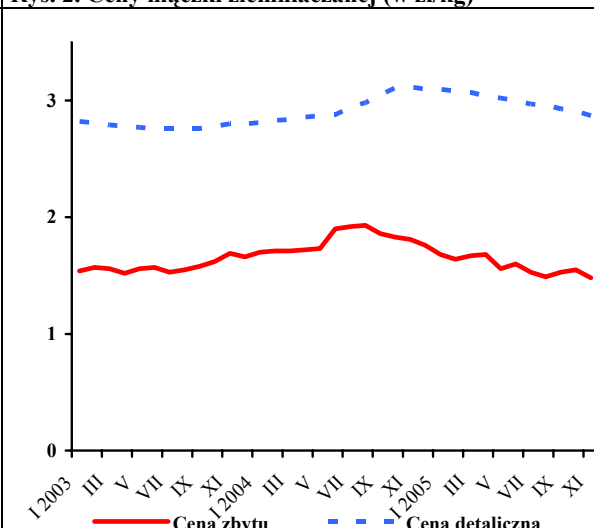
Województwa		listopad	wrzesień	październik	listopad	Wsk. zmian cen	
		2004	2005	2005	2005	roczny	miesięczny
		zł/tonę	zł/tonę	zł/tonę	zł/tonę	%	%
1	Dolnośląskie	v	58,8	54,0	59,2	142,2	109,7
2	Kujawsko-pomorskie	36,7	71,6	69,2	72,4	197,0	104,6
3	Lubelskie	31,4	64,4	52,2	50,9	162,2	97,5
4	Lubuskie	42,0	55,2	55,5	60,0	142,7	108,0
5	Łódzkie	33,5	61,6	63,8	65,4	195,4	102,5
6	Małopolskie	37,2	52,1	50,0	54,1	145,4	108,2
7	Mazowieckie	30,7	69,7	69,3	72,4	235,8	104,5
8	Opolskie	42,3	61,4	66,0	69,2	163,5	104,8
9	Podkarpackie	37,3	67,5	63,3	67,2	180,2	106,2
10	Podlaskie	31,2	63,9	57,7	52,6	168,6	91,3
11	Pomorskie	38,3	70,1	67,9	65,0	169,6	95,7
12	Śląskie	41,5	62,4	60,2	63,1	152,3	104,8
13	Świętokrzyskie	30,2	53,8	48,9	54,9	181,5	112,3
14	Warmińsko-mazurskie	39,4	70,8	62,6	59,5	150,9	95,0
15	Wielkopolskie	37,4	60,9	62,4	65,1	173,8	104,3
16	Zachodniopomorskie	37,8	64,5	58,5	61,3	162,4	104,8
maksimum		42,3	71,6	69,3	72,4	x	
minimum		30,2	52,1	48,9	50,9		
różnica w %		40,0	37,5	41,7	42,1		

Źródło: Dane GUS.

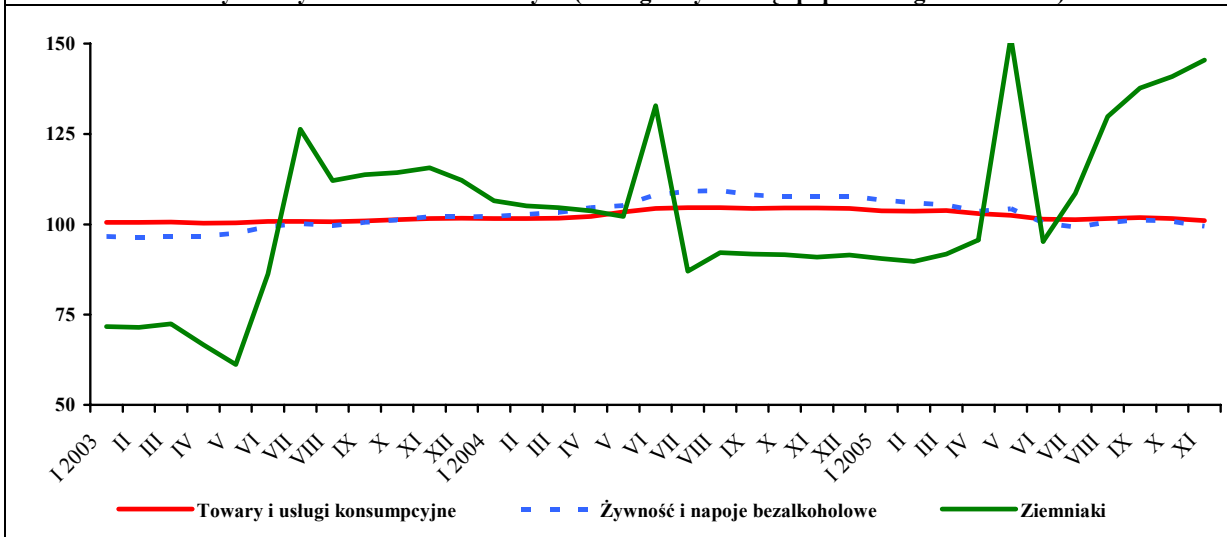
Rys. 1. Ceny ziemniaków (w zł/tonę)

Rys. 2. Ceny mączki ziemniaczanej (w zł/kg)

Rys. 3. Dynamika cen detalicznych (analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100)

Źródło: GUS

Rynek warzyw

Grażyna Stępa
Tomasz Smoleński

W październiku 2005 r. w porównaniu z październikiem roku poprzedniego duże i średnie zakłady przetwórcze zwiększyły o 72% produkcję soków warzywnych, o 25% konserw warzywnych, o 14% warzyw mrożonych i o 7% marynat. W tym czasie obniżyła się o 8% produkcja gotowych dań mrożonych i o 6% soku pomidorowego.

W październiku 2005 r. wyeksportowano 39,3 tys. ton warzyw świeżych o wartości 14,2 mln EUR, co oznacza spadek ilości w stosunku do października 2004 r. o 9% i wzrost wartości o 15%. Wśród warzyw świeżych prawie trzykrotnie zwiększył się eksport ogórków. Więcej też wywieziono marchwi, kalafiorów, pomidorów i kapusty. Natomiast o 32% zmniejszył się eksport cebuli. Eksport przetworów warzywnych wyniósł w tym czasie 41,4 tys. ton (spadek w stosunku do października 2004 r. o 15%), a jego wartość wzrosła do 23,0 mln EUR (o 5%). Zwiększył się nieco eksport marynat, natomiast mniej wywieziono mrożonek, konserw i suszy warzywnych.

W porównaniu z październikiem 2004 r. o 31% zmniejszył się import warzyw świeżych (do 6,1 tys. ton), chociaż ich wartość wzrosła o 4% (do 5,0 mln EUR). Niemal trzykrotnie wzrósł import ogórków. Natomiast o 82% zmniejszył się zakup cebuli i o 54% czosnku. W mniejszym stopniu obniżył się import kapusty, marchwi, pomidorów i papryki. Import przetworów warzywnych na poziomie 8,3 tys. ton był nieznacznie wyższy niż rok temu, a jego wartość wzrosła o 8% do 7,3 mln EUR. Spośród przetworów najbardziej zwiększył się import suszy warzywnych (o 87%) i koncentratu pomidorowego (o 29%). Natomiast o 40% obniżył się zakup konserw warzywnych (w tym kukurydzy konserwowej o 24%). Dodatnie saldo w handlu świeżymi warzywami, wynoszące w październiku 2004 r. 7,6 mln EUR, zwiększyło się w październiku 2005 r. do 9,2 mln EUR. Natomiast w handlu przetworami warzywnymi – zwiększyło się nieznacznie, bo z 15, 2 mln EUR do 15,7 mln EUR.

W listopadzie 2005 r. w porównaniu z październikiem obniżyły się ceny detaliczne większości warzyw świeżych, a najbardziej selerów (o 6% do 2,82 zł/kg) i cebuli (o 5% do 1,21 zł/kg). Wzrosły jedynie ceny detaliczne papryki (o 46% do 5,01 zł/kg) i kalafiorów (o 48% do 3,38 zł/kg). Nie zmieniły się w tym czasie ceny detaliczne przetworów warzywnych. W stosunku do listopada 2004 r. wyższe były ceny większości warzyw świeżych, najbardziej (o 64%) kapusty białej. Obniżyły się ceny detaliczne papryki oraz pieczarek. Staniała większość przetworów warzywnych (oprócz ogórków konserwowych, koncentratu pomidorowego, keczupu i soku wielowarzywnego).

W grudniu 2005 r. w porównaniu z listopadem ceny skupu większości warzyw gruntowych do bezpośredniego spożycia i do przetwórstwa nie zmieniły się. Natomiast wzrosły o 21% ceny skupu pomidorów szklarniowych i o 3% pieczarek. W skupie warzyw przeznaczonych na eksport większość warzyw staniała (np. cebula o 21%). Natomiast więcej płacono za pory, kapustę białą i marchew. W stosunku do grudnia 2004 r. ceny warzyw świeżych, w przetwórstwie i na eksport były wyższe (prócz pomidorów szklarniowych i pieczarek).

Wzrosły ceny hurtowe warzyw w grudniu 2005 r. w stosunku do listopada (najbardziej, bo dwukrotnie ogórki szklarniowe). Obniżyła się tylko cena hurtowa cebuli. Natomiast w porównaniu z grudniem poprzedniego roku zdrożała marchew (trzykrotnie), cebula, buraki i ogórki. Staniały pomidory i kapusta biała.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pomidory gruntowe	Pomidory szklarniowe	Kalafioły gruntowe (szt.)	Pieczarki
2003 I-XII	0,77	1,14	0,50	0,66	0,54	0,80	0,47	0,72	3,82	1,23	4,37
2004 XI	0,38	0,77	0,19	0,40	0,35	-	-	-	3,57	-	4,42
XII	0,31	0,73	0,18	0,39	0,34	-	-	-	5,51	-	4,89
2004 I-XII	0,80	1,21	0,21	0,50	0,42	1,52	1,07	1,20	4,09	1,05	4,34
2005 I	0,27	0,71	0,20	0,43	0,36	-	-	-	5,67	-	4,22
II	0,26	0,70	0,20	0,45	0,36	-	-	-	-	-	4,09
III	0,22	0,70	0,27	0,40	0,37	-	-	-	6,97	-	4,24
IV	0,23	0,68	0,37	0,48	0,44	-	-	-	6,53	-	4,14
V	0,32	0,70	0,58	0,85	0,59	-	-	-	4,74	-	4,00
VI	0,40	0,92	1,04 ^c	1,14	0,72	-	-	-	3,80	-	4,22
VII	0,92	1,39	1,50 ^c	1,43	0,74	1,14	0,65	3,33	2,63	-	4,52
VIII	0,72	1,31	1,00	0,77	0,53	1,04	0,82	1,36	2,02	1,48	4,82
IX	0,61	1,16	0,54	0,63	0,48	1,12	0,82	1,12	1,37	1,19	4,56
X	0,50	0,94	0,39	0,54	0,47	-	-	1,31	2,01	1,23	4,31
XI	0,43	0,89	0,39	0,49	0,43	-	-	-	2,77	-	4,29
XII	0,43	0,89	0,40	0,49	0,44	-	-	-	3,34	-	4,41
Wskaźnik zmian w %											
XII 2005 XI 2005	100	100	103	100	102	x	x	x	121	x	103
XII 2005 XII 2004	139	122	222	126	129	x	x	x	61	x	90

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSIR MRiRW, ^c ceny za sztukę
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag.	Brokuly różyczk.	Kalafioły różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2003 I-XII	0,76	0,30	0,34	0,20	0,68	0,67	1,12	0,70	0,62	0,48	0,33
2004 XI	0,47	0,20	0,22	0,21	0,63	-	1,00	0,82	-	-	-
XII	0,44	0,22	0,20	0,21	0,61	-	-	-	-	-	-
2004 I-XII	0,81	0,26	0,21	0,21	0,63	0,71	1,01	0,75	1,45	0,51	0,25
2005 I	0,44	0,23	0,21	0,22	-	-	-	-	-	-	-
II	0,45	0,24	0,21	0,22	-	-	-	-	-	-	-
III	0,37	0,26	0,19	0,23	0,80	-	-	-	-	-	-
IV	0,36	0,36	0,20	0,27	-	-	-	-	-	-	-
V	0,35	0,39	-	0,25	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,37	0,55	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	-	-	-	-	-	0,69	-	-	0,93	-	-
VIII	0,70	0,53	0,20	-	-	0,70	1,32	0,85	0,87	0,44	0,25
IX	0,65	0,42	0,20	0,21	-	0,75	1,45	1,02	1,00	0,49	0,24
X	0,60	0,39	0,21	0,20	0,66	-	1,44	0,99	-	0,45	0,24
XI	0,59	0,35	0,21	0,20	0,66	-	1,63	-	-	-	-
XII	0,60	0,35	0,21	0,22	0,67	-	-	-	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
XII 2005 XI 2005	102	100	100	110	102	x	x	x	x	x	x
XII 2005 XII 2004	136	159	105	105	110	x	x	x	x	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemiaki
2004 XI	2,53		0,46	0,19	0,37	2,34	0,35	0,93	0,81	0,19	-	0,34	0,24
XII	-	-	0,44	0,18	0,35	-	0,31	0,69	0,67	0,17	-	0,30	0,22
2004 I-XII	2,34	2,20	1,27	0,20	0,50	2,38	0,46	1,50	1,12	0,68	1,21	0,38	0,38
2005 I	-	-	0,55	0,15	0,35	-	0,27	0,69	0,66	0,12	0,75	0,28	0,22
II	-	-	0,79	0,14	0,35	-	0,29	0,70	0,69	0,11	0,72	0,28	0,22
III	-	-	1,44	0,29	0,37	-	0,38	0,83	0,72	0,11	0,87	0,30	0,23
IV	-	-	1,80	0,32	0,33	-	0,39	0,92	0,69	0,10	0,95	0,34	0,31
V	3,58	-	1,95	0,71	0,38	-	0,84	-	-	0,15	1,80	0,58	-
VI	3,63	1,83	1,52	0,46	2,00 ^a	-	0,90	-	1,00 ^a	0,20	1,00 ^a	0,95	0,32
VII	2,69	1,01	1,21	0,74	1,31 ^a	-	1,52	-	3,00	0,83	0,75 ^a	0,74	0,38
VIII	2,27	0,94	1,30	0,80	1,42 ^a	2,98	0,66	-	1,54	0,63	1,80	0,49	0,43
IX	2,27	0,89	1,01	0,47	0,90 ^a	2,23	0,51	1,58	1,12	0,41	1,45	0,43	0,53
X	2,89	2,00	0,73	0,41	0,60	2,26	0,49	1,73	0,92	0,30	1,14	0,41	0,55
XI	3,01	-	0,54	0,42	0,69	2,63	0,48	1,22	0,80	0,38	1,10	0,36	-
XII	-	-	0,53	0,46	0,65	-	0,50	1,19	0,79	0,30	1,25	0,35	-
Wskaźnik zmian w %													
<u>XII 2005</u> <u>XI 2005</u>	x	x	98	110	94	x	104	98	99	79	114	97	x
<u>XII 2005</u> <u>XII 2004</u>	x	x	120	256	186	x	161	172	118	176	x	117	x

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Soki warzywne pozostałe	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Dania mrożone gotowe	Marynaty
2004 IX	4 827	891	53 242	16 638	815	8 419
X	2 225	698	50 087	6 197	1 556	5 462
XI	2 541	857	42 082	5 743	1 291	5 106
XII	2 437	680	34 969	4 963	1 274	4 041
2004 I-XII	35 034	8 339	384 977	84 156	12 125	53 375
2005 I	2 413	921	33 662	4 307	1 625	2 606
II	2 732	1 083	32 191	4 716	2 359	3 042
III	2 855	1 383	30 392	4 779	1 401	3 567
IV	3 074	1 261	30 028	3 244	1 104	2 527
V	3 310	1 359	23 263	2 286	779	1 669
VI	2 414	1 021	18 417	3 737	849	1 329
VII	1 992	960	14 883	11 605	547	8 247
VIII	2 768	953	32 385	11 117	939	12 983
IX	5 428	955	61 437	14 504	1 039	7 988
X	1 875	1 200	57 315	7 735	1 274	5 850
Wskaźnik zmian w %						
<u>X 2005</u> <u>X 2004</u>	84	172	114	125	82	107

Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2003			2004								2005								X 2005 X 2004 (%)
	I-XII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X					
Warzywa ogółem	181098	6006	5161	8823	13330	17316	197597	18239	15711	22096	22802	16344	19878	11978	5211	5907	6102	69		
Cebula	56393	1473	1007	3190	649	978	53706	1046	1184	831	791	641	3331	3072	1393	1876	565	18		
Kapusta	1239	21	18	23	20	26	805	8	19	102	474	1318	209	55	7	5	15	65		
Marchew	20472	186	363	193	239	310	15452	463	1351	2636	2497	3967	4952	1877	263	231	174	90		
Ogórki	7552	110	118	505	2760	3351	11997	3359	1418	1147	1376	612	156	74	65	118	1406	278		
Pomidory	36535	1912	812	1126	4530	6838	54896	7018	5644	8720	8707	2557	7475	3303	1117	590	1106	98		
Papryka	17556	514	1001	1042	1579	2146	17522	1647	1764	2288	1941	1901	1887	2022	487	1012	699	67		
Czosnek	16156	991	773	1022	805	483	8260	973	547	767	513	697	231	341	813	976	472	46		
Przetwory ogółem	71297	7944	8232	8209	9445	8999	83608	8123	9475	9932	10890	8037	12516	8512	7269	9032	8313	101		
Mrożonki	12186	897	1178	1368	1299	1361	11968	1144	1611	2350	3179	1790	1620	1497	1634	1439	1414	103		
Susze	8181	833	497	396	463	635	7642	507	533	934	930	990	1018	586	593	577	741	187		
Marynaty	6008	475	598	850	866	650	7123	729	711	743	676	326	531	392	469	731	871	102		
Konserwy	20805	2185	3419	2719	3734	2855	26456	2028	2928	2381	2066	1571	2188	1976	1618	2424	1625	60		
-kukurydza konserw.	14651	1152	2077	1089	2083	1933	13931	280	1744	1541	1259	520	416	1045	998	1352	830	76		
Koncentrat pomid.	15560	3064	1875	2106	2437	2768	22424	3207	3100	2634	3085	2520	6314	3242	2412	2883	2721	129		
Warzywa ogółem	88416	2969	3278	4760	10563	17224	110836	18821	16651	22599	18481	10864	10422	5791	3227	3422	4952	104		
Cebula	4429	185	112	268	169	217	5204	234	213	219	207	62	120	129	169	171	181	68		
Kapusta	266	15	15	19	17	19	285	5	10	52	258	305	38	13	4	4	12	63		
Marchew	2731	89	122	111	150	131	2340	102	184	553	529	1028	1605	547	105	67	60	54		
Ogórki	6513	73	106	400	1583	2098	8477	3402	2228	1156	781	463	96	69	57	110	732	183		
Pomidory	26736	784	758	890	3713	8000	39749	8277	6601	11107	9823	2837	4994	2225	867	618	1119	126		
Papryka	27880	645	974	1092	2218	3860	29015	2797	3197	3881	2615	3020	2205	1580	449	661	787	72		
Czosnek	5878	655	617	713	731	511	5426	554	481	725	420	520	238	403	694	776	566	79		
Przetwory ogółem	61055	5879	6629	6725	7746	6876	68144	6359	7005	7878	8444	6384	7944	6367	5917	7064	7252	108		
Mrożonki	8216	569	768	958	999	1008	8412	1074	1300	1614	2101	1338	1181	1209	1197	1056	1059	111		
Susze	12338	1069	780	685	742	806	10813	772	709	1313	1335	1320	1509	909	1118	1111	1188	173		
Marynaty	3974	282	378	597	561	422	4545	435	468	448	452	246	358	271	347	505	644	108		
Konserwy	19155	2021	3017	2599	3372	2503	24312	1870	2460	2303	2020	1540	2059	1762	1427	2071	1983	76		
-kukurydza konserw.	10865	769	1460	743	1429	1317	9525	187	1157	1154	907	331	253	746	715	983	868	117		
Koncentrat pomid.	12004	1574	1162	1320	1499	1615	14077	1850	1660	1520	1866	1386	2257	1681	1319	1615	1626	123		

Źródło: Opracowanie IERIGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafiory	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2003 I-XII	0,16	0,11	0,12	0,33	0,53	0,21	1,14	0,58	0,24	0,46
2004 IX	0,21	0,09	0,17	0,35	0,45	0,22	1,22	0,65	0,28	0,45
X	0,18	0,08	0,15	0,53	0,55	0,27	1,13	0,66	0,32	0,46
XI	0,18	0,09	0,18	0,60	0,57	0,26	1,12	0,69	0,36	0,45
XII	0,21	0,09	0,17	0,60	0,61	0,47	1,14	0,70	0,33	0,44
2004 I-XII	0,20	0,08	0,11	0,43	0,49	0,22	1,16	0,60	0,27	0,44
2005 I	0,20	0,06	0,14	0,62	0,95	0,36	1,25	0,68	0,34	0,43
II	0,16	0,08	0,12	1,63	0,92	0,32	1,19	0,67	0,33	0,45
III	0,14	0,08	0,12	1,07	0,66	0,28	1,25	0,70	0,33	0,44
IV	0,14	0,09	0,13	0,88	1,51	0,27	1,22	0,67	0,35	0,46
V	0,14	0,12	0,16	0,68	1,16	0,32	1,31	0,70	0,27	0,48
VI	0,16	0,17	0,21	0,45	0,76	0,32	1,27	0,65	0,27	0,47
VII	0,22	0,19	0,30	0,39	0,83	0,32	1,37	0,67	0,29	0,47
VIII	0,18	0,18	0,29	0,31	0,66	0,34	1,33	0,71	0,39	0,46
IX	0,26	0,13	0,22	0,31	0,50	0,23	1,31	0,62	0,35	0,48
X	0,25	0,12	0,17	0,30	0,62	0,26	1,33	0,67	0,29	0,46
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{X\ 2005}{IX\ 2005}$	96	92	77	97	124	113	102	108	83	96
$\frac{X\ 2005}{X\ 2004}$	139	150	113	57	113	96	118	102	91	100

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafiory gruntowe
2003 I-XII	0,86	0,74	0,72	0,46	1,86	0,87	6,21	4,62	1,47
2004 XI	0,34	0,54	0,24	0,45	-	-	5,00	3,57	1,80
XII	0,30	0,56	0,21	0,46	-	-	7,50	4,27	-
2004 I-XII	0,75	0,59	0,26	0,53	2,11	1,00	4,75	5,46	1,53
2005 I	0,35	0,26	0,61	0,45	-	-	9,10	5,25	-
II	0,32	0,31	0,65	0,48	-	-	10,00	7,40	-
III	0,30	0,34	0,68	0,49	-	-	5,46	12,33	-
IV	0,27	0,42	0,73	0,45	-	-	3,80	7,46	-
V	0,28	0,56	1,02	0,52	-	-	3,67	6,00	-
VI	0,41	1,10 ^a	1,67	0,74	2,65	-	2,65	3,76	1,49
VII	0,69	1,17 ^a	1,13	0,62	1,22	-	1,22	3,11	2,05
VIII	0,92	2,02 ^a	0,96	0,61	1,07	1,43	1,53	2,03	2,00
IX	0,74	1,51 ^a	0,75	0,57	1,29	0,63	1,49	1,65	1,52
X	0,99	0,83	1,10	0,93	5,13	1,50	3,81	3,75	2,94
XI	0,56	0,50	0,64	0,59	-	-	3,72	2,79	2,62
XII	0,53	0,51	0,68	0,59	-	-	7,77	3,74	3,11
Wskaźnik zmian w %									
$\frac{XII\ 2005}{XI\ 2005}$	95	102	106	100	x	x	209	134	119
$\frac{XII\ 2005}{XII\ 2004}$	177	91	324	128	x	x	104	88	x

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2004 X	2,82	8,74	2,65	2,97	2,60	5,52	2,07
XI	2,86	8,52	2,63	2,98	2,67	5,75	2,11
XII	2,97	8,50	2,63	2,94	2,63	5,85	2,10
2004 I-XII	2,61	8,08	2,66	2,89	2,62	5,22	2,00
2005 I	2,99	8,29	2,61	2,88	2,59	5,79	2,12
II	2,97	8,07	2,63	2,87	2,59	5,73	2,16
III	2,99	8,21	2,69	2,83	2,60	5,78	2,19
IV	3,06	8,20	2,69	2,86	2,60	5,81	2,23
V	3,06	8,22	2,69	2,80	2,57	5,82	2,30
VI	3,06	8,10	2,79	2,81	2,55	5,82	2,36
VII	3,06	8,34	2,71	2,75	2,52	5,82	2,34
VIII	3,01	8,23	2,70	2,84	2,59	5,82	2,32
IX	3,02	7,89	2,75	2,83	2,57	5,77	2,32
X	2,97	7,88	2,84	2,84	2,67	5,93	2,47
XI	2,96	7,85	2,86	2,85	2,70	5,98	2,54
Wskaźnik zmian w %							
<u>XI 2005</u> X 2005	100	100	101	100	101	101	103
<u>XI 2005</u> XI 2004	103	92	109	96	101	104	120

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory gruntowe	Ogórki gruntowe	Kalafiory	Pieczarki
2003 I-XII	1,52	1,01	1,53	1,28	3,12	4,78	10,36	2,38	2,11	4,02	6,02
2004 X	1,21	0,55	1,14	1,04	2,77	3,11	3,86	2,50	3,19	2,19	6,04
XI	1,12	0,53	1,12	1,02	2,62	3,00	6,34	-	-	2,49	5,91
XII	1,07	0,53	1,12	1,01	2,54	2,88	12,64	-	-	3,84	6,10
2004 I-XII	1,65	0,61	1,35	1,16	3,19	3,63	12,08	2,61	2,63	4,05	5,93
2005 I	1,04	0,53	1,12	1,01	2,50	2,92	13,20	-	-	6,15	6,00
II	1,01	0,54	1,11	1,01	2,48	3,16	14,18	-	-	6,48	5,86
III	1,00	0,58	1,16	1,03	2,56	3,79	13,55	-	-	6,95	5,80
IV	0,99	0,73	1,26	1,05	2,74	4,48	12,07	-	-	6,17	5,71
V	1,00	0,88	1,53	1,11	2,98	4,41	12,31	-	-	5,09	5,72
VI	1,31	1,28	2,63	1,59	3,92	4,33	11,70	-	3,67	2,61	5,71
VII	1,84	2,37 ^a	2,65	1,89	4,80	1,37 ^a	7,30	4,17	2,13	2,92	6,11
VIII	1,74	2,86 ^a	1,89	1,45	4,51	3,87		2,94	1,72	2,94	6,73
IX	1,51	1,05	1,49	1,22	3,53	3,57	3,66	2,14	1,77	2,45	6,36
X	1,28	0,91	1,34	1,15	2,99	3,31	3,43	2,43	2,89	2,29	5,99
XI	1,21	0,87	1,31	1,14	2,82	3,18	5,01	-	-	3,38	5,87
Wskaźnik zmian w %											
<u>XI 2005</u> X 2005	95	96	98	99	94	96	146	x	x	148	98
<u>XI 2005</u> XI 2004	108	164	117	112	108	106	79	x	x	136	99

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy	Fasola szparag. mrożona	Szpinak mrożony	Kalafior mrożony	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny
2003 I-XII	3,79	13,86	6,66	4,92	7,10	5,58	8,30	3,69	5,30	7,89	3,78
2004 X	3,96	14,57	6,30	5,10	6,82	5,40	8,35	3,59	5,35	7,91	3,74
XI	4,14	14,57	6,30	5,12	6,84	5,42	8,40	3,59	5,38	7,83	3,74
XII	4,18	14,71	6,26	5,12	6,80	5,38	8,45	3,57	5,30	7,69	3,73
2004 I-XII	3,78	14,41	6,38	5,04	6,90	5,43	8,34	3,61	5,32	7,86	3,75
2005 I	4,26	14,57	6,22	5,10	6,78	5,38	8,40	3,57	5,18	7,77	3,72
II	4,34	14,71	6,20	5,08	6,76	5,38	8,40	3,58	5,18	7,77	3,73
III	4,34	14,86	6,18	5,08	6,74	5,34	8,45	3,57	5,20	7,75	3,72
IV	4,36	15,00	6,16	5,08	7,44	5,22	8,45	3,56	5,23	7,74	3,74
V	4,38	15,00	6,14	5,06	6,70	5,30	8,50	3,57	5,23	7,77	3,74
VI	4,38	15,14	6,12	5,06	6,68	5,28	8,50	3,56	5,25	7,83	3,73
VII	4,39	15,14	6,10	5,06	6,70	5,30	8,55	3,57	5,25	7,86	3,74
VIII	4,41	15,29	6,12	5,06	6,72	5,30	8,55	3,57	5,28	7,94	3,74
IX	4,41	15,14	6,12	5,04	6,70	5,30	8,60	3,56	5,30	7,94	3,74
X	4,38	15,14	6,12	5,06	6,68	5,30	8,55	3,56	5,30	7,91	3,73
XI	4,36	15,29	6,10	5,06	6,68	5,30	8,60	3,56	5,25	7,86	3,76
Wskaźnik zmian w %											
<u>XI 2005</u> <u>X 2005</u>	100	101	100	100	100	100	101	100	99	99	101
<u>XI 2005</u> <u>XI 2004</u>	105	105	97	99	98	98	102	99	98	100	101

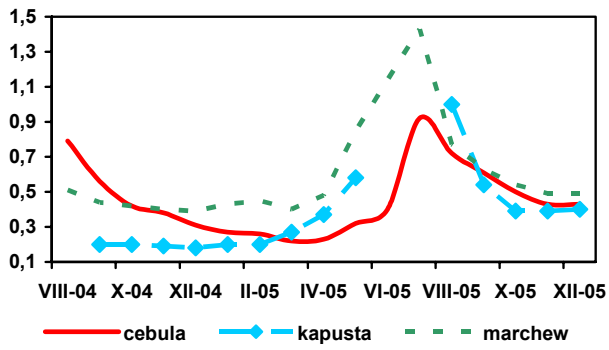
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych i cen detalicznych warzyw w Polsce i w Niemczech (%)

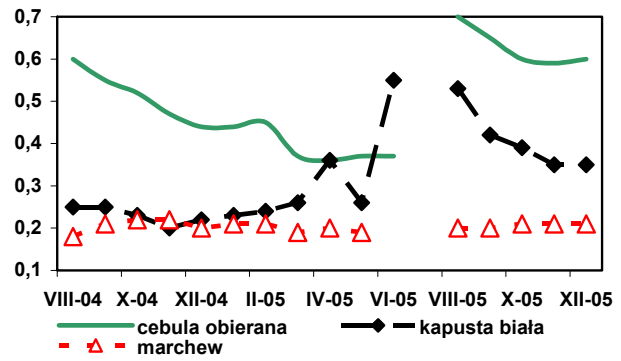
Miesiące	Ceny hurtowe						Ceny detaliczne						
	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafior	Cebula	Kapusta biała	Kapusta pekińska	Marchew	Buraki	Pory	Kalafior
2003 I-XII	69	53	41	22	54	43	42	31	46	47	46	65	64
2004 X	59	63	23	24	-	-	44	21	48	45	54	59	51
XI	50	72	20	23	-	-	42	21	50	45	43	62	53
XII	41	74	16	24	-	-	42	22	51	45	32	60	53
2004 I-XII	59	57	16	26	48	57	46	20	57	43	33	55	71
2005 I	53	32	48	24	-	-	111	24	55	49	-	62	112
II	47	42	50	27	-	-	60	24	45	46	33	68	106
III	45	41	50	27	-	-	54	27	42	44	33	59	115
IV	42	46	44	24	-	-	34	29	-	41	47	70	133
V	-	58	57	27	-	-	28	33	-	43	72	66	92
VI	41	56	62	25	-	-	36	-	-	67	101	53	73
VII	44	55	60	26	-	-	49	-	-	73	118	-	89
VIII	43	43	59	25	43	54	62	-	-	67	94	56	84
IX	46	63	56	24	45	49	65	36	-	63	78	65	95
X	55	72	28	25	-	-	55	35	67	61	71	70	79
XI	52	73	27	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	48	75	35	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i ZMP der Markt Obst und Gemüse i dla Niemiec ceny detaliczne na podstawie "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

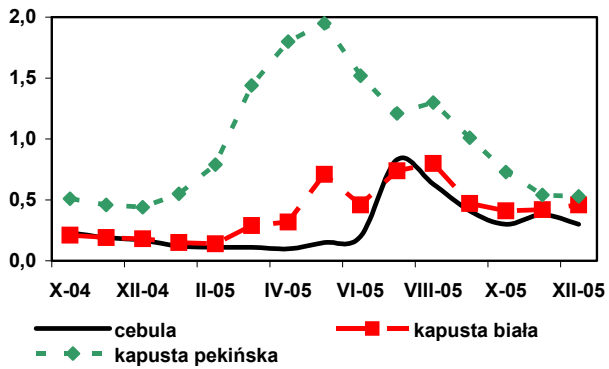
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

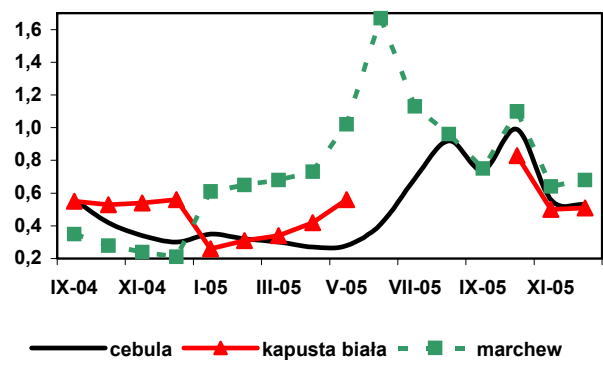
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

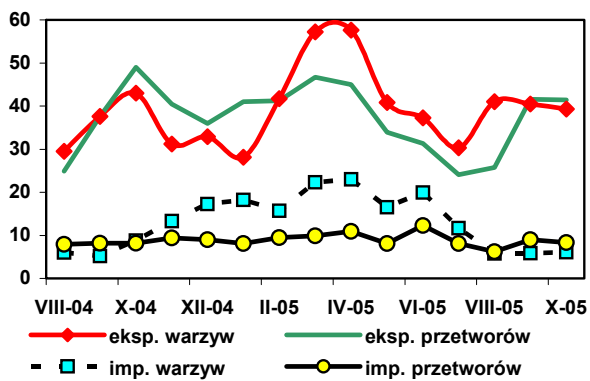
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

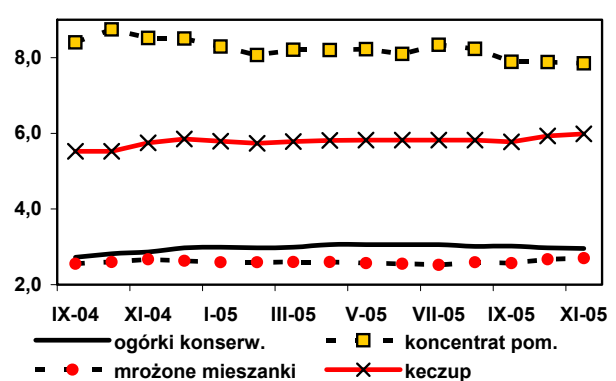
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

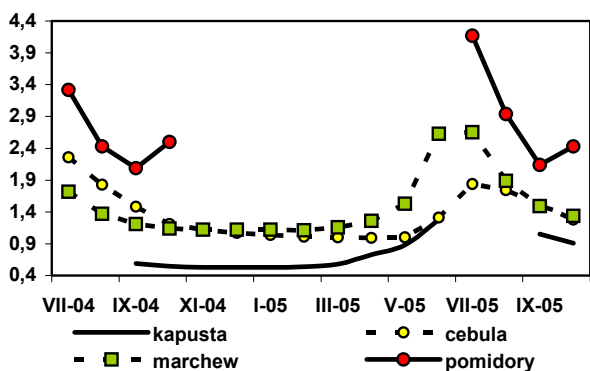
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

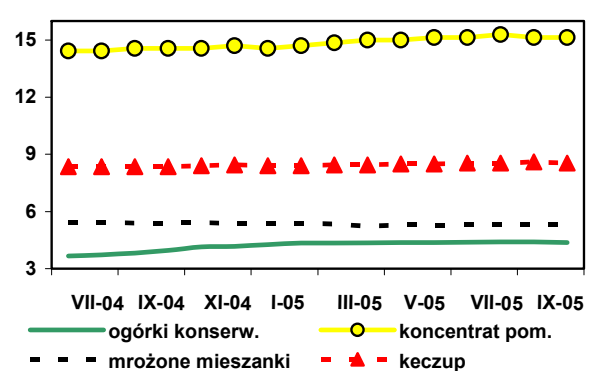
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

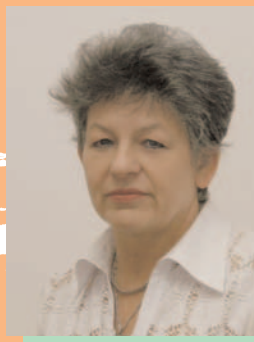

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Rynek owoców

Bożena Nosecka
Irena Strojewska

W październiku 2005 r. niższa niż w październiku 2004 r. była produkcja kompotów, pozostałych soków pitnych i soków zagęszczonych w dużych i średnich firmach przetwórczych. Nie zmieniła się produkcja soku pitnego jabłkowego, a wzrosła soków pitnych z owoców cytrusowych oraz nieznacznie owoców mrożonych i dżemów. W okresie styczeń–październik 2005 r. łączna produkcja soków, owoców mrożonych, dżemów i kompotów wyniosła 926 tys. ton, wobec 1014 tys. ton w analogicznym okresie roku poprzedniego.

W październiku 2005 r. niższy był, w porównaniu z październikiem 2004 r., eksport większości świeżych owoców, a najbardziej obniżyła się zagraniczna sprzedaż śliwek i truskawek. Wyższe natomiast były rozmiary eksportu owocowych przetworów (poza wiśniami w puszkach, dżemami i zagęszczonym sokiem jabłkowym). Z powodu wzrostu cen wpływy z eksportu owoców świeżych nie zmniejszyły się, a wartość eksportu owoców przetworzonych zwiększyła się bardziej niż jego wolumen. Łączne wpływy z eksportu owoców i ich przetworów wyniosły w październiku 82,7 mln EUR, wobec 69,2 mln EUR w październiku 2004 r. W październiku 2005 r. znacznie wyższe niż w październiku roku poprzedniego, były rozmiary i wartość importu większości owoców przetworzonych, a najbardziej wzrósł przywóz soków zagęszczonych (głównie soku pomarańczowego) i przetworów puszkowanych. Spośród owoców świeżych wyższy był tylko przywóz jabłek, brzoskwiń oraz nektarynek. Wartość importu owoców i ich przetworów była wyższa niż w październiku 2004 r. o 30,3% i wyniosła łącznie 77,8 mln EUR. W okresie styczeń–październik łączne wpływy z eksportu owoców świeżych i ich przetworów wynosiły 697,1 mln EUR, wobec 612,0 mln EUR w okresie styczeń–październik 2004 r. Wydatki na import wzrosły w tym okresie z 524,0 do 691,4 mln EUR. Dodatkowo saldo obrotów obniżyło się z 88,0 do 5,7 mln EUR.

W listopadzie 2005 r. niższe niż w listopadzie roku poprzedniego były ceny detaliczne większości przetworów owocowych (o 2% zwiększyły się tylko średnio ceny dżemów). Spośród owoców świeżych

wzrosły ceny bananów, gruszek, winogron, jabłek i cytryn, a potaniały pomarańcze i mandarynki. W okresie styczeń–listopad 2005 r. ceny detaliczne owoców świeżych strefy umiarkowanej były o 1,0% wyższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Przetwory owocowe potaniały o 5,8%, a owoce południowe zdrożały o 5,3%. W listopadzie wyższe niż w listopadzie roku poprzedniego były zarówno ceny zbytu dżemów (poza dżemem śliwkowym) jak i soków pitnych (z wyjątkiem soku pomarańczowego). W okresie styczeń–październik 2005 r. w porównaniu z tym samym okresem 2004 r. wzrosły średnie ceny zbytu dżemów z czarnej porzeczki i truskawkowego (o 5%), a potaniał dżem śliwkowy (o 6%). Ceny zbytu soków pitnych wzrosły średnio o 8% (najbardziej bo o 13% wzrosły ceny zbytu soków z czarnej porzeczki).

W grudniu 2005 r. ceny skupu jabłek deserowych były wyższe w porównaniu z grudniem roku poprzedniego o 18%, a gruszek o 23%. Znacznie wyższe były też ceny hurtowe tych owoców oraz ceny oferowane przez firmy eksportowe. Ceny skupu jabłek do przetwórstwa były wyższe o 127%. Wzrost cen jabłek i gruszek wynikał z głębokiego spadku ich zbiorów (produkcja gruszek obniżyła się o 29%, a jabłek o 19%). Spośród owoców południowych w grudniu 2005 r. wyższe były niż w grudniu 2004 r. ceny hurtowe bananów (o 13%), winogron (o 20%) i cytryn (o 2%). Obniżyły się natomiast ceny pomarańczy i mandarynek. W grudniu w stosunku do listopada niższe były ceny skupu i hurtowe większości owoców. Wzrosły jedynie ceny skupu gruszek oferowane przez firmy eksportowe i hurtowe ceny winogron. Wyższe były również ceny płacone przez zakłady przetwórcze za jabłka przemysłowe.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Porzeczki czerwone	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2003 I-XII	1,06	2,28	2,65 ^a	1,87 ^a	2,27	-	1,67 ^a
2004 XI	0,90	1,65	-	-	-	-	-
XII	0,83	1,74	-	-	-	-	-
2004 I-XII	1,03	1,85	0,92 ^a	1,43 ^a	1,77	1,57	1,08 ^a
2005 I	0,83	1,73	-	-	-	-	-
II	0,81	1,67	-	-	-	-	-
III	0,84	2,23	-	-	-	-	-
IV	1,01	-	-	-	-	-	-
V	1,11	-	-	-	-	-	-
VI	1,13	-	-	-	-	-	-
VII	1,36	-	0,84	2,44	3,88	2,74	2,37
VIII	1,19	1,94	1,00	2,44	4,77	2,50	1,82
IX	1,06	1,69	-	-	-	1,77	1,66
X	1,05	1,83	-	-	-	-	2,79
XI	1,00	2,14	-	-	-	-	-
XII	0,98	2,14	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
XII 2005 XI 2005	98	100	x	x	x	x	x
XII 2005 XII 2004	118	123	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Jeżyny	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2003 I-XII	0,30	-	2,82 ^a	1,23 ^a	2,82 ^a	0,48	1,89 ^a	1,45 ^a	0,94 ^a
2004 XI	0,23	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
2004 I-XII	0,23	2,34 ^a	1,03 ^a	0,48 ^a	1,72 ^a	0,50	1,06 ^a	0,61 ^a	0,44 ^a
2005 I	0,27	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,27	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,27	-	0,79	0,61	1,82	-	1,99	1,29	-
VIII	0,26	2,54	0,70	0,65	2,08	0,58	2,77	2,11	0,81
IX	0,36	3,33	-	-	2,31	0,82	-	-	1,03
X	0,43	3,85	-	-	1,75	-	-	-	1,00
XI	0,50	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,59	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)									
XII 2005 XI 2005	118	x	x	x	x	x	x	x	x
XII 2005 XII 2004	227	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka Konferencja	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czereśnie	Maliny	Śliwki
2004 XI	0,69	1,03	1,05	0,65	0,68	0,69	0,61	1,10	1,16	-	-	-	-
XII	0,65	1,19	0,95	0,59	0,62	0,62	0,59	1,68	1,22	-	-	-	-
2004 I-XII	0,91	1,34	1,50	0,88	0,92	0,96	0,88	1,22	1,41	3,41	3,32	3,12	0,78
2005 I	0,70	1,24	1,07	0,58	0,61	0,66	0,59	-	1,29	-	-	-	-
II	0,68	1,06	1,10	0,61	0,60	0,66	0,59	-	1,45	-	-	-	-
III	0,79	1,50 ^a	1,75 ^a	0,83	0,77	0,76	0,71	-	-	-	-	-	-
IV	1,06	1,63 ^a	1,70 ^a	0,97	0,90	0,93	0,91	-	-	-	-	-	-
V ^a	1,06	1,33	1,70	1,13	1,06	1,11	1,09	-	-	-	-	-	-
VI ^a	0,96	1,27	1,50	0,86	0,85	0,85	0,86	-	-	1,73	3,52	-	-
VII ^a	0,71	0,88	1,50	0,65	0,71	0,68	0,68	-	-	2,57	3,14	3,78	-
VIII ^a	0,73	-	-	0,61	0,69	0,66	0,65	-	-	-	-	4,60	1,74
IX	0,76	0,88	-	-	-	-	0,74	-	1,50	-	-	4,08	1,37
X	0,77	0,98	-	0,71	0,75	0,85	0,77	1,50	1,57	-	-	-	2,53
XI	0,81	0,99	1,10	0,75	0,76	0,84	0,78	1,50	1,69	-	-	-	-
XII	0,78	1,00	1,00	0,74	0,74	0,81	0,75	-	1,78	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)													
<u>XII 2005</u> <u>XI 2005</u>	96	101	91	99	97	96	96	x	105	x	x	x	x
<u>XII 2005</u> <u>XII 2004</u>	120	84	105	125	119	131	127	x	146	x	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne owocowe i owocowo-warzywne	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty
2004 IX	22 285	13 237	16 910	45 038	26 052	5 364	1 235
X	29 272	10 908	16 850	66 267	15 428	5 775	430
XI	10 585	15 603	19 715	38 543	15 318	5 507	312
XII	12 346	19 795	18 939	11 056	10 852	5 250	792
2004 I-XII	172 224	181 500	206 040	220 284	337 080	72 012	9 576
2005 I	9 617	14 569	12 055	6 772	10 052	5 645	440
II	8 457	15 703	12 089	2 789	10 604	6 269	351
III	10 895	18 589	20 166	4 188	16 823	6 892	60
IV	12 159	19 028	19 740	2 559	11 087	6 748	79
V	12 681	17 671	19 416	1 840	10 827	6 817	73
VI	11 868	15 600	14 098	9 560	39 592	6 740	187
VII	12 472	15 285	9 419	11 898	82 022	7 233	1 814
VIII	11 014	13 959	15 051	15 734	38 530	5 992	574
IX	22 677	13 709	14 394	37 202	26 368	4 965	624
X	29 257	15 327	10 085	56 791	15 764	5 868	183
Wskaźniki zmian (%)							
<u>X 2005</u> <u>IX 2005</u>	129	112	70	153	60	118	29
<u>X 2005</u> <u>X 2004</u>	100	141	60	86	102	102	43

^a produkcja ogółem

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2004							2005							X 2005 X 2004 (%)			
	2003 I-XII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	2004	I	II	III	IV	V	VI		VII	VIII	IX
Owoce świeże	459 691	34 072	43 734	40 669	36 085	48 416	641 548	76 099	91 371	86 682	73 704	64 614	55 281	54 650	26 298	28 235	19 535	48
Jabłka	352 644	4 942	11 386	17 789	19 309	26 803	426 138	62 798	73 857	79 588	64 858	53 093	30 482	10 655	3 978	5 567	7 070	40
Gruszki	3 825	639	2 953	2 782	3 668	3 742	14 304	2 288	1 052	65	48	57	21	108	128	887	1 048	38
Truskawki	13 627	1 059	716	594	504	457	22 049	4	4	5	4	103	16 437	4 627	657	449	157	26
Sliwki	13 377	2 311	10 392	6 342	325	120	20 232	6	-	7	1	-	8	95	2 791	5 191	1 262	20
Maliny	23 589	2 871	6 285	1 705	277	300	32 089	225	42	63	-	-	10	9 820	2 184	1 606	1 916	112
Wiśnie	14 873	4 629	296	284	376	455	19 206	-	-	4	-	-	52	1 134	280	190	102	36
Przetwory owocowe	557 292	62 818	57 146	67 610	60 673	45 256	607 263	41 388	45 230	51 737	59 939	59 941	58 294	68 617	59 862	62 015	70 907	105
Zagęszczony sok jabłkowy	224 491	16 151	19 802	35 606	27 970	15 911	220 831	11 411	14 057	14 305	18 548	16 550	18 780	15 709	16 624	23 390	33 832	95
Truskawki w puszkach	2 598	272	234	310	222	190	2 923	345	297	382	414	352	376	575	560	605	463	149
Wiśnie w puszkach	1 859	1 493	590	691	577	489	7 016	738	664	1 024	659	948	618	690	544	546	450	65
Dżemy	25 598	1 744	2 041	2 131	2 040	2 173	26 747	1 299	1 641	1 752	1 798	1 800	1 522	2 006	1 904	1 981	1 654	78
Mrożonki	218 992	32 267	24 045	21 059	20 362	14 862	241 078	20 528	19 760	23 474	27 427	25 890	22 908	31 050	25 671	22 039	21 429	102
Owoce świeże	134 955	18 615	18 744	14 060	14 073	24 691	203 751	22 213	27 454	22 778	20 627	22 802	22 653	28 188	17 219	15 709	9 889	70
Jabłka	62 403	1 234	2 016	3 341	3 769	5 392	81 585	12 826	14 762	17 188	14 409	12 033	7 453	2 443	1 082	1 282	2 058	62
Gruszki	1 119	201	812	753	1 004	2 022	4 945	1 016	532	28	21	19	17	73	49	335	400	53
Truskawki	14 780	1 049	844	722	616	501	14 488	3	4	5	5	186	8 671	2 301	889	447	171	24
Sliwki	3 623	596	2 299	1 520	96	39	4 776	3	-	3	-	-	2	39	1 018	2 030	509	33
Maliny	22 912	1 960	3 788	1 222	380	364	18 410	289	50	72	-	-	14	5 713	1 654	1 308	1 581	129
Wiśnie	7 587	1 788	203	200	235	305	10 056	-	-	1	-	-	42	870	203	129	85	42
Przetwory owocowe	559 009	52 762	47 773	55 160	47 293	34 245	528 559	34 571	33 892	38 013	45 196	41 939	43 652	61 366	55 892	60 268	72 803	132
Zagęszczony sok jabłkowy	169 644	12 950	14 348	25 125	19 477	11 354	160 435	7 648	9 023	9 321	12 397	10 579	12 259	10 329	11 766	21 491	36 776	146
Truskawki w puszkach	3 459	335	318	390	295	227	3 472	429	361	457	537	433	444	653	635	700	550	141
Wiśnie w puszkach	1 639	1 301	596	722	593	528	6 915	718	620	988	699	887	576	691	572	616	548	76
Dżemy	31 479	2 146	2 507	2 661	2 454	2 680	32 820	1 482	1 762	1 975	1 970	1 955	1 691	2 368	2 094	2 302	2 023	76
Mrożonki	257 308	23 972	19 325	17 354	16 416	12 112	216 495	17 316	14 880	16 924	19 677	17 729	15 342	24 425	23 321	20 951	20 885	120

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRIRW i MF.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2004												2005												X 2005 X 2004 (%)
	2003 I-XII						2004						2004						2005						
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X			
Owoce świeże	918 009	112 011	86 295	78 219	90 862	97 794	1 006 287	85 805	92 105	83 476	64 888	63 715	55 995	104 617	109 024	93 188	75 697								
Banany	260 522	19 814	24 277	25 297	23 234	23 723	257 934	23 031	26 407	20 764	26 267	22 958	13 029	17 372	17 048	18 087	18 294								
Owoce cytrusowe	360 265	12 146	14 726	23 272	43 554	56 639	369 934	51 080	53 807	45 317	20 483	19 033	9 738	10 981	9 473	12 301	21 157								
Brzoskwinie i nekt.	30 191	21 225	13 487	2 007	265	529	64 404	97	77	91	72	981	6 844	22 304	22 988	16 104	2 473								
Winoogrona	85 454	15 704	18 622	17 562	14 198	6 721	98 105	2 843	3 273	5 635	6 598	6 021	1 991	5 312	21 944	23 513	16 245								
Arbuzy	111 101	36 468	10 604	1 798	1 625	1 856	130 518	323	391	646	950	5 413	17 556	37 221	27 475	10 687	1 465								
Jabłka	14 061	251	216	986	155	72	7 015	172	236	282	1 227	1 306	900	1 315	846	3 649	8 098								
Przetwory razem	141 824	14 547	14 171	15 549	18 591	22 386	169 807	47 709	52 256	58 375	48 639	44 883	33 805	49 108	52 463	54 250	53 392								
Soki zagęszczone	57 390	5 626	6 426	6 477	7 167	9 085	73 827	6 058	6 012	8 850	10 006	11 814	10 954	11 815	13 780	13 563	11 499								
-sok pomarańczowy	32 557	3 078	2 550	2 273	3 626	4 188	35 872	3 465	3 276	4 613	4 468	5 689	4 638	4 593	4 507	4 763	4 825								
Mrożonki	15 854	2 795	1 749	1 551	1 037	875	15 265	917	731	956	804	1 194	1 150	5 241	3 607	3 006	2 408								
Susze	5 833	456	545	841	1 726	1 437	8 235	580	712	988	704	373	728	916	833	816	1 158								
Dżemy	1 791	253	201	340	172	367	2 668	222	178	313	434	521	638	595	581	627	392								
Przetwory puszkow. -ananasy	59 653	5 386	5 186	6 253	8 345	10 482	68 546	4 906	6 390	10 297	7 750	6 828	6 873	5 119	6 161	5 834	7 035								
-brzoskwinie	16 421	1 200	849	1 614	2 410	3 384	18 679	999	1 821	2 805	1 638	1 592	1 564	1 472	1 508	1 280	1 958								
-brzoskwinie	23 400	1 534	1 831	1 891	3 115	3 781	22 310	1 351	2 205	3 868	2 220	2 114	2 085	1 214	1 954	1 673	2 253								
Owoce świeże	489 494	43 068	41 521	45 461	51 691	56 076	514 068	47 709	52 256	58 375	48 639	44 883	33 805	49 108	52 463	54 250	53 392								
Banany	98 271	5 296	7 948	7 865	9 037	10 736	98 995	10 084	12 401	13 068	15 893	11 733	8 507	6 726	8 148	8 488	9 760								
Owoce cytrusowe	202 182	6 496	8 422	12 319	19 851	30 473	199 365	25 204	26 803	26 332	12 012	11 246	6 487	7 091	5 943	7 953	15 199								
Brzoskwinie i nekt.	27 274	9 987	6 513	824	219	406	32 323	61	55	91	61	978	5 015	12 289	12 283	8 631	1 579								
Winoogrona	75 868	10 417	11 042	13 186	10 812	5 336	75 963	3 711	3 951	7 079	8 872	7 308	2 208	5 433	14 038	15 431	13 768								
Arbuzy	18 466	4 116	1 147	480	484	511	17 483	107	133	227	477	2 615	4 112	6 165	2 820	874	458								
Jabłka	5 853	187	124	202	76	58	4 308	147	152	197	906	918	574	641	331	641	1 064								
Przetwory razem	130 628	13 154	13 032	14 227	16 749	17 312	151 747	86 805	92 105	83 476	64 888	63 715	55 995	104 617	109 024	93 188	75 697								
Soki zagęszczone	55 975	4 394	5 036	5 103	5 251	6 261	60 335	4 574	4 686	6 960	7 257	8 323	7 891	9 454	10 844	10 282	201								
-sok pomarańczowy	31 615	2 360	2 117	1 744	2 360	2 849	28 102	2 364	2 381	3 141	3 180	4 032	3 092	3 642	3 254	3 615	4 237								
Mrożonki	18 824	3 280	2 236	1 725	1 204	1 046	18 193	912	752	918	839	1 114	814	8 746	5 789	3 769	2 366								
Susze	8 098	661	934	1 451	3 152	1 874	12 817	892	1 098	1 469	993	630	880	996	1 142	1 178	1 936								
Dżemy	2 350	308	265	526	266	521	3 720	404	248	594	574	787	830	628	607	626	572								
Przetwory puszkow. -ananasy	44 014	4 462	4 471	5 237	6 663	7 419	55 214	5 751	5 877	8 860	7 992	6 692	6 564	5 665	5 978	8 779	9 016								
-brzoskwinie	8 668	682	523	960	1 381	1 977	10 584	541	1 054	1 588	912	877	890	853	949	761	1 128								
-brzoskwinie	15 280	993	1 115	1 155	1 843	2 191	15 098	788	1 204	2 059	954	1 173	1 099	766	1 056	1 000	1 333								

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2004 IX	0,18	0,28	1,18	0,22	0,60	0,69	0,80	0,67	0,72	1,36	1,01
X	0,19	0,27	1,22	0,24	0,72	0,70	0,83	0,73	0,71	1,26	1,04
XI	0,20	0,27	1,22	0,30	1,37	0,63	0,78	0,71	0,70	1,33	1,03
XII	0,20	0,54	1,10	0,33	1,21	0,67	0,79	0,69	0,71	1,19	1,08
2004 I-XII	0,19	0,35	0,66	0,24	0,57	0,52	1,18	0,77	0,73	1,19	0,99
2005 I	0,20	0,44	0,96	.	1,28	1,73	0,68	0,71	0,72	1,24	0,97
II	0,20	0,51	0,93	0,25	1,21	0,25	0,70	0,78	0,73	1,22	0,93
III	0,22	0,44	1,03	0,32	1,15	0,32	0,66	0,80	0,74	1,20	0,97
IV	0,22	0,44	1,07	0,65	1,13	0,65	0,66	0,77	0,75	1,30	1,06
V	0,23	0,33	1,80	.	.	.	0,61	0,79	0,74	1,23	0,94
VI	0,25	0,81	0,53	0,81	1,36	0,81	0,60	0,70	0,72	1,18	0,93
VII	0,23	0,67	0,50	0,77	0,58	0,77	0,69	0,99	0,77	1,14	1,00
VIII	0,27	0,38	1,35	0,72	0,76	0,72	0,68	1,15	0,83	1,13	1,05
IX	0,23	0,38	1,00	0,68	0,82	0,68	0,69	1,18	1,01	1,16	1,13
X	0,29	0,38	1,09	0,83	0,83	0,83	0,79	1,22	1,14	1,19	1,22
Wskaźniki zmian cen (%)											
X 2005 IX 2005	126	100	109	122	101	122	114	103	113	103	108
X 2005 X 2004	153	141	89	346	115	119	95	167	161	94	117

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jablka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czeresnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2003 I-XII	1,34	1,23	1,41	1,18	1,43	2,77	3,85	2,78	3,25	1,61	2,38	3,87	5,64	3,69	9,68
2004 XI	1,15	1,11	1,31	1,02	1,03	2,06	-	-	-	-	3,00	3,27	4,90	4,25	4,79
XII	1,11	1,14	1,29	0,97	0,98	2,17	-	-	-	-	3,46	3,40	4,75	4,06	5,45
2004 I-XII	1,32	1,23	1,40	1,27	1,40	3,15	3,70	2,25	3,50	1,87	2,96	3,59	5,14	4,09	8,34
2005 I	1,19	1,24	1,25	0,87	0,97	2,26	-	-	-	-	3,67	3,25	3,74	3,54	9,96
II	1,16	1,25	1,25	0,88	0,98	2,57	-	-	-	-	3,62	3,20	3,85	3,41	9,77
III	1,19	1,26	1,26	0,89	1,02	3,24	-	-	-	-	4,24	3,55	4,12	3,34	8,79
IV	1,32	1,23	1,20	1,21	1,36	3,20	-	-	-	-	4,19	3,69	4,13	3,39	7,33
V	1,33	1,42	1,29	1,40	1,32	2,82	7,18	-	-	-	4,51	3,98	4,07	3,48	8,70
VI	1,33	1,43	1,32	1,41	1,32	2,98	3,44	-	3,69	-	4,94	4,02	4,08	3,53	6,53
VII	1,31	1,40	1,31	1,40	1,31	1,83	4,50	-	3,84	4,03	3,53	3,81	4,67	3,59	8,13
VIII	1,37	-	-	-	-	2,24	4,75	4,10	6,00	2,10	3,90	3,64	5,15	3,51	4,84
IX	1,33	1,34	-	1,31	1,49	2,60	5,42	-	-	2,24	4,17	3,53	6,13	3,66	3,89
X	1,39	1,35	1,36	1,32	1,52	3,02	7,28	-	-	4,04	4,12	3,84	4,98	3,60	4,52
XI	1,36	1,33	1,37	1,33	1,53	2,87	-	-	-	-	3,99	3,80	4,28	3,84	6,00
XII	1,30	1,25	1,23	1,17	1,26	2,80	-	-	-	-	3,92	3,46	3,97	3,83	6,52
Wskaźniki zmian cen (%)															
XII 2005 XI 2005	96	94	90	88	82	98	x	x	x	x	98	91	93	100	109
XII 2005 XII 2004	117	110	95	121	129	129	x	x	x	x	113	102	84	94	120

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok Pomarańczowy
2004 XI	7,70	8,07	7,70	2,54	1,60	1,86
XII	7,67	8,03	7,63	2,51	1,60	1,83
2004 I-XII	7,68	8,08	7,75	2,36	1,48	1,84
2005 I	7,67	7,97	7,77	2,48	1,59	1,82
II	7,67	8,03	7,87	2,57	1,60	1,82
III	7,83	8,07	8,00	2,59	1,61	1,85
IV	7,80	8,07	7,97	2,48	1,63	1,85
V	7,80	8,13	8,00	2,48	1,63	1,85
VI	7,87	7,13	8,03	2,60	1,60	1,84
VII	7,90	6,97	8,07	2,58	1,60	1,83
VIII	7,90	6,97	8,20	2,61	1,60	1,81
IX	8,60	7,30	8,50	2,61	1,58	1,82
X	8,63	7,77	8,60	2,99	1,63	1,83
XI	8,63	7,50	8,27	2,96	1,63	1,83
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>XI 2005</u> X 2005	100	103	97	113	103	101
<u>XI 2005</u> XI 2004	112	93	107	117	102	98

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2004 XI	1,78	3,3	-	-	-	-	5,98	3,89	5,47	4,55	5,03
XII	1,79	3,53	-	-	-	-	6,62	4,62	5,05	4,64	4,68
2004 I-XII	2,16	4,99	2,71	5,15	4,81	9,02	11,17	3,86	5,46	4,94	6,27
2005 I	1,79	3,71	-	-	-	-	12,30	4,65	4,83	4,71	4,70
II	1,79	4,01	-	-	-	-	13,97	4,77	4,66	4,52	4,64
III	1,82	4,61	-	-	-	-	12,80	5,05	4,62	4,76	4,75
IV	1,97	5,00	-	-	-	-	12,07	5,39	4,80	4,96	5,23
V	2,13	5,34	-	-	12,73	-	11,71	5,67	4,91	5,24	5,35
VI	2,26	5,66	-	6,44	4,62	-	10,92	6,16	5,01	5,40	5,58
VII	2,35	5,59	5,22	4,92	3,64	9,26	10,79	5,05	5,05	5,28	5,95
VIII	2,36	4,60	3,66	-	-	9,48	6,43	4,82	5,03	5,11	6,17
IX	2,15	4,11	2,93	-	-	4,58	5,36	5,25	4,94	5,03	6,97
X	2,09	4,08	3,99	-	-	-	5,50	5,17	4,83	5,04	6,61
XI	2,08	4,30	-	-	-	-	7,20	5,20	4,87	5,02	4,99
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>XI2005</u> X 2005	100	105	x	x	x	x	131	101	101	100	75
<u>XI 2005</u> XI 2004	117	130	x	x	x	x	120	134	89	110	99

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2004 XI	10,81	4,19	2,88	3,49	12,16	6,64	6,91
XII	10,81	4,16	2,85	3,45	11,86	6,50	6,51
2004 I-XII	10,65	4,23	2,88	3,50	12,48	6,77	7,17
2005 I	10,78	4,13	2,84	3,46	11,66	6,50	6,33
II	10,81	4,13	2,84	3,44	11,24	6,40	6,09
III	10,81	4,12	2,84	3,43	10,66	6,26	5,85
IV	10,81	4,13	2,83	3,43	10,30	6,18	5,65
V	10,83	4,14	2,84	3,43	10,00	6,08	5,54
VI	10,86	4,13	2,85	3,40	9,82	5,98	5,42
VII	10,86	4,12	2,84	3,39	9,74	5,88	5,31
VIII	10,92	4,10	2,85	3,41	9,64	5,88	5,24
IX	10,92	4,08	2,84	3,41	9,42	5,82	5,18
X	11,00	4,07	2,83	3,40	9,26	5,80	5,13
XI	11,06	4,08	2,84	3,39	9,04	5,78	5,07
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>XI 2005</u> <u>X 2005</u>	101	100	100	100	98	100	99
<u>XI 2005</u> <u>XI 2004</u>	102	97	99	97	74	87	73

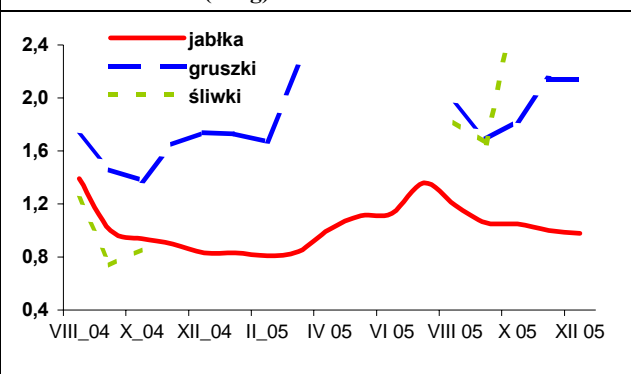
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych i cen detalicznych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

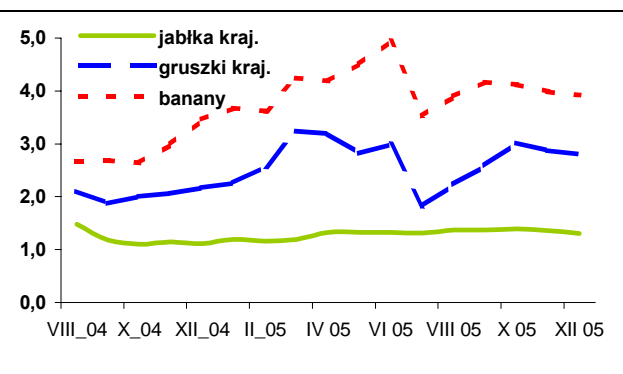
Miesiące	Ceny hurtowe				Ceny detaliczne					
	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2004 XI	48	86	-	64	25	48	-	80	108	-
XII	48	93	-	68	25	49	-	108	90	-
I-XII	46	99	-	65	28	63	28	68	98	27
2004 I	56	97	-	66	34	53	-	97	143	-
2005 II	58	114	-	67	35	60	-	89	130	-
III	62	131	-	68	34	76	-	92	108	-
IV	53	-	-	66	34	77	-	92	102	-
V	57	-	34	68	36	77	126	95	102	-
VI	58	-	32	64	37	80	43	100	100	-
VII	57	-	39	63	39	101	34	104	98	97
VIII	58	45	-	59	41	107	-	105	100	77
IX	-	72	-	66	43	87	-	106	108	53
X	43	98	-	68	44	72	-	110	110	61
XI	48	95	-	72	-	-	-	-	-	-
XII	45	94	-	-	-	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i ZMP der Markt Obst und Gemüse „Fruit and Vegetable Markets” z poszczególnych miesięcy.

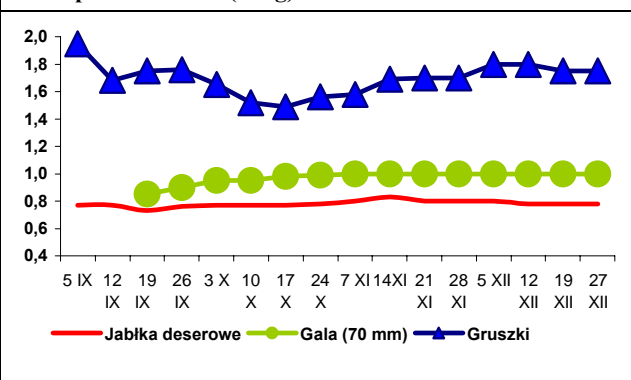
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w 2004 i w 2005 r. (zł/kg)

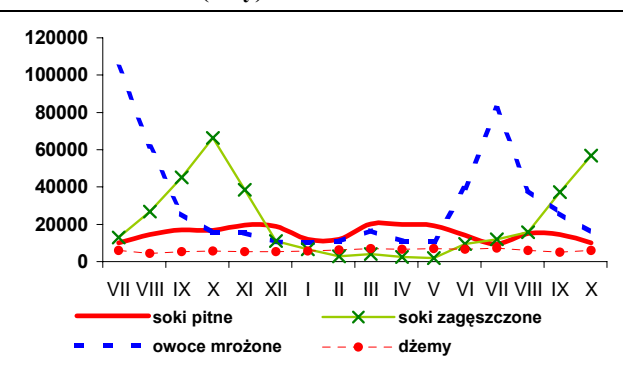
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w 2004 i w 2005 r. (zł/kg)

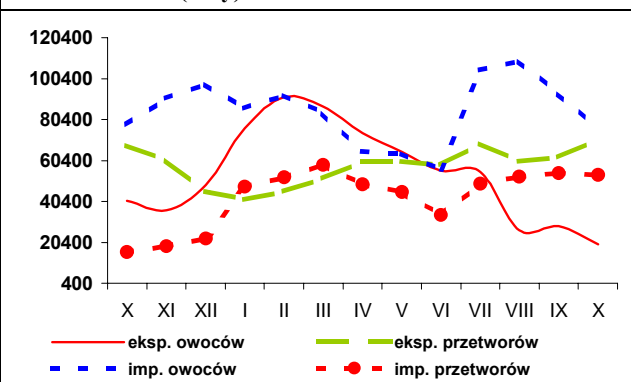
Rys. 3. Ceny skupu owoców deserowych przeznaczonych na eksport w 2005 r. (zł/kg)

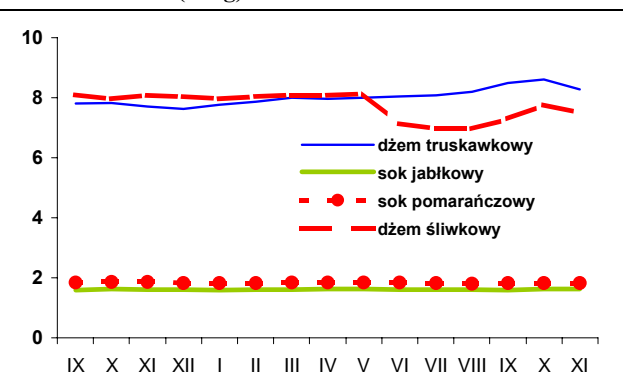
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2004 i w 2005 r. (tony)

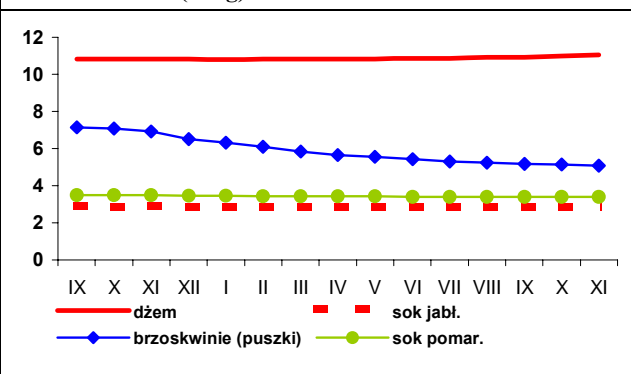
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2004 i 2005 r. (tony)

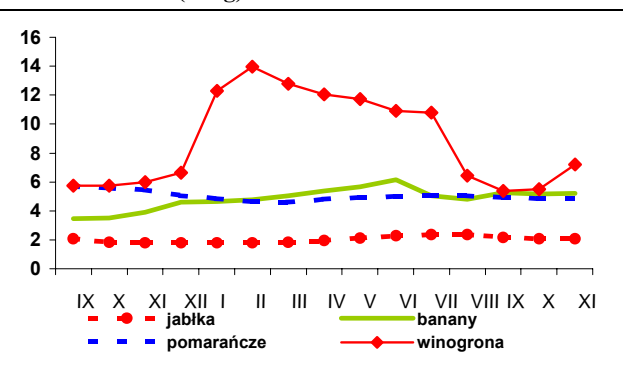
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2004 i 2005 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2004 i 2005 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2004 i 2005 r. (zł/kg)

Rynek mleka

Zygmunt Smoleński
Teresa Zdziarska

W listopadzie 2005 r. dostawy mleka do mleczarni wyniosły 625 mln l i były większe o ok. 9,5% w porównaniu do roku poprzedniego. Szacuje się, że również w grudniu utrzymała się dotychczasowa tendencja wzrostowa i skup mleka w 2005 r. osiągnął poziom ok. 8500 mln l, czyli o 9-10% przekroczył rozmiary dostaw roku poprzedniego. Niewątpliwie w sezonie kwiecień 2005 – marzec 2006 zostanie znacznie przekroczona kwota hurtowa, co grozi wysokimi karami pieniężnymi.

W warunkach sezonowego spadku dostaw mleka, ceny skupu wzrosły w listopadzie ubr. do 94,23 zł/100 l, tj. o 2,4% w porównaniu z poprzednim miesiącem, ale były niższe od cen notowanych przed rokiem o ok. 1,6% (95,77 zł/100 l). Do hamowania sezonowego wzrostu cen skupu przyczyniła się ograniczona siła nabywca krajowych konsumentów oraz malejąca opłacalność eksportu. Faktyczna cena mleka dostarczanego przez rolników, w rozmiarach wskazujących na możliwość przekroczenia kwoty indywidualnej, była jeszcze niższa, ponieważ mleczarnie pobierają zaliczki na poczet przewidywanych opłat karnych z tytułu przekroczenia limitu sprzedaży surowca mlecznego.

Według informacji gromadzonych przez ZSRIR, na rynku krajowym utrzymuje się dość duże zróżnicowanie cen zbytu wyrobów mleczarskich między regionami. Najwyższe ceny zbytu mleka spożywczego pasteryzowanego, o zawartości 2% tłuszczu, notowano w makroregionie południowo-wschodnim – ok. 135 zł/100 kg, a najniższe w zachodnim – 120-122 zł/100 kg. Cena zbytu masła w blokach 82% tł. kształtowała się od ok. 976-1025 zł/100 kg w makroregionie południowo-wschodnim do 1024-1028 zł/100 kg w północnym. Mleko w proszku kosztowało od 722-760 zł/100 kg w makroregionie centralnym do 778-792 zł/100 kg w północnym. Natomiast ceny serów dojrzewających, twardych, typu Gouda notowano od 1088 zł/100 kg w makroregionie zachodnim do 1160-1223 zł/100 kg w południowo-wschodnim. Podobnie występowało duże zróżnicowanie cen zbytu twarogu o zawartości 40% tłuszczu. Najniższe ceny 616-654 zł/100 kg płacono w makroregionie południowo-wschodnim, a najwyższe w zachodnim – 789-826 zł/100 kg.

W krajach Unii Europejskiej w grudniu br. ceny hurtowe trwałych wyrobów mleczarskich utrzymywały się na stałym lub zbliżonym poziomie. Najniższe ceny masła notowano w Polsce – 2614 EUR/tonę. Nieco wyższe w Holandii – 2630 EUR/tonę i Francji – 2640-2650 EUR/tonę; w Niemczech – 2670 EUR/tonę oraz w Belgii – 2681-2688 EUR/tonę. Najdroższe masło oferowano w Wielkiej Brytanii – 2722-2766 EUR/tonę.

Nieznaczne ruchy cen mleka w proszku pełnotłustego notowano w Niemczech, gdzie w grudniu ub. r. proszek staniał z 2415 EUR/t do 2400 EUR/t oraz w Holandii odpowiednio z 2410 EUR/t do 2400 EUR/t. Zdrożał natomiast w Belgii z 2421 EUR/t do 2425 EUR/t oraz we Francji z 2350 EUR/t do 2375 EUR/t.

Równocześnie na Wspólnym Rynku notowano stagnację bądź słabe tendencje spadkowe cen mleka odtłuszczonego w proszku. W Belgii OMP staniał z 2000 EUR/tonę do 1984 EUR/tonę. Na niezmiennym poziomie utrzymały się ceny tego proszku w Niemczech – 1870 EUR/tonę, Francji – 1880 EUR/tonę i Holandii – 1890 EUR/tonę.

W warunkach umacniania się złotego wobec euro ceny mleka odtłuszczonego w proszku w Polsce – 7300 zł/tonę, w przeliczeniu na wspólną walutę wynosiły ponad 1920 EUR/tonę i były wyższe od notowanych w wielu innych krajach Wspólnoty.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka zł/100 litrów		
		średnio	kl. ekstra	kl. I
2003 I-XII	7 315,8	71,9	.	.
2004 I-XII	7 682,5	86,7	.	.
2004 X	632,5	92,3	101,3	66,8
XI	570,0	95,8	105,1	66,8
XII	590,0	98,3	105,6	74,3
2005 I	610,2	97,2	104,4	70,8
II	568,0	96,3	104,3	71,3
III	651,4	95,3	101,8	67,0
IV	687,9	93,6	99,5	65,2
V	757,1	91,1	99,1	64,8
VI	801,3	90,7	97,3	64,7
VII	805,8	89,8	96,5	62,3
VIII	796,5	89,3	96,4	64,4
IX	732,4	90,2	97,9	65,7
X	701,3	92,0	99,1	65,6
XI	625,0	94,2	101,0	65,6
Wskaźnik zmian w %				
$\frac{XI\ 2005}{X\ 2005}$	89,1	102,4	101,9	100,0
$\frac{XI\ 2005}{XI\ 2004}$	109,6	98,3	96,1	98,2

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2003 I-XII	1 992,3	148,7	26,8	241,2	214,8	167,0	286,5	195,2
2004 I-XII	2 080,1	138,6	33,6	255,0	269,6	177,2	295,6	218,7
2004 IX	168,9	13,2	2,9	18,7	22,0	14,3	22,7	20,2
X	165,8	11,1	2,7	20,3	21,5	14,5	23,3	18,7
XI	157,3	10,4	2,5	19,4	19,2	12,4	22,6	17,9
XII	166,3	7,6	2,4	17,8	20,7	13,2	23,6	17,3
2005 I	165,0	7,6	2,2	20,8	19,0	12,5	23,3	16,8
II	155,2	6,7	1,6	19,9	18,3	12,0	22,4	16,5
III	178,7	8,8	1,9	21,5	21,8	14,1	27,3	17,6
IV	173,9	12,2	2,1	23,1	24,3	14,1	23,8	17,5
V	188,3	15,2	2,6	21,7	28,8	15,7	24,7	20,0
VI	192,8	17,9	3,0	21,5	32,0	15,0	22,7	20,0
VII	194,3	17,6	3,0	19,8	28,4	16,0	22,5	20,7
VIII	184,6	16,5	3,3	20,4	28,8	15,4	23,8	22,2
IX	176,6	12,2	3,3	19,7	24,5	14,0	22,6	21,8
X	177,9	11,1	3,3	19,8	25,3	14,6	23,8	20,8
Wskaźnik zmian w %								
$\frac{X\ 2005}{IX\ 2005}$	100,7	91,0	100,0	100,5	103,3	104,3	105,3	95,4
$\frac{X\ 2005}{X\ 2004}$	107,3	100,0	122,2	97,5	117,7	100,7	102,1	111,2

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii 2-2,5% tł.	UHT 1-2,5% tł.	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2004 X	1,16	1,60	8,96	11,04	12,48	12,89	0,81	4,50	6,98	13,04
XI	1,17	1,61	9,03	11,16	12,56	12,87	0,80	4,54	7,04	13,32
XII	1,19	1,63	9,07	11,18	12,72	12,90	0,81	4,61	7,13	13,35
2005 I	1,27	1,76	7,43	9,20	10,63	10,69	0,79	4,35	7,33	11,59
II	1,27	1,77	7,62	9,36	10,22	10,76	0,77	4,30	7,32	11,28
III	1,21	1,70	8,24	10,61	10,71	11,12	0,76	4,63	7,13	12,64
IV	1,21	1,65	8,13	10,41	10,48	10,81	0,76	4,63	7,15	12,29
V	1,21	1,65	8,12	10,40	10,53	10,72	0,76	4,61	7,13	11,99
VI	1,21	1,65	8,21	10,33	10,75	10,85	0,76	4,59	7,10	11,68
VII	1,21	1,65	8,24	10,36	11,07	11,10	0,74	4,59	7,12	11,60
VIII	1,21	1,64	8,30	10,29	11,05	11,19	0,74	4,60	7,11	11,60
IX	1,21	1,64	8,22	10,23	11,15	11,17	0,75	4,59	7,11	11,84
X	1,21	1,63	8,04	10,25	11,06	11,08	0,75	4,59	7,11	11,92
XI	1,21	1,63	7,98	10,12	10,90	10,95	0,76	4,58	7,10	11,99
XII ^a	1,28	1,76	7,30	8,82	10,03	10,77	.	4,28	7,43	11,20
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2005</u> X 2005	100,0	100,0	99,3	98,7	98,6	98,8	101,3	99,8	99,9	100,6
<u>XI 2005</u> XI 2004	103,4	101,2	88,4	90,7	86,8	85,1	95,0	100,9	100,9	90,0

^a ceny za 1 kg produktu wg ZSRIR za okres 26 XII 2005 r. – 01 I 2006 r.

Źródło: GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (411 g)	Masło Ekstra konfekcyj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii	UHT								
2004 X	1,38	2,36	8,50	3,03	3,26	0,63	1,02	1,31	9,17	16,70
XI	1,40	2,36	8,71	3,05	3,26	0,64	1,02	1,32	9,23	16,90
XII	1,42	2,39	8,78	3,06	3,26	0,64	1,02	1,34	9,28	17,07
2005 I	1,44	2,41	10,13	3,07	3,27	0,64	1,03	1,34	9,33	17,24
II	1,44	2,42	10,22	3,08	3,23	0,63	1,03	1,34	9,39	17,36
III	1,45	2,42	10,24	3,07	3,19	0,63	1,03	1,35	9,41	17,19
IV	1,45	2,43	10,33	3,07	3,16	0,63	1,02	1,35	9,41	17,05
V	1,46	2,43	10,46	3,08	3,14	0,63	1,03	1,35	9,42	16,78
VI	1,46	2,42	10,59	3,07	3,14	0,63	1,03	1,35	9,41	16,48
VII	1,46	2,42	10,61	3,07	3,12	0,63	1,03	1,35	9,41	16,19
VIII	1,46	2,42	10,69	3,07	3,12	0,63	1,02	1,35	9,42	15,96
IX	1,46	2,42	10,73	3,07	3,12	0,63	1,02	1,36	9,42	16,06
X	1,47	2,41	10,75	3,07	3,12	0,63	1,03	1,35	9,42	16,15
XI	1,47	2,42	10,75	3,06	3,11	0,62	1,03	1,35	9,42	16,02
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2005</u> X 2005	100,0	100,4	100,0	99,7	99,7	98,4	100,0	100,0	100,0	99,2
<u>XI 2005</u> XI 2004	105,0	102,5	123,4	100,3	95,4	96,9	101,0	102,3	102,1	94,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2003 I-XII	107,6	52,0	9,2	0,4	20,0	8,3	5,7	5,3	6,4	1,2
2004 I-XII	129,0	81,2	27,6	52,9	43,7	5,9	8,6	4,1	3,7	1,9
2004 IX	15,1	8,1	2,2	7,6	4,5	0,6	0,9	0,2	0,1	0,1
X	9,8	6,8	1,9	7,4	4,2	0,6	0,8	0,2	0,3	.
XI	14,2	6,7	1,2	7,1	4,0	0,6	1,3	0,4	0,2	0,1
XII	6,4	5,5	1,2	9,9	4,1	0,9	1,3	0,3	0,3	0,1
2005 I	4,8	5,4	2,0	5,8	5,6	1,0	0,8	0,6	0,2	0,06
II	5,4	6,4	2,4	6,3	6,9	0,7	0,9	0,2	0,2	0,1
III	10,9	7,6	3,0	8,5	7,8	0,9	1,5	0,2	0,2	0,3
IV	12,5	8,1	4,2	10,9	6,3	0,9	1,1	0,4	0,2	0,2
V	17,4	9,0	4,6	18,0	7,3	0,7	1,2	0,4	0,2	0,3
VI	29,3	9,9	4,2	23,6	6,3	0,9	1,3	0,09	0,3	0,6
VII	13,6	9,8	3,2	24,1	5,5	1,0	1,0	0,1	0,3	0,2
VIII	13,0	10,2	3,6	25,2	5,6	0,4	1,5	0,2	0,4	0,2
IX	12,0	10,2	2,9	20,6	6,5	0,4	1,6	0,2	0,5	0,3
X	15,5	8,9	2,7	20,4	3,1	0,4	1,3	0,3	0,6	0,7
Wskaźnik zmian w %										
<u>X 2005</u> IX 2005	129,2	87,3	93,1	99,0	47,7	100,0	81,3	150,0	120,0	233,3
<u>X 2005</u> X 2004	158,2	130,9	142,1	275,7	73,8	66,7	162,5	150,0	200,0	.

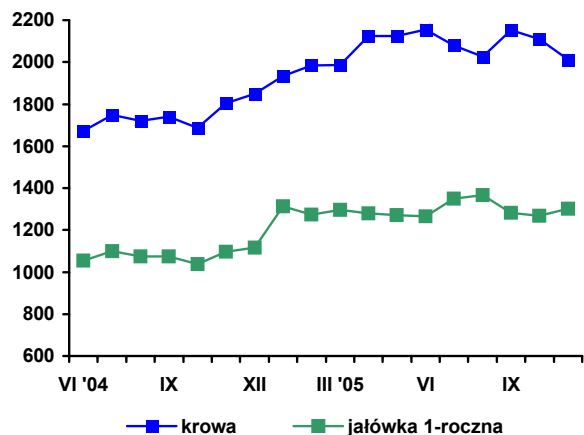
Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

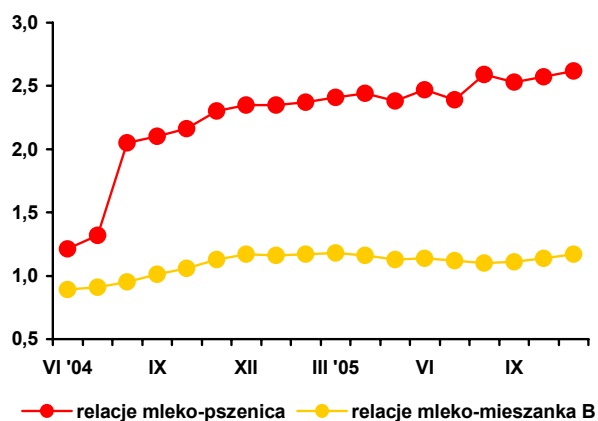
Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2003 I-XII	1 367	2 275	2 065	750	880	1 518	3 246	1 736	797	833
2004 I-XII	1 606	2 352	2 397	547	822	1 704	3 232	2 222	1 432	801
2004 IX	1 840	2 453	2 398	564	849	2 002	3 178	3 050	1 281	1 014
X	1 817	2 664	2 716	508	826	1 976	3 177	2 946	1 772	.
XI	1 418	2 937	2 790	562	889	1 807	3 676	2 359	1 663	1 233
XII	1 674	2 683	2 406	295	892	1 178	2 996	3 025	1 696	1 043
2005 I	1 742	2 799	2 519	639	896	1 666	3 260	2 617	1 402	1 415
II	1 797	2 516	2 200	663	868	1 888	3 030	3 304	1 551	1 093
III	1 725	2 633	2 459	692	894	1 948	3 118	3 867	1 649	1 202
IV	1 777	2 638	2 259	706	915	1 966	3 130	2 299	1 525	1 213
V	1 539	2 653	2 383	575	903	1 898	3 042	2 229	1 533	1 364
VI	2 083	2 453	2 199	466	886	1 684	2 883	3 640	2 156	1 088
VII	1 910	2 585	2 521	507	925	1 625	3 183	3 695	1 564	1 313
VIII	1 837	2 538	2 345	500	901	2 267	2 909	3 252	1 388	1 092
IX	1 803	2 495	2 326	515	917	2 224	2 999	2 797	1 142	1 089
X	1 864	2 703	2 632	573	1 288	1 942	3 568	3 972	1 514	1 430
Wskaźnik zmian w %										
<u>X 2005</u> IX 2005	103,4	108,3	113,2	111,3	140,5	87,3	119,0	142,0	132,6	131,3
<u>X 2005</u> X 2004	102,6	101,5	96,9	112,8	155,9	98,3	112,3	134,8	85,4	.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ, MRiRW i MF.

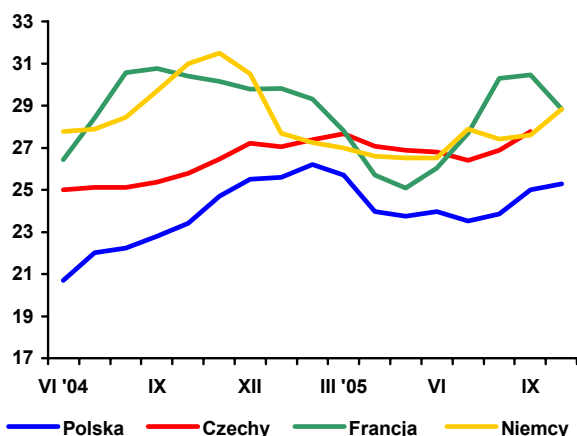
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

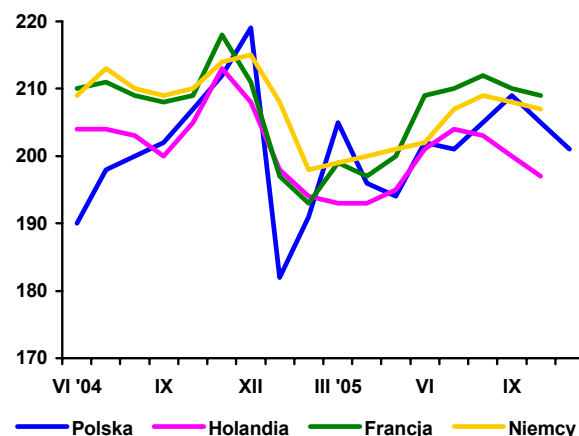
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

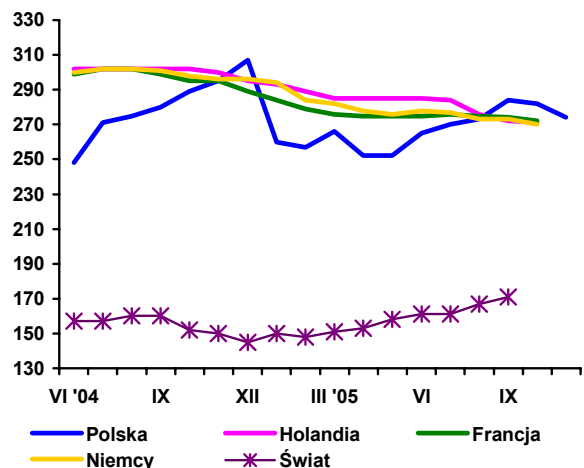
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

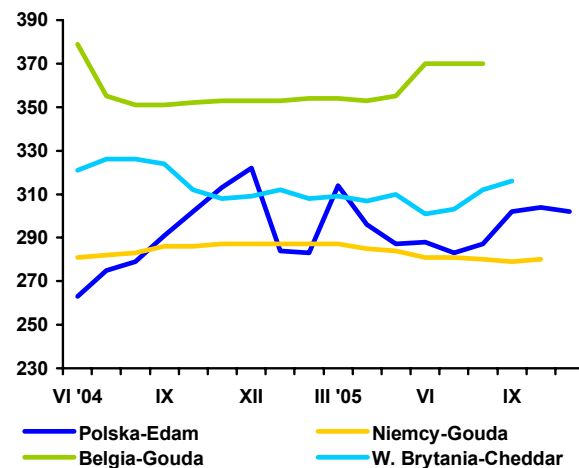
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products i Preserved Milk.

Rynek wołowiny

Danuta Rycombel

W listopadzie 2005 r. średnia cena skupu bydła wynosiła 3,89 zł/kg wagi żywej i była o ok. 2% niższa w porównaniu do października 2005 r., ale w porównaniu do analogicznego miesiąca 2004 r. była wyższa o ok. 3%. W grudniu 2005 r. ceny skupu osiągały poziom 3,83-3,85 zł/kg wagi żywej. Na poziom cen skupu bydła wpływają niższe ceny skupu trzody chlewnej powodowane wzrostem jej podaży oraz spadek cen skupu drobiu. Mimo spadku cen skupu żywca wołowy zdrożał w stosunku do żywca wieprzowego i drobiu. W miesiącach wrzesień- listopad 2005 r. relacje cen skupu żywca wołowego do drobiu wzrosły z 1,17 do 1,35, natomiast relacje cen skupu żywca wołowego do wieprzowego z 0,99 do 1,08. Spadkowi cen skupu bydła towarzyszy wzrost cen skupu cieląt – z 9,33 zł/kg we wrześniu br. do 10,90 zł/kg w listopadzie 2005 r. W grudniu 2005 r. średnie ceny cieląt na targowiskach kształtowały się w granicach 9,82-10,0 zł/kg wagi żywej, ale cena maksymalna dochodziła do 13-14 zł/kg wagi żywej. Powodem wzrostu cen skupu cieląt są prawdopodobnie wyższe ceny uzyskiwane w eksporcie. Obniżone zostały także ceny sprzedaży ćwierci wołowych w zakładach mięsnych. W grudniu 2005 r. ceny zbytu ćwierci z buhajów wahały się od 9387 do 9411 zł/tonę i były niższe w porównaniu do poprzedniego miesiąca br. o 1%-2%. Obniżyły się również ceny ćwierci z krów rzeźnych z 7367 zł/tonę na początku października br. do 6902-6701 zł/tonę w końcu grudnia 2005 roku.

W listopadzie 2005 r. skup żywca wołowego i cielęcego wyniósł 13,1 tys. ton wobec 11,3 tys. ton w analogicznym miesiącu 2004 r. Produkcja przemysłowa wołowiny i cielęciny z zakładów zatrudniających powyżej 50 osób wzrosła do 11,2 tys. ton i była o 0,8 tys. ton większa w porównaniu do listopada 2004 r.

W październiku 2005 r. eksport żywca wołowego i cielęcego wyniósł 13 tys. ton w ekwiwalencie mięsa i był o ok. 1,7 tys. ton większy niż w październiku 2004 r. Eksport bydła i cieląt wyniósł 50061 sztuk wobec 65293 sztuk we wrześniu 2005 r. i 58550 sztuk w sierpniu 2005 r. Średnia cena w eksporcie żywca wołowego i cielęcego wynosiła 2,46 euro/kg wagi żywej i była o ok. 2% wyższa niż we wrześniu i sierpniu 2005 r. Udział cieląt w eksporcie żywca wołowego i cielęcego wzrósł z ok. 51% we wrześniu 2005 r. do ok. 67% w październiku 2005 r., a ich ceny z 2,98 EUR/kg w sierpniu 2005 r. do 3,18 EUR/kg we wrześniu 2005 r. i 3,53 EUR/kg wagi żywej w październiku 2005 r. Ceny w eksporcie mięsa wołowego chłodzonego wynosiły w październiku 2,19 EUR/kg i były o ok. 1% wyższe niż w poprzednich dwóch miesiącach. W okresie styczeń-październik 2005 r. eksport mięsa wołowego świeżego, chłodzonego i mrożonego wyniósł 93,1 tys. ton, w tym do UE-25 79 tys. ton. Dominowało mięso świeże i chłodzone, które stanowiło ok. 88% całego eksportu mięsa wołowego. W ostatnich miesiącach 2005 r. prawdopodobnie nastąpi wzrost eksportu. Wskazują na to notowania cen z wybranych giełd w państwach członkowskich UE-15. Na rynkach hurtowych w Holandii, w grudniu 2005 r., ceny łąty wołowej utrzymywały się na poziomie z poprzedniego miesiąca i wynosiły 2,95-3,30 EUR/kg, a we Włoszech (Modena) ceny młodego bydła rasy Limusion wzrosły z 2,37 do 2,48 EUR/kg wagi żywej. W październiku 2005 r. import produktów wołowych, podobnie jak przed miesiącem, wyniósł 1 tys. ton. Nadal zwiększał się import bydła hodowlanego. W okresie styczeń-wrzesień 2005 r. wyniósł on 26,8 tys. sztuk. Głównymi krajami zakupu są państwa UE.

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie	Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny	
		ogółem	żywiec	mięso		
I-XII 2003	274,2 ^a	92,5	37,7	44,3	5,2	
I-XII 2004	255,7 ^b	117,2	43,4	66,6	3,7	
2004	VI	10,3	11,3	4,5	6,3	0,7
	VII	10,4	11,2	4,6	6,1	0,4
	VIII	9,6	9,9	3,8	5,5	0,2
	IX	11,4	10,8	3,8	6,3	0,7
	X	11,4	11,3	3,8	6,2	0,5
	XI	11,3	10,5	3,1	6,9	0,1
2005	XII	11,4	10,2	3,0	6,6	0,1
	I	9,6	10,9	3,3	6,9	0,3
	II	9,8	11,5	3,2	7,7	1,2
	III	11,8	13,0	3,6	8,8	1,3
	IV	12,9	15,7	4,6	10,4	0,7
	V	13,0	15,5	4,3	10,4	1,1
	VI	12,4	14,8	4,3	9,9	1,4
	VII	12,6	13,8	3,5	9,7	2,0
	VIII	11,6	11,5	3,3	7,8	1,3
	IX	11,2	12,0	3,3	7,7	0,9
	X	12,0	13,0	3,5	8,8	1,0
XI	13,1	-	-	-	-	

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób

^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób

Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie	Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością		
					zbytu	detalicznej	
2004	VI	4,01	10,08	13,20	14,04	3,29	3,50
	VII	3,90	9,01	13,74	15,42	3,52	3,95
	VIII	3,81	8,59	13,67	15,50	3,59	4,07
	IX	3,86	8,96	13,83	15,52	3,58	4,02
	X	3,81	9,63	13,94	15,63	3,66	4,10
	XI	3,78	9,48	13,96	15,77	3,69	4,15
2005	XII	3,78	9,40	13,95	15,84	3,69	4,19
	I	3,82	9,30	14,01	15,86	3,36	4,15
	II	4,06	9,57	14,11	15,86	3,47	3,90
	III	4,17	10,31	14,23	15,98	3,41	3,83
	IV	4,18	9,95	14,26	16,08	3,41	3,85
	V	4,18	9,64	14,33	16,18	3,43	3,87
	VI	4,28	9,79	14,35	16,24	3,35	3,79
	VII	4,23	9,53	14,43	16,41	3,41	3,88
	VIII	4,18	9,56	14,64	16,50	3,45	3,94
	IX	4,10	9,33	14,67	16,67	3,58	4,06
	X	3,93	10,13	14,62	16,74	3,73	4,25
XI	3,89	10,90	14,60	16,65	3,75	4,28	
w % ceny	sprzed roku	102,9	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	98,9	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

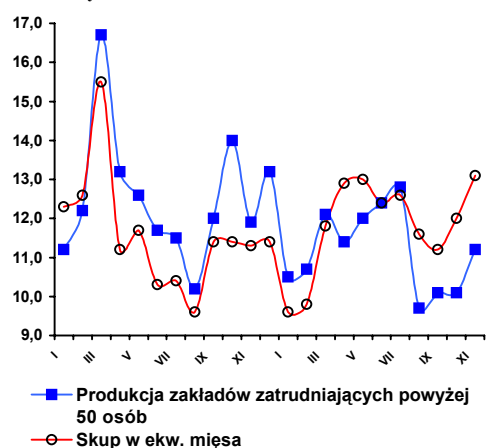
Wyszczególnienie	V 2005	VI 2005	VII 2005	VIII 2005	IX 2005	X 2005	XI 2005	XII 2005	I ^a 2006
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	4,15	4,18	4,24	4,22	4,21	4,01	3,94	3,85	3,84
Buhaje kl. R	4,49	4,52	4,92	4,68	4,49	4,44	4,43	4,36	4,43
Krowy R+O+P	3,56	3,59	3,67	3,61	3,58	3,33	3,15	2,99	2,96
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	8,83	8,93	9,35	8,82	8,82	8,93	9,35	9,70	9,82
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	10 089	9 562	9 746	10 817	9 889	9 516	9 574	9 503	9 387
Ćwierci z krów rzeźnych	8 109	7 438	7 912	7 720	7 763	7 367	7 221	6 653	6 902
Cena referencyjna w euro/100 kg tuszy schłodzonej ^b :									
UE-25	301,05	298,52	289,84	285,6	287,01	286,01	287,54	299,80	302,27
Polska	215,98	220,50	226,01	219,28	218,90	232,34	221,43	224,52	226,29

^a z powodu braku danych podany jest ostatni tydzień miesiąca

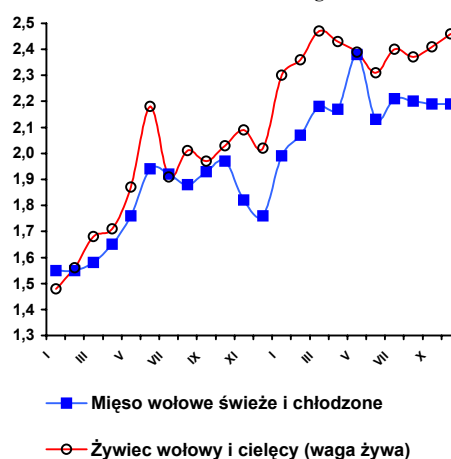
^b ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję Europejską w wysokości 2224 EUR/tonę kl. R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

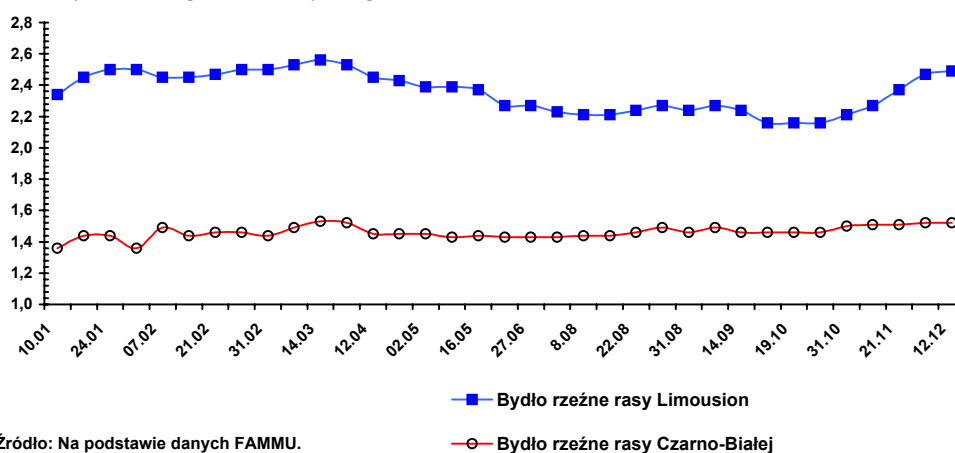
Rys. 1. Produkcja przemysłowa i skup żywca wołowego i cielęcego w m-cach I 2004 – XI 2005 r. w tys. ton

Rys. 2. Ceny uzyskiwane w eksporcie mięsa wołowego chłodzonego i żywca wołowego i cielęcego w m-cach I 2004 – XI 2005 roku w EUR/kg

Rys. 3. Ceny płacone za młode bydło rzeźne rasy Limousion i Czarno-Białej w EUR/kg wagi żywej. Notowania cen z rynku włoskiego w okresie styczeń-grudzień 2005 roku

Źródło: Na podstawie danych FAMMU.

Rynek wieprzowiny

Jan Małkowski
Danuta Zawadzka

Pod koniec 2005 r. warunki chowu trzody chlewnej były w dalszym ciągu korzystne. Wprawdzie ceny skupu trzody były w tym okresie znacząco niższe niż przed rokiem, ale ceny zbóż i pasz były wyjątkowo niskie. W związku z tym relacje cen trzoda: żyto były prawie tak samo szerokie jak w jesieni 2004 r., kiedy były rekordowo szerokie, wobec krytycznie wąskich w 2003 roku.

Powyższy stan rzeczy zachęcał naszym zdaniem do zwiększania pogłowia trzody. Sądzić należy, że listopadowe badanie stanu pogłowia trzody w gospodarstwach rolnych wykaże tak samo duży wzrost pogłowia loch prośnych w stosunku do listopada 2004 roku, jaki miał miejsce w lipcu 2005 roku w porównaniu z lipcem 2004 roku. Jeśli przypuszczenie to w najbliższym czasie zostanie potwierdzone, to wcześniejsza nasza prognoza wskazująca na możliwość ukształtowania się pogłowia trzody chlewnej w lipcu 2006 r. w granicach 18,7-19,0 mln sztuk stanie się wysoce prawdopodobna. Na wiarygodności zyskałby też przewidywany wzrost produkcji trzody w 2006 r. o około 10% oraz o kilka procent w I półroczu 2007 r. w porównaniu z I półroczem 2006 r. Coraz bardziej niepokojący staje się więc przyszły rozwój cen skupu trzody. Nie ulega bowiem wątpliwości, że nadwyżka podaży nad popytem będzie sukcesywnie się zwiększać, gdyż wzrost popytu będzie wolniejszy niż podaży.

Ocenia się, że popyt może wzrosnąć o 5%, głównie w wyniku spadku cen detalicznych wieprzowiny, który dotychczas jest zasadniczo mniejszy niż cen żywca wieprzowego. W listopadzie 2005 r. ceny

detaliczne wieprzowiny były niższe niż przed rokiem o 7,4%, podczas gdy ceny skupu trzody spadły w tym okresie o 21%.

Ocenia się, że w tej sytuacji nadwyżka podaży nad popytem wewnętrznym może wynieść 60-80 tys. ton wieprzowiny, przy założeniu że dodatnie saldo handlu zagranicznego wieprzowiną, przetworami i podrobami będzie mniej więcej takie samo jak w 2005 r., w którym wyniosło ok. 80 tys. ton. Aby spadek cen skupu trzody nie był zbyt drastyczny, saldo handlu zagranicznego w 2006 r. musiałyby być więc dużo większe niż w 2005 roku.

W krajach Unii, podobnie jak w Polsce, także występuje spadkowa tendencja cen trzody, ale powolniejsza. W ostatnich miesiącach 2005 r. przeciętne ceny trzody porównywalnej jakości w UE-25 są znów wyższe niż w Polsce, z wyjątkiem Danii, w której ceny są ciągle niższe i skąd pochodzi głównie import. Wobec małej konkurencji polskiej wieprzowiny na unijnym rynku i podobnych tendencji rozwojowych w innych krajach członkowskich możliwości zwiększenia eksportu trzeba szukać w krajach trzecich. Liczyć też należy na spadek importu wieprzowiny, gdy ceny skupu trzody w Polsce spadną do około 3 zł/kg żywca, a złoty osłabnie.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów		Import mięsa, podrobów i przetworów	
	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b		Wskaźniki zmian ^b
2003 I-XII	2 006,0	129,4	250,5	288,9	58,6	98,2
2004 I-XII	1886,0	94,0	207,6	82,9	123,5	210,8
IV	107,5	110,3	18,3	.	2,8	.
V	99,9	109,4	12,9	.	8,7	.
VI	96,7	101,0	11,2	.	15,4	.
I-VI	978,5	98,2	122,5	124,6	33,3	168,2
VII	93,2	95,9	13,6	.	15,5	.
VIII	91,0	88,3	9,5	.	14,7	.
IX	97,2	95,3	12,6	.	15,8	.
X	94,0	104,8	15,4	.	14,3	.
XI	93,7	98,7	16,1	.	17,0	.
XII	108,4	114,5	17,4	.	12,9	.
2005						
I	85,4	80,3	15,5	64,2	10,0	.
II	95,5	92,3	15,9	55,4	12,6	.
III	116,0	96,6	19,2	69,8	14,7	324,4
IV	102,5	95,3	19,8	108,2	11,8	421,4
V	115,9	116,0	21,3	165,1	11,4	131,0
VI	113,1	116,9	25,1	224,1	11,5	74,7
I-VI	914,2	93,4	116,8	95,3	71,8	215,6
VII	104,1	111,7	23,1	169,9	15,7	101,3
VIII	111,7	128,8	24,8	261,1	20,7	140,8
IX	100,5	103,3	25,2	200,0	20,4	129,1
X	108,5	115,4	21,2	137,7	18,5	129,4
XI	109,9	117,3	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki

^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, żyta, mieszanki T2, Provit i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Targowiskowa cena żyta w zł/dt	Relacje cen trzoda: żyto	Cena mieszanki T2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T2	Cena Provit w zł/dt	Relacja cen trzoda: Provit	Cena prosiąt w zł/szt.
2004 I-XII	4,11	44,40	9,2
IV	3,97	49,17	8,1	94,1	4,2	177,4	2,2	89
V	4,06	49,29	8,7	98,2	4,1	184,8	2,2	95
VI	4,60	49,55	9,3	99,4	4,6	186,4	2,5	105
VII	4,69	49,08	9,4	99,4	4,7	185,1	2,5	116
VIII	4,65	39,72	11,7	98,8	4,7	181,2	2,6	115
IX	4,95	37,96	13,0	97,5	5,1	176,3	2,8	120
X	4,65	38,92	11,9	93,8	5,0	173,5	2,7	116
XI	4,55	38,01	12,0	92,3	4,9	171,6	2,7	124
XII	4,41	37,38	12,8	90,4	4,9	169,5	2,6	130
2005								
I	3,86	38,13	10,1	87,9	4,4	168,2	2,3	132
II	3,95	38,01	10,4	86,0	4,6	166,9	2,4	136
III	3,95	38,16	10,4	84,7	4,7	164,2	2,4	139
IV	3,60	36,95	9,7	83,7	4,3	163,2	2,2	140
V	3,58	35,13	10,2	82,8	4,3	163,0	2,2	133
VI	3,68	34,08	10,8	82,1	4,5	162,3	2,3	128
VII	3,98	31,82	12,5	81,4	4,9	162,1	2,5	128
VIII	4,19	32,49	12,9	81,2	5,2	162,4	2,6	129
IX	4,13	31,85	13,0	80,7	5,2	162,0	2,6	130
X	3,90	33,23	11,7	80,6	4,8	161,7	2,4	127
XI	3,60	33,00	10,9					126

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		Schabu środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej	Schabu środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej	Schabu środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej
2004 I-XII	5,38	12,65	15,68	9,92	14,15	19,83	11,78	.	.	.
IV	5,20	11,99	14,95	9,39	13,25	18,91	11,21	110,5	126,5	119,4
V	5,32	12,33	15,18	9,42	13,64	19,11	11,32	110,6	125,9	120,2
VI	6,03	13,44	15,99	10,07	14,46	19,29	11,64	107,6	120,6	115,6
VII	6,14	13,80	16,35	10,39	15,52	20,85	12,16	112,5	127,5	117,0
VIII	6,09	13,66	16,48	10,41	15,36	20,73	12,16	112,4	125,8	116,8
IX	6,48	13,60	16,49	10,48	15,36	20,75	12,31	112,9	125,8	117,5
X	6,09	13,49	16,50	10,56	15,34	20,87	12,49	113,7	126,5	118,3
XI	5,96	13,22	16,48	10,94	15,14	20,75	12,45	114,5	125,9	113,8
XII	5,78	13,02	16,24	10,53	15,78	20,60	12,45	121,2	126,8	118,2
2005 I										
II	5,06	12,17	15,75	10,08	13,87	20,21	12,20	114,0	128,3	121,0
III	5,17	12,08	15,70	9,96	13,75	20,10	12,10	113,8	128,0	121,5
IV	5,17	11,84	15,61	9,85	13,65	20,00	12,03	115,3	128,8	122,1
V	4,72	11,55	15,59	9,84	13,31	19,84	11,92	115,2	127,3	121,1
VI	4,69	11,58	15,65	9,85	13,07	19,80	11,86	118,3	126,5	120,5
VII	4,82	11,71	15,67	9,83	13,16	19,74	11,84	112,4	126,0	120,4
VIII	5,21	12,01	15,76	9,93	13,49	19,88	11,90	112,3	126,1	119,8
IX	5,49	12,11	15,79	9,92	13,67	19,95	11,93	112,9	126,3	120,3
X	5,11	11,98	15,64	9,91	13,56	19,84	11,92	113,2	126,9	120,3
XI	4,72	11,73	15,55	9,85	13,44	19,80	11,84	114,6	127,3	120,2

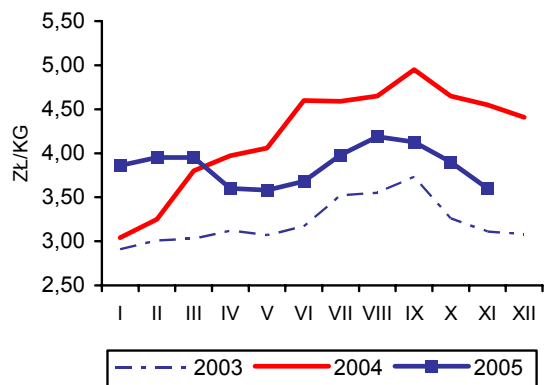
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

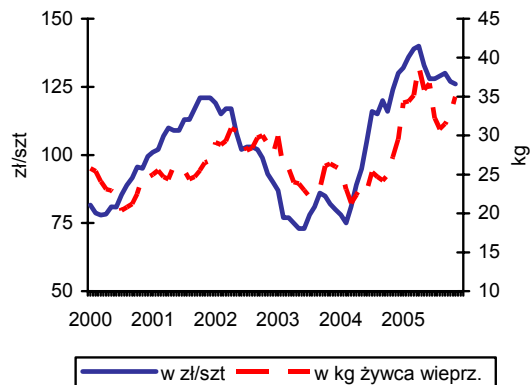
Lata i miesiące	UE-25	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-25	Niemczech	Danii
2004 I-XII							
IV	132,35	.	135,97	120,05	.	.	.
V	129,60	120,61	132,87	115,44	93,1	90,8	104,5
VI	145,74	137,65	149,38	122,47	94,4	92,1	112,4
VII	150,12	143,51	156,79	128,89	95,6	91,5	111,3
VIII	143,59	147,17	159,86	128,39	102,5	92,1	114,6
IX	151,53	155,62	164,23	131,27	102,7	94,8	118,5
X	142,51	151,23	151,26	125,98	106,1	100,0	120,0
XI	140,66	149,29	150,96	126,09	106,1	98,9	118,4
XII	143,02	146,70	154,30	123,93	102,6	95,1	118,4
2005 I							
II	140,82	137,29	150,98	122,03	97,5	90,9	112,5
III	140,33	135,11	147,54	125,83	96,2	91,6	107,4
IV	131,36	124,00	136,21	121,87	94,6	92,5	101,0
V	132,56	118,30	143,40	116,20	89,2	82,5	101,9
VI	142,85	126,10	151,81	118,42	88,3	83,1	106,5
VII	143,15	135,13	147,54	123,49	94,4	91,6	109,4
VIII	145,53	142,78	152,35	124,10	98,1	93,7	115,1
IX	142,92	145,94	148,51	124,70	102,1	98,3	117,0
X	137,06	138,71	144,68	122,15	101,2	95,9	113,6
XI	136,22	129,17	146,40	123,73	92,8	88,2	104,4
XII	139,74	130,89	152,25	122,73	93,7	86,0	106,6

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

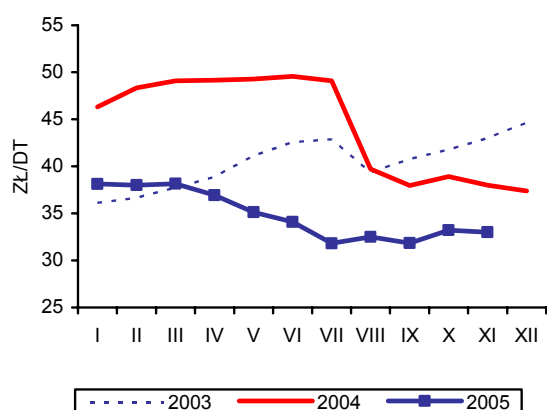
Rys.1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

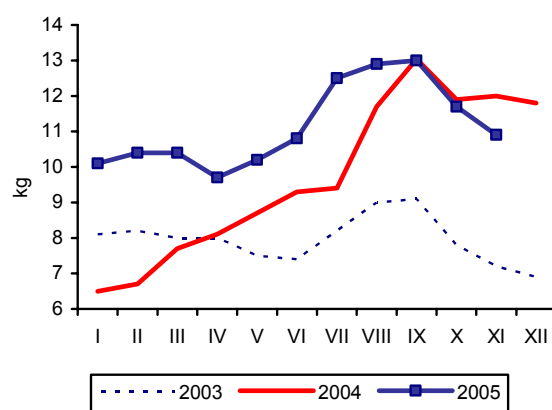
Rys.2. Ceny prosiąt w Polsce

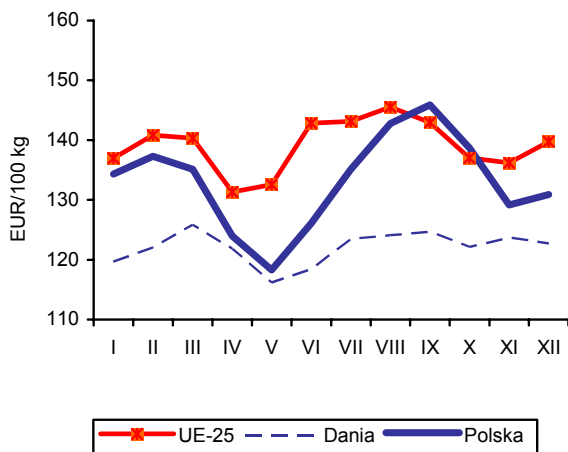
Rys.3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

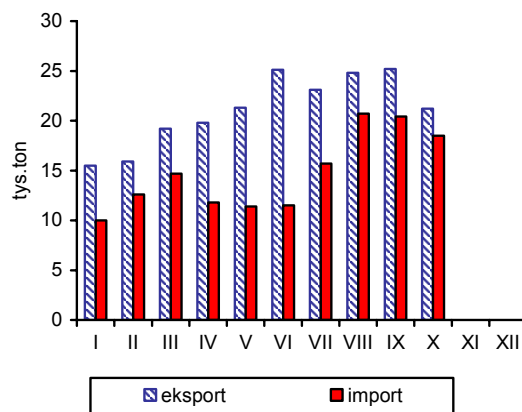
Rys. 4 Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys.5. . Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys.6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Rynek mięsa drobiowego i jaj

Mira Kobuszyńska
Grzegorz Dybowski

Rynek mięsa drobiowego

W listopadzie 2005 r. utrzymała się wzrostowa tendencja produkcji przemysłowej mięsa drobiowego, obserwowana od czerwca. W relacji do października wzrost był niewielki i wyniósł zaledwie 0,2%. Jednak w relacji do czerwca, ponad 17%, a do listopada 2004 r. 28%. Doniesienia o zagrożeniu ptasią grypą w Polsce spowodowały ograniczenie tempa wzrostu produkcji w miesiącach jesiennych. Jednak jej poziom nadal jest wysoki, nie notowany w poprzednich miesiącach.

Przyczyną wysokiej produkcji przemysłowej był rosnący eksport mięsa drobiowego i jego przetworów. W październiku 2005 r. wywóz był większy o ponad 30% w relacji miesiąc do miesiąca i o 28% większy niż w październiku roku poprzedniego. Według wstępnych danych przeciętny miesięczny eksport w 2005 r. o 40% przewyższał eksport w 2004 r. W całym okresie od stycznia do października 2005 r. eksport drobiu z Polski był o 38 tys. ton większy niż w tym samym okresie 2004 r. Sprzyjały temu utrzymujące się duże różnice cen na korzyść towaru polskiego, szczególnie na rynkach państw członkowskich UE, które są naszymi głównymi rynkami zbytu. Mimo trudności w lokowaniu eksportu drobiu na rynkach poza unijnych, w tym na bardzo ważnym dla Polski rynku rosyjskim, wywóz mięsa drobiowego i jego przetworów nadal decyduje o poziomie krajowej produkcji.

W październiku 2005 r. miał miejsce silny wzrost importu mięsa drobiowego. Import ten był ponad dwukrotnie większy od niskiego poziomu przywozu notowanego we wrześniu i o 9% większy niż przed rokiem. Od stycznia do października 2005 r. import mięsa i przetworów drobiowych był jednak o 9% mniejszy niż w 2004 r. Przywóz stanowił ok. 48% realizowanego w tym okresie wywozu.

Brak bieżących danych o spożyciu nie pozwala śledzić obecnych jego zmian. W końcu czerwca 2005 r. spożycie drobiu utrzymywało się na poziomie nieco tylko wyższym niż w końcu marca. Konsumpcja mięsa drobiowego zwiększyła się o 0,7% a wędlin drobiowych o 5%. Jednak panika związana z ptasią grypą wybuchła dopiero latem i później w okresie jesiennych migracji dzikiego ptactwa. Niewątpliwie wywarło to negatywny wpływ na poziom spożycia mięsa drobiowego. Świadczą o tym obniżające się ceny na rynku drobiarskim.

Od września 2005 r. zahamowaniu uległ intensywny spadek cen pasz przemysłowych. Jednak próba ich nieznacznego podniesienia w październiku nie powiodła się i w listopadzie obserwuje się ponowną redukcję ceny mieszanki dla kurcząt. Jej skala była jednak mniejsza niż w przypadku cen skupu żywca rzeźnego. Ceny płacone hodowcom kurcząt w ostatnich miesiącach silnie wahają się, ale od października wykazują znaczący trend spadkowy. Średnia cena skupu kurcząt w listopadzie była o ok. 14% niższa niż sierpniu br. W grudniu w relacji do listopada ceny skupu kurcząt obniżyły się o dalsze 6%. Pogłębiło to spadek opłacalności ich produkcji. Po raz pierwszy w tym roku nastąpił spadek cen piskląt, co potwierdza mniejsze zainteresowanie nimi producentów żywca. Podobne tendencje wykazują ceny zbytu i ceny detaliczne. We wrześniu i październiku miały miejsce silne redukcje cen sprzedaży mięsa drobiowego (tuszek) w zakładach przemysłowych. Jednak w listopadzie i grudniu ich skala była mniejsza niż cen skupu surowca do uboju. Głębokie, ponad 10% redukcje cen zanotowano też w detalu. Niskie ceny detaliczne drobiu podtrzymują jego spożycie, szczególnie wśród ludności mniej zamożnej.

Obniżyły się też ceny skupu indyków. Skala spadku była tu jednak znacząco mniejsza niż na rynku kurcząt. W grudniu udało się nawet podnieść ceny zbytu tuszek indyckich sprzedawanych przez zakłady przemysłowe nie tylko powyżej poziomu z listopada, ale także z października. Ceny piskląt indyckich nie uległy zmianie.

W sytuacji silnie zmniejszającego się popytu na drób w okresie zagrożenia ptasią grypą, firmy drobiarskie podtrzymywały sprzedaż obniżając ceny zbytu mięsa kurcząt średnio o 25% w okresie od sierpnia do października. Mięso indyków w zbycie potaniało w tym czasie o 10%. Ceny detaliczne kurcząt sprzedawanych w całości zmniejszyły się o 16%. W listopadzie i grudniu nadal występowała spadkowa tendencja cen na szczeblu skupu, przetwórstwa i detalu, mniej głęboka w okresie przedświątecznym.

W grudniu 2005 r. utrzymywały się duże różnice cen w Polsce i w UE. Przeciętna cena sprzedaży w UE-25 była o 40% wyższa niż w Polsce. W Polsce ceny drobiu kształtują się na najniższym poziomie w całej Wspólnocie. Największa różnica cen sprzedaży wystąpiła w grudniu między Polską a Niemcami (79%), natomiast najmniejsza między Polską a Francją (28%).

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2003	2004	2005
I	55,2	62,0	74,4
II	57,2	58,1	71,0
III	59,2	68,2	84,9
IV	62,1	68,3	82,7
V	57,8	69,0	77,8
VI	56,8	66,2	79,6
VII	63,6	68,4	82,9
VIII	61,0	70,8	86,3
IX	65,1	73,5	87,3
X	67,1	76,4	91,4
XI	58,9	71,4	91,6
XII	62,1	75,3	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2004	2005 ^a	2004	2005 ^a
I	616	3 117	6 142	10 395
II	763	4 614	6 359	11 635
III	1 369	3 804	6 925	13 423
IV	8 111	5 083	5 672	13 824
V	4 757	9 704	11 745	11 831
VI	7 769	7 713	10 494	11 911
VII	10 686	8 345	9 285	12 622
VIII	12 032	4 755	11 826	13 894
IX	13 416	5 536	12 530	15 415
X	10 719	11 727	15 844	20 229
XI	9 941		15 474	
XII	5 106		13 621	
RAZEM	85 287		125 917	

^a dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ.

Tab. 3. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/osobę miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe		Wędliny drobiowe	
	2004	2005	2004	2005
I	1,41	1,46	0,20	0,20
II	1,46	1,47	0,21	0,21
III	1,54		0,22	
IV	1,62		0,22	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Dynamika cen na rynku kurcząt brojlerów (miesiąc poprzedni = 1)

Miesiące	Mieszanka DK grower		Pisklęta		Żywiec (skup)		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją		Tuszka (detal)	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
I	1,019	0,993	0,947	1,001	1,000	0,940	0,909	0,881	1,018	1,083
II	1,031	0,398	0,916	1,019	1,040	0,993	1,220	1,055	1,044	0,976
III	1,024	0,975	1,000	1,028	1,000	1,011	0,887	1,108	1,033	1,019
IV	1,031	0,982	1,092	1,000	1,017	0,986	1,040	0,898	1,030	1,029
V	1,046	0,992	0,916	1,000	1,017	1,057	1,075	1,231	1,011	1,108
VI	1,018	0,992	1,071	1,000	1,084	1,010	1,243	0,930	1,216	1,019
VII	1,000	0,901	1,000	1,000	0,991	1,013	0,791	1,050	0,988	0,983
VIII	0,985	0,917	1,000	1,009	0,956	1,013	0,974	1,013	0,859	1,023
IX	0,981	0,995	1,010	1,009	0,974	0,980	1,002	0,883	0,955	0,959
X	0,988	1,001	1,000	1,000	0,983	0,927	1,000	0,865	1,011	0,880
XI	0,988	0,996	1,009	0,982	0,993	0,942	1,001	0,941	1,009	0,891
XII	0,986		1,000		1,040	0,970	0,996	0,979	1,014	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 5. Dynamika cen na rynku indyków brojlerów (miesiąc poprzedni = 1)

Wyszczególnienie	Pisklęta		Żywiec (skup)		Tuszka (zbyt)	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
I	1,000	1,000	0,931	0,956	0,971	1,035
II	1,000	1,000	0,969	0,947	0,950	0,992
III	1,000	1,000	1,032	1,005	1,020	0,923
IV	1,000	1,000	1,052	1,048	0,983	1,083
V	0,880	1,000	0,993	1,101	1,023	0,967
VI	1,050	1,000	1,009	1,009	1,015	1,041
VII	1,000	1,000	1,059	0,961	1,016	1,020
VIII	1,000	1,000	1,002	1,007	0,953	0,989
IX	1,000	1,055	0,957	1,033	1,037	0,997
X	1,000	1,000	0,982	0,998	0,987	0,906
XI	1,000	1,000	0,989	0,922	1,004	0,981
XII	1,000		0,947	0,931	1,055	1,024

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 6. Relacja ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Polsce do cen w wybranych krajach UE-25 (Polska = 1,00)

Wyszczególnienie	Niemcy	Słowacja	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE-25
2004 XII	1,35	1,25	1,21	1,32	1,20	1,22	1,32	1,26
2005 I	1,49	1,42	1,28	1,48	1,37	1,35	1,44	1,39
II	1,41	1,33	1,25	1,41	1,48	1,28	1,35	1,31
III	1,36	1,30	1,22	1,32	1,41	1,22	1,38	1,32
IV	1,45	1,33	1,29	1,40	1,57	1,34	1,44	1,36
V	1,23	1,10	1,06	1,15	1,34	1,13	1,26	1,21
VI	1,39	1,17	1,09	1,26	1,56	1,18	1,16	1,27
VII	1,33	1,11	1,05	1,20	1,50	1,13	1,13	1,21
VIII	1,28	1,10	1,05	1,19	1,41	1,09	1,17	1,18
IX	1,38	1,19	1,15	1,28	1,53	1,18	1,11	1,22
X	1,65	1,35	1,31	1,45	1,79	1,37	1,26	1,34
XI	1,89	1,54	1,50	1,66	1,77	1,57	1,40	1,47
XII	1,79	1,50	1,47	1,53	1,28	1,48	1,45	1,40

Źródło: Dane MRiRW.

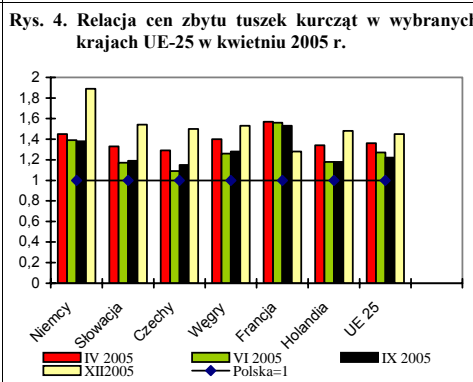
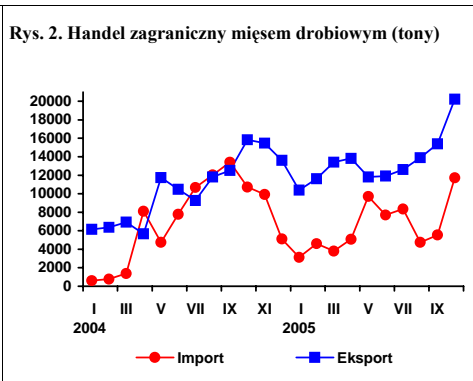
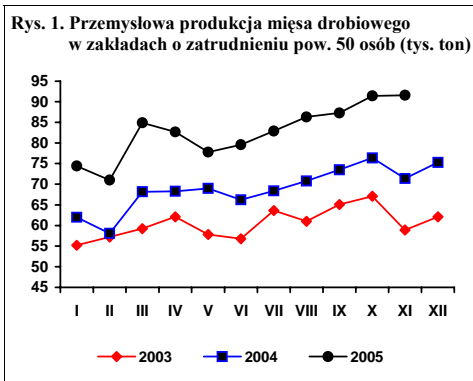
Tab. 7. Zróżnicowanie regionalne cen (w zł/kg)

Miesiące	SKUP												ZBYT											
	Brojler kurecząt						Brojler indyka						Tuszka kurecząt z szyją						Tuszka indyka					
	Pln.	Centr.	Pld- Wsch	Zach.	Pln.	Centr.	Pld- Wsch	Zach.	Pln.	Centr.	Pld- Wsch	Zach.	Pln.	Centr.	Pld- Wsch	Zach.	Pln.	Centr.	Pld- Wsch	Zach.				
2004 I a)	2,72	2,76	2,72	2,79	4,09	4,05	-	4,36	4,17	3,84	3,83	4,02	-	-	-	-	-	-	-	6,66				
II	2,77	2,87	3,01	2,85	4,01	-	4,17	4,57	4,81	4,77	4,71	4,71	4,71	7,33	-	7,33	-	-	-	6,05				
III	2,87	2,84	2,85	2,92	4,19	3,99	-	4,25	4,41	4,21	4,11	4,32	-	-	-	7,36	-	-	-	6,33				
IV	2,88	2,88	2,94	2,99	4,39	-	4,50	4,46	4,34	4,48	4,48	4,49	6,38	7,30	-	7,30	-	-	-	6,28				
V	2,92	2,93	3,01	3,05	4,22	4,34	-	4,55	4,72	5,82	4,70	4,77	7,08	7,17	-	7,17	-	-	-	6,29				
VI	3,13	3,19	3,40	3,27	4,38	-	4,49	5,90	5,91	5,90	5,90	5,80	-	-	-	-	-	-	-	6,31				
VII	3,11	3,19	3,22	3,22	4,65	-	4,73	4,65	4,59	4,60	4,60	4,84	-	-	-	-	-	-	-	6,29				
VIII	3,07	3,01	3,00	3,10	-	4,26	-	4,68	4,65	4,50	4,37	4,63	-	-	-	7,38	-	-	-	6,42				
IX	2,93	3,01	2,87	2,98	4,46	-	4,57	4,43	4,58	4,45	4,45	4,55	-	-	-	6,83	-	-	-	6,53				
X	2,95	2,90	2,95	2,92	4,36	-	4,60	4,68	4,48	4,41	4,41	4,70	-	-	-	7,45	-	-	-	6,48				
XI	2,92	2,90	2,98	2,88	4,28	-	4,46	4,84	4,78	4,76	4,76	4,81	-	-	-	7,40	-	-	-	-				
XII	2,94	2,94	2,94	3,01	4,07	-	4,27	4,86	4,73	4,65	4,65	4,91	7,40	7,52	-	7,52	-	-	-	6,59				
2005 I	2,81	2,83	2,85	2,85	3,93	-	4,01	4,32	4,15	4,08	4,08	4,33	7,46	7,48	-	7,48	-	-	-	6,94				
II	2,79	2,78	2,81	2,86	3,71	-	3,82	4,58	4,38	4,32	4,32	4,58	7,44	-	-	-	-	-	-	-				
III	2,78	2,87	2,95	2,81	3,77	3,45	-	3,79	4,90	4,94	-	4,89	6,59	7,21	-	7,21	-	-	-	6,22				
IV	2,81	2,75	2,79	2,84	4,06	-	3,87	4,46	4,38	4,20	4,20	4,56	7,37	7,50	-	7,50	-	-	-	6,68				
V	-	3,00	3,07	2,93	4,35	-	4,35	5,49	5,45	5,47	5,47	5,35	7,48	7,91	-	7,91	-	-	-	6,72				
VI	3,02	3,01	3,06	2,94	4,45	4,22	-	4,31	5,04	5,04	5,00	5,12	6,50	7,94	-	7,94	-	-	-	6,93				
VII b)	3,00	3,06	3,07	3,00	4,21	4,23	4,30	4,23	5,40	5,20	5,12	5,53	7,06	7,93	-	7,93	-	-	-	6,83				
VIII	3,06	3,1	3,10	3,04	4,25	4,30	4,38	4,25	5,43	5,30	5,24	5,57	6,78	7,92	-	7,92	-	-	-	6,81				
IX	3,01	3,03	3,01	2,98	4,46	4,39	4,53	4,30	5,01	4,64	4,56	4,98	6,97	7,88	-	7,88	-	-	-	7,04				
X	2,76	2,84	2,68	2,77	4,39	4,42	4,48	4,36	4,19	4,01	3,81	4,47	6,80	7,89	-	7,89	-	-	-	6,56				
XI	2,63	2,63	2,54	2,66	4,06	4,15	3,97	3,99	3,87	3,78	3,66	4,15	7,52	7,89	-	7,89	-	-	-	6,06				
XII	2,49	2,56	2,47	2,58	3,77	4,01	3,79	3,69	3,87	3,69	3,57	4,06	7,25	7,77	-	7,77	-	-	-	6,15				

^a do czerwca 2005 r. notowania z trzeciego tygodnia miesiąca

^b od lipca 2005 r. średnie ważone miesięczne

Źródło: Dane MRiRW.

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

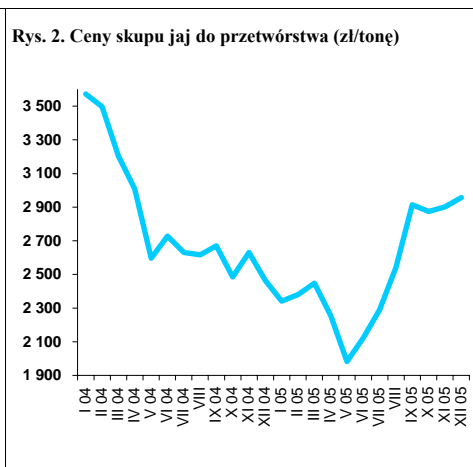
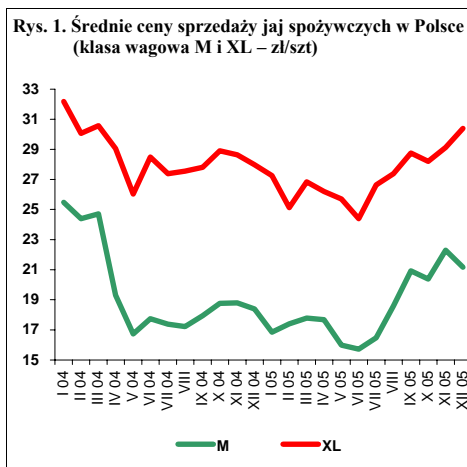
Rynek jaj

W listopadzie 2005 r. ceny jaj były wyższe o 5,7% od notowanych w poprzednim miesiącu. Drożały jaja we wszystkich klasach wagowych. Najsilniejszy wzrost cen sprzedaży wystąpił w klasach M (9,4%) oraz L (6,3%). W niewielkim stopniu (1%) podrożały jaja kierowane do przetwórstwa. W grudniu wzrost cen utrzymał się już tylko w najwyższej klasie wagowej XL. Ceny jaj pozostałych klas wagowych obniżyły się, przy czym jaja mniejsze wykazywały silniejszy spadek cen niż większe. Jednak mimo spadku cen jaj spożywczych w relacji do listopada, absolutny ich poziom w końcowych miesiącach 2005 r. jest relatywnie wysoki, szczególnie w porównaniu z pierwszą połową roku. Przy obniżających się cenach pasz przemysłowych i rosnącej koncentracji w produkcji jaj, taki poziom cen sprzedaży jaj zapewnia opłacalność ich producentom.

Znacząco zwiększyły się w 2005 r. obroty handlu zagranicznego jajami. Według wstępnych danych we wszystkich miesiącach przewyższają one obroty z analogicznych okresów roku poprzedniego. Wyjątek stanowi tylko import w październiku, który stanowił

niepełną jedną trzecią poziomu sprzed roku. Miesięczny eksport jaj świeżych w 2005 r. kształtował się na poziomie ok. 4 do 5 tys. ton. Import natomiast wykazywał bardzo duże wahania. W październiku zanotowano spadek importu i eksportu jaj. Również obroty przetworami z jaj są w 2005 r. większe niż w roku poprzednim. Zarówno eksport, jak import zwiększyły się o ok. 130% w okresie od stycznia do października 2005 r. w relacji do poziomu notowanego w roku poprzednim.

W 2005 r. średnie ceny sprzedaży jaj w Unii Europejskiej odchyłały się od cen polskich w górę i w dół w granicach od -4% do +11%. Jednakże w porównaniu z największymi europejskimi producentami, ceny polskie są znacząco wyższe. W październiku i listopadzie przeciętna cena unijna (średnia klas M i L) była o 3-4% wyższa niż w Polsce, a grudniu ukształtowała się na niemal równym poziomie. W grupie porównywanych krajów w Czechach i we Francji ceny jaj były w grudniu niższe od polskich, a w Niemczech i w Holandii, ponownie wyższe.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2004	2005 ^a	2004	2005 ^a	2004	2005 ^a	2004	2005 ^a
I	80	865	2 301	3 815	64	65	96	345
II	120	1 502	3 174	3 733	19	92	204	343
III	101	1 256	1 684	3 317	46	66	51	207
IV	97	1 386	847	3 766	27	45	52	235
V	91	616	3 084	3 785	31	69	139	221
VI	191	280	2 684	5 367	52	115	73	237
VII	344	531	2 230	3 952	55	119	55	185
VIII	138	3 368	2 156	4 428	41	88	104	172
IX	241	1 024	3 844	4 539	63	224	130	207
X	1 478	467	2 310	3 534	66	184	107	186
XI	1 718		2 096		50		331	
XII	956		2 689		69		301	
RAZEM	5 556		29 099		583		1 643	

^a dane nieostateczne Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ.

Tab. 2. Dynamika cen sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (poprzedni miesiąc = 1)

Miesiące	XL		L		M		S	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
I	0,930	0,974	0,852	0,945	0,875	0,916	0,985	0,975
II	0,934	0,921	0,961	0,987	0,957	1,033	0,947	1,033
III	1,017	1,068	0,996	1,055	1,013	1,022	0,959	0,877
IV	0,950	0,977	0,823	0,963	0,781	0,994	0,814	1,171
V	0,896	0,981	0,858	0,907	0,867	0,904	0,819	0,852
VI	1,095	0,949	1,171	0,993	1,060	0,983	1,025	0,933
VII	0,961	1,010	0,945	1,047	0,979	1,048	1,164	1,023
VIII	1,006	1,111	0,988	1,123	0,991	1,129	0,908	1,178
IX	1,009	1,010	1,019	1,171	1,042	1,185	0,990	1,055
X	1,040	0,981	1,049	0,965	1,045	0,974	1,021	1,037
XI	0,991	1,033	0,978	1,063	1,002	1,094	1,022	1,045
XII	0,977	1,043	0,991	0,988	0,978	0,950	0,972	0,957

Źródło: Obliczenia IERiGŻ na podstawie danych MRiRW.

Tab. 3. Relacja cen sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), cena polska =1,00

Miesiące	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE-25
2004 V	1,39	1,02	0,94	1,05	-
VI	1,21	0,96	0,95	0,93	-
IX	1,10	0,90	0,95	0,84	-
2005 II	1,02	0,98	0,93	0,78	1,06
III	0,99	1,02	1,00	0,76	1,09
IV	0,98	0,78	0,73	0,77	0,96
V	1,01	0,84	0,75	0,75	1,04
VI	1,00	0,91	0,92	0,79	1,08
VII	0,98	0,96	1,00	0,98	1,11
VIII	0,88	0,96	0,95	1,01	1,04
IX	0,87	0,95	0,95	0,87	0,99
X	0,91	0,99	1,00	1,04	1,04
XI	0,93	0,94	0,99	0,87	1,03
XII	0,91	1,01	0,96	1,04	1,00

Źródło: Obliczenia IERiGŻ na podstawie danych MRiRW.

Rynek baraniny

Danuta Zawadzka

W Unii Europejskiej nadal trwa spadkowa faza produkcji baranin, czemu towarzyszy wzrost cen. W grudniu 2005 r. przeciętna w UE-25 cena jagniąt wyniosła 772,3 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 26% wyższa aniżeli w grudniu 2004 r. Na rozwoju cen owiec ciężkich zaciążyły podwyższone uboje owiec w Irlandii i Wielkiej Brytanii, co opóźniło wzrost cen. Jednakże mniej więcej od początku czerwca ceny owiec ciężkich powoli, ale systematycznie rosną. W grudniu 2005 r. w UE-25 przeciętna cena owiec ciężkich wynosiła 414,7 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 25% wyższa niż w grudniu 2004 roku.

Rok 2005 był więc raczej korzystny dla eksporterów owiec, a zwłaszcza jagniąt na rynki Unii Europejskiej. Ocenia się, że w 2005 r. polski eksport żywca i mięsa baraniego w przeliczeniu na mięso wyniósł około 1450 ton i był wyższy niż w 2004 r. o około 10%. Jak zwykle dominowały w nim jagnięta do 1 roku życia, ale ich udział był znacznie mniejszy niż we wcześniejszych latach i wyniósł prawdopodobnie około 70%, wobec ponad 90% dotychczas.

W Polsce, przeciętne ceny skupu cechuje duża zmienność. W 2005 r. ceny te w niektórych miesiącach były wyższe a w niektórych niższe niż rok wcześniej. Zależało to między innymi od struktury skupu, a także kursu złotego. W listopadzie przeciętna cena skupu owiec w Polsce wyniosła 5,14 zł/kg wagi żywej i była aż o prawie 20% niższa niż w listopadzie 2004 roku.

Przypuszcza się, że spadkowa faza produkcji baraniny w Unii Europejskiej potrwa jeszcze co najmniej do końca I kwartału 2006 r. W tej sytuacji ceny zarówno owiec lekkich, jak i ciężkich powinny nadal rosnąć.

W 2005 r. unijny import nowozelandzkiej baraniny i jagnięciny może wynieść około 273 tys. ton¹ i tym samym pozostać na poziomie nieco niższym niż w 2004 r. Import z Australii wyniósł w 2005 r. prawdopodobnie około 18,0 tys. ton i był niższy od ubiegłorocznego o około 4%.

Ocenia się, że w 2005 r. polski import baraniny i jagnięciny wyniósł około 60 ton i był prawie o połowę mniejszy niż w 2004 roku.

¹ Prognose Offival (Office National Interprofessionnel Des Viandes De L'Elevage Et De L'Aviculture)

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2003	2004	2005 P	Zmiana w % 2005/2004
I półrocze	1 393	1 477	1 474	0
II półrocze	1 248	1 146	1 150 S	0
Rok	2 641	2 623	2 624	0

P - prognoza, S - szacunek

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ – PIB.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencji mięsa (tony)

Wyszczególnienie	2003		2004		2005	
	Ogółem	W tym: I półrocze	ogółem	w tym: I półrocze	Ogółem P	w tym: I półrocze
Eksport	1 256	853	1 339	731	1450	910
Import	394	37	140	53	60	34
Saldo	+862	+816	+1 199	+555	+1 390	+876

P - prognoza

Źródło: Dane CIHZ oraz prognoza IERiGŻ – PIB.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
2004	6,49	7,75	8,36	7,66	5,03	6,37	5,95	5,77	6,29	4,92	6,46	7,97	6,59
2005	7,36	5,85	7,63	6,67	6,53	6,43	5,91	6,17	5,52	5,71	5,14	x	X
miesiąc roku poprzedniego = 100	113,4	75,5	91,3	87,1	129,8	101,0	99,3	106,9	87,8	116,1	79,6	x	X

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ – PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	Cena za wagę żywą		Cena za wagę poubojową		Cena za wagę żywą		Cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
27.02.2005	-	-	-	-	6,5	1,66	13,8	3,53
27.03.2005	9,2	2,23	19,6	4,76	6,4	1,55	13,6	3,33
24.04.2005	8,2	1,94	17,4	4,11	5,9	1,39	12,6	2,98
22.05.2005	-	-	-	-	5,9	1,42	12,6	3,04
19.06.2005	-	-	-	-	5,9	1,44	12,6	3,08
17.07.2005	-	-	-	-	5,8	1,43	12,3	3,04
14.08.2005	-	-	-	-	5,8	1,44	12,3	3,05
11.09.2005	-	-	-	-	6,0	1,52	12,8	3,25
09.10.2005	-	-	-	-	6,0	1,54	12,8	3,30
06.11.2005	-	-	-	-	6,0	1,49	12,8	3,00
04.12.2005	-	-	-	-	6,0	1,55	12,8	3,32

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
2004	18,20	18,30	18,90	19,00	19,70	19,70	21,00	22,80	22,10	22,10	23,70	24,20	20,80
2005	24,12	23,52	24,16	24,16	24,28	23,37	23,46	23,87	23,86	23,71	23,81	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	132,5	128,5	127,8	127,2	123,2	118,6	111,7	104,7	108,0	107,3	100,5	x	x

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-25 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
UE-25													
2004	617,3	540,1	522,0	516,2	484,9	461,0	522,8	554,2	593,3	635,6	645,1	613,1	558,8
2005	572,6	497,7	530,4	545,6	512,2	526,6	562,7	593,2	642,9	739,3	789,6	772,3	608,2
miesiąc roku poprzedniego = 100	92,8	92,1	101,6	105,7	105,6	114,2	107,6	107,0	108,4	116,3	122,4	126,0	108,8
Włochy													
2004	627,3	529,6	527,2	572,6	550,5	514,6	511,8	570,2	578,8	625,5	634,7	652,1	574,6
2005	580,9	527,3	632,1	609,9	545,5	613,3	619,1	628,2	712,9	718,1	702,5	723,4	633,9
miesiąc roku poprzedniego = 100	92,6	99,6	119,9	106,5	99,1	119,2	121,0	110,2	123,2	114,8	110,7	110,9	110,3

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
UE-25													
2004	403,9	424,0	430,0	444,5	427,5	403,4	384,9	377,9	366,0	385,4	391,2	330,9	399,1
2005	398,4	387,2	391,7	410,6	418,0	417,1	387,6	378,0	377,2	387,1	414,5	414,7	397,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	98,6	91,3	91,1	92,4	97,8	103,4	100,7	100,0	103,1	100,4	106,0	125,3	99,6
Wielka Brytania													
2004	371,6	408,6	418,2	440,5	431,8	412,7	377,0	361,5	357,0	343,3	340,2	350,7	384,4
2005	357,1	358,8	365,8	395,8	431,2	403,8	353,4	342,7	331,7	324,6	347,6	347,5	363,3
miesiąc roku poprzedniego = 100	96,1	87,8	87,5	89,9	99,9	97,8	93,7	94,8	92,9	94,6	102,2	99,1	94,5

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt i owiec w Nowej Zelandii oraz mięsa jagnięcego w eksporcie do UE, w 2005 roku

Miesiące	Jagnięta o wadze 15 kg		Owce o wadze 21 kg		Ceny w eksporcie do UE				NZD/EUR
	NZD/sztukę	Zmiana ceny w stosunku do analogicznego. miesiąca sprzed roku (%)	NZD/sztukę	Zmiana ceny w stosunku do analogicznego. miesiąca sprzed roku (%)	Udźca jagnięcego		Połudwicy jagnięcej		
					NZD/100 kg cwe	w % ceny sprzed roku	NZD/100 kg cwe	w % ceny sprzed roku	
II	59,73	105,8	40,10	99,0	887	120,4	1 088	102,5	0,549
III	59,65	105,1	39,17	94,6	855	111,5	1 073	99,0	0,554
IV	60,70	107,8	40,19	98,9	844	107,9	1 074	106,8	0,562
V	57,96	95,5	42,07	96,3	836	103,2	1 062	91,4	0,566
VI	63,97	99,9	44,15	93,6	816	98,7	1033	89,5	0,583
VII	65,81	100,1	42,39	91,2	831	99,8	1054	91,3	0,566
VIII	66,77	96,2	43,22	88,5	814	100,0	1049	91,9	0,566
IX	67,45	95,0	42,82	86,1	798	97,6	1042	90,8	0,570
X	66,47	93,9	40,64	87,0	780	96,8	1030	89,5	0,578
XI	64,93	96,0	40,11	88,4	759	89,8	1023	90,8	0,585
XII	55,36	89,3	36,34	85,6	750	85,1	1014	92,4	0,584

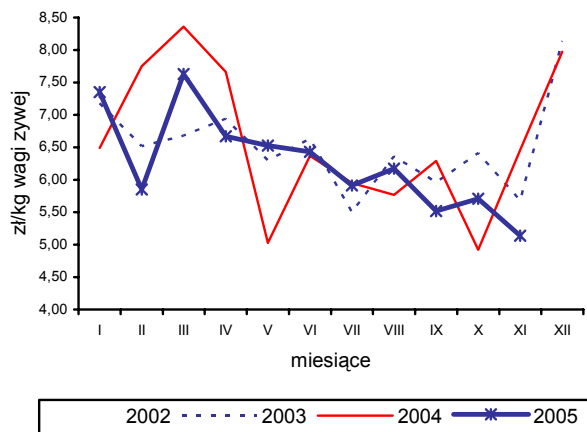
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Agri-Fax i Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

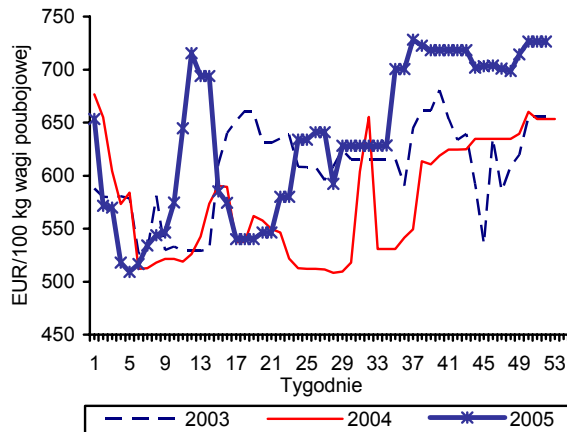
Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2004												
AUD/100 kg cwe	373	366	352	349	370	422	509	475	374	337	351	335
2005												
AUD/100 kg cwe	351	348	343	335	341	390	407	407	384	366	356	346
miesiąc roku poprzedniego = 100	94	95	97	96	92	92	80	86	103	109	101	103

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Ernst&Young Food&Agrobusiness oraz MLA, Australia.

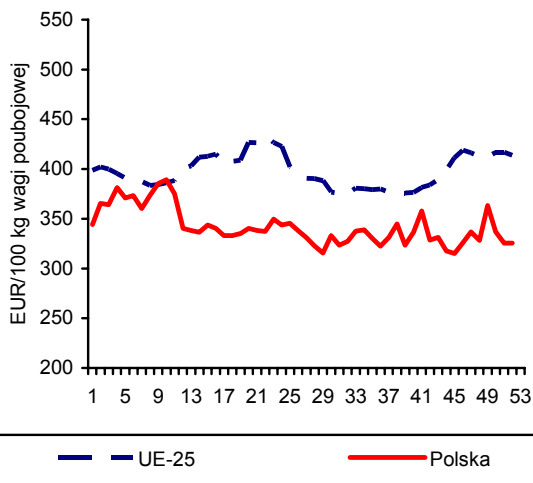
Rys.1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

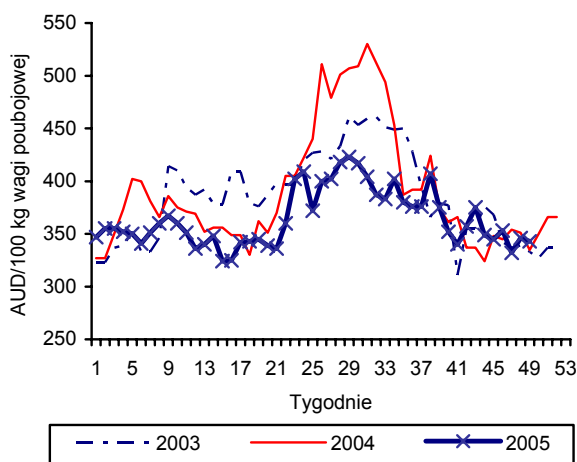
Rys. 4. Ceny jagniąt we Włoszech

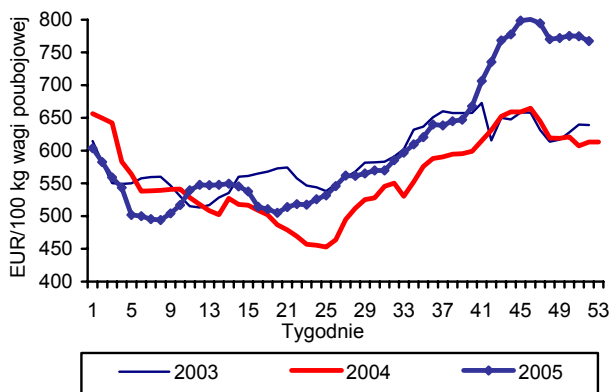
Rys. 2. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-25 i w Polsce

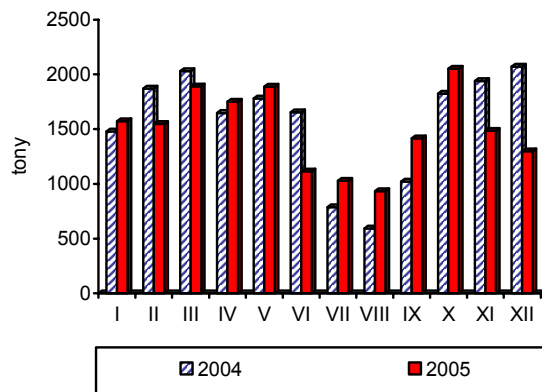
Rys. 5. Ceny jagniąt w Australii

Rys. 3. Ceny jagniąt w UE-25

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Rynek ryb

Krzysztof Hryszko

W listopadzie 2005 r. polscy rybacy złowili 5 799 ton ryb oraz 6 854 ryb liczonych w sztukach (łososie, trocie i pstrągi). Jest to odpowiednio o 24,7 i 64,8% mniej niż w listopadzie roku ubiegłego. Połowy szprotów i śledzi były o ok. 45% niższe, natomiast koniec roku jest bardzo udany dla rybaków poławiających dorsze. Po wydłużonym okresie ochronnym wyładunki tych ryb w okresie wrzesień-listopad były o 58% wyższe niż w tym samym okresie 2004 r. i do końca roku kwota połowowa zostanie w całości wykorzystana (13,2 tys. ton). Znacznie gorzej wygląda wykorzystanie kwot w przypadku szprotów i śledzi, które prawdopodobnie wyniesie odpowiednio 50 i 70%. W dniach 20-22 grudnia 2005 r. Komisja Europejska podjęła ostatecznie decyzje w sprawie wysokości kwot połowowych w 2006 r. Polscy rybacy będą mogli złowić:

- 16,3 tys. ton dorszy,
- 35,0 tys. ton śledzi,
- 123,5 tys. ton szprotów,
- 28,4 tys. sztuk łososi.

Produkcja ryb i przetworów rybnych w zakładach zatrudniających 50 i więcej osób wyniosła w październiku 2005 r. 37,1 tys. ton tj. o 62,3% więcej niż przed rokiem. Produkcja mrożonych filetów z ryb morskich zwiększyła się z 2,5 do 6,9 tys. ton, a ryb wędzonych z 2,3 do 4,3 tys. ton. O 50% zwiększyła się również produkcja przetworów i konserw rybnych (16,5 tys. ton) – głównie śledzi (o 24,0%). W okresie styczeń-październik 2005 r. produkcja sektora rybnego wyniosła 249,6 tys. ton i była o 38,1% większa niż w roku ubiegłym.

Eksport ryb i przetworów rybnych wyniósł w październiku 2005 r. 14,2 tys. ton i był aż o 71,4% większy niż przed rokiem, przy 64,4% wzroście wpływów (195,7 mln zł). Ponad 2-krotnie zwiększył się wywóz ryb wędzonych i mrożonych, a przetworów i konserw 1,7-krotnie. Blisko 50% naszego eksportu trafia na rynek nie-

miecki. Średnia cena uzyskana w październiku przez polskich eksporterów wyniosła 13,74 zł/kg i była o 4% niższa niż przed rokiem (liczona w euro wzrosła o 6,5%, co pokazuje jak duży wpływ na wyniki handlu ma kurs walutowy i aprecjacja złotego). Mniejszy niż przed rokiem był natomiast import (o 1,6%). W październiku sprowadziliśmy 29,4 tys. ton ryb i przetworów rybnych za kwotę 218,3 mln zł. Mniej niż przed rokiem kupiliśmy ryb mrożonych (o 26,9%), przetworów i konserw (o 10,4%) oraz filetów (o 6,7%). W 2005 r. znacznie wzrosły ceny zakupu ryb na rynkach światowych i w październiku były średnio aż o 28,7% wyższe w październiku 2004 r. Zdrożały przede wszystkim śledzie, makrele i łososie. W okresie styczeń-październik wyeksportowaliśmy 125,3 tys. ton ryb i przetworów rybnych, a zaimportowaliśmy 241,4 tys. ton, co w porównaniu z analogicznym okresem roku 2004 r. stanowi wzrost odpowiednio o 19,1 i 13,4%.

Wraz ze wzrostem cen ryb w imporcie (krajowe połowy zapewniają tylko ok. 30% surowca dla przetwórstwa rybnego), rosną także ceny na rynku krajowym. Wskaźnik zmian cen produkcji sprzedanej przemysłu rybnego wyniósł w październiku 2005 r. 101,7%. Mniejsze tempo wzrostu obserwowane jest w obrocie detalicznym. Ceny płacone za ryby i przetwory rybne przez odbiorców finalnych wzrosły w listopadzie o 0,1%. Od początku roku wzrost ten wyniósł 2,3%, a w stosunku do października 2004 r. ryby podrożały o 2,7%. W większym stopniu drożeją wędzone i suszone ryby morskie (o 4,7% w stosunku do listopada 2004 r.) oraz przetwory rybne (o 4,6%) niż świeże czy mrożone ryby i owoce morza (o 0,8%).

Wzrosły ceny oferowane rybakom na aukcji w Ustce. W grudniu, za dorsze w zależności od wielkości, płacono w granicach 6,32-6,48 zł/kg tj. o 0,4-3,2% więcej niż w listopadzie. Są to ceny o ok. 10-15% wyższe od cen płaconych przez pośredników w portach. O ok. 10% wzrosły także ceny flądry (średnio 1,70 zł/kg ryby 25-27 cm oraz 1,93 zł/kg za sztuki >27 cm).

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki		
	Szprot	Śledź	Dorsz	Płaskie	Pozostałe	Razem	Troć wędrowna	Łosoś atlantycki	Pstrąg tęczyowy
2003 I-XII	84 098	30 703	16 029	7343	4 513	142 686	-	-	-
2004 I-XII	96 658	28 410	15 120	8 798	4 819	153 804	158 459	14 941	1 425
2004 XI	2 726	2 721	1 265	741	251	7 704	17 365	2 097	167
XII	4 113	1 912	1 788	584	212	8 610	15 177	6 241	140
2005 I	7 911	606	743	1 512	114	10 886	11 389	884	70
II	9 641	720	912	1 956	126	13 355	11 104	732	43
III	13 777	753	1 097	1 391	112	17 130	13 147	1 083	82
IV	18 752	3 752	1 584	490	600	25 178	44 545	4 731	462
V	10 625	2 536	335	842	693	15 031	32 804	3 455	512
VI	1 817	2 766	118	925	317	5 943	578	21	0
VII	603	1 603	65	804	265	3 340	1 413	61	10
VIII	78	2 334	100	771	487	3 770	2 274	74	2
IX	437	2 291	1 546	883	406	5 563	3 992	188	8
X	800	2 043	1 755	590	183	5 371	3 726	648	21
XI	1 523	1 542	2 028	570	136	5 799	5 128	1 726	0
Wskaźnik zmian (%)									
XI 2005 XI 2004	55,9	56,7	160,3	76,9	54,2	75,3	29,5	82,3	x
I-XI 2005 I-XI 2004	71,3	79,0	77,1	130,7	74,6	76,7	90,8	156,4	94,2

Źródło: Dane MIR i MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony) ^a

Miesiące	Filety oraz mięso z ryb świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				Razem	w tym			
					Śledzie	Sardynki, sardele i szproty	Makrele	
2004 I-XII	16 127	56 648	37 021	119 622	67 377	17 629	7 841	229 418
2004 X	429	4 192	3 905	11 001	6 067	1 817	703	19 527
XI	584	4 972	4 226	11 899	7 219	1 567	670	21 681
XII	741	8 863	4 555	12 837	8 077	1 486	686	26 996
2005 I	724	4 324	3 520	13 067	5 290	1 144	721	21 635
II	2 518	6 321	3 627	15 298	7 813	1 505	793	27 764
III	2 838	7 585	4 559	16 102	7 416	1 585	757	31 084
IV	4 250	6 527	3 233	14 111	5 254	1 151	573	28 121
V	2 043	4 981	2 760	11 768	4 856	684	497	21 552
VI	825	4 187	2 830	12 219	4 813	704	507	20 061
VII	847	4 547	2 484	10 961	4 893	690	423	18 839
VIII	329	2 173	3 210	12 656	5 978	647	468	18 368
IX	1 852	9 350	4 354	14 952	6 567	942	669	30 508
X	1 222	8 524	5 415	16 524	7 526	942	478	31 685
Wskaźnik zmian (%)								
X 2005 X 2004	284,8	203,3	138,7	150,2	124,0	51,8	68,0	162,3
I-X 2005 I-X 2004	117,9	136,7	127,5	145,1	116,0	68,6	90,8	138,1

^a Dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej.

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	Razem	Przetwory i konserwy	Filety i mięso	Ryby solone, suszone i wędzone	Ryby mrożone	Razem	Filety i mięso	Ryby mrożone	Przetwory i konserwy	Ryby świeże lub chłodzone
2003 I-XII	109,80	42,04	26,22	7,14	10,44	248,17	116,28	64,37	24,13	21,06
2004 I-XII	126,89	47,38	30,64	11,72	10,01	286,73	130,15	71,90	31,15	25,85
2004 X	8,31	3,04	2,33	1,03	0,40	29,84	13,83	8,40	3,17	2,28
XI	10,94	5,23	2,21	1,61	0,69	39,93	19,99	8,31	3,22	2,93
XII	10,69	3,86	2,29	2,45	0,87	33,86	16,57	6,48	3,44	4,20
2005 I	9,02	4,06	2,52	1,02	0,50	24,69	10,25	7,67	2,41	1,94
II	12,68	4,90	2,78	1,58	1,07	27,42	11,85	7,38	2,44	3,15
III	15,81	4,57	3,44	1,93	2,01	24,88	10,78	5,94	2,42	2,99
IV	15,61	3,86	3,34	1,60	1,69	18,45	6,36	4,56	2,16	2,20
V	12,00	3,92	3,02	1,32	0,87	21,50	7,14	7,23	1,80	1,99
VI	10,89	3,81	2,79	1,51	1,24	21,92	9,25	5,61	1,60	2,39
VII	10,69	4,02	2,30	1,86	0,95	21,42	7,43	5,29	2,75	2,97
VIII	11,85	4,73	1,66	1,49	1,10	25,56	11,21	4,90	3,30	3,04
IX	12,53	5,27	2,17	1,88	1,14	26,18	10,59	6,12	2,24	3,89
X	14,24	5,25	3,05	2,25	0,84	29,36	12,90	6,14	2,84	4,17
Wskaźnik zmian (%)										
<u>X 2005</u> <u>X 2004</u>	171,4	172,7	130,9	218,4	210,0	98,4	93,3	73,1	89,6	182,9
<u>I-X 2005</u> <u>I-X 2004</u>	119,1	115,9	103,6	214,6	135,0	113,4	104,5	106,6	98,3	153,5

^a bez eksportu z burt statków

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB na podstawie wstępnych danych MRiRW i MF.

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia		Mrożona makrela			Filety z mintaja		Filety z morszczuka	Łosoś świeży	Konserwy z tuńczyka
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	USA	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2004 X	3,85	3,83	3,78	3,90	3,47	6,96	7,01	6,63	11,76	7,26
XI	4,57	4,47	3,58	4,01	3,67	6,30	6,46	6,41	11,10	5,63
XII	4,18	4,80	3,25	3,91	3,89	5,86	5,74	6,18	12,47	5,20
2005 I	4,86	4,60	3,66	3,91	3,90	5,98	6,58	6,06	12,37	4,96
II	4,64	4,83	4,13	4,00	3,68	5,89	6,71	6,04	14,43	5,55
III	5,02	4,90	4,23	3,63	3,30	6,06	5,49	5,95	12,74	5,02
IV	5,15	-	4,27	3,91	3,78	6,37	6,46	6,34	13,19	6,16
V	4,09	5,34	4,26	3,83	3,71	6,12	6,57	6,41	13,89	6,28
VI	4,58	5,37	4,20	3,63	3,36	6,46	8,18	6,76	14,49	5,49
VII	4,69	5,39	4,33	3,58	-	6,38	11,23	6,64	9,99	7,36
VIII	4,22	5,31	4,36	3,56	4,36	6,38	7,81	7,07	12,66	8,26
IX	4,07	5,00	3,94	4,52	4,59	6,27	8,29	7,07	13,83	7,66
X	4,23	4,83	4,35	4,53	6,76	6,07	6,37	7,22	13,75	8,02
Wskaźnik zmian (%)										
<u>IX 2005</u> <u>IX 2004</u>	109,9	126,1	115,1	116,2	194,8	87,2	90,9	108,9	116,9	110,5

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB na podstawie wstępnych danych MRiRW i MF.

Tab. 5. Ceny ryb eksportie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi	Filety z dorsza		Losoś wędzony	Pstrąg wędzony	Krewetki przetworzone		Filety z flądry
	Niemcy	W. Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Holandia	Dania
2004 X	.	18,68	18,79	35,30	31,49	39,33	45,46	11,96
XI	7,58	18,72	19,43	38,78	30,66	41,23	52,51	11,66
XII	7,90	17,83	17,79	46,11	30,65	41,52	49,70	11,69
2005 I	7,45	18,27	18,06	35,22	31,27	38,45	47,47	11,33
II	7,09	18,09	17,13	32,40	30,69	41,26	45,63	10,82
III	7,23	18,32	15,42	32,81	31,24	42,96	50,57	10,80
IV	8,19	18,66	15,18	34,07	32,30	58,76	49,69	11,26
V	8,05	19,57	17,99	34,87	31,73	53,19	50,32	11,14
VI	8,01	19,63	14,68	35,11	30,41	50,95	50,40	10,70
VII	8,08	18,75	17,74	36,06	32,89	49,21	48,53	10,50
VIII	8,04	19,37	17,65	38,45	30,85	44,73	38,02	10,11
IX	7,69	17,70	18,43	36,12	30,85	38,96	-	10,04
X	8,20	16,90	17,51	34,23	31,74	35,27	56,63	10,68
Wskaźnik zmian (%)								
$\frac{X}{X} 2005$	-	90,5	93,2	97,0	100,8	89,7	124,6	89,3
$\frac{X}{X} 2004$								

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB na podstawie wstępnych danych MRiRW i MF.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2003 I-XII	8,61	-	8,66	59%	9,17	67%	8,08	60%	6,06	77%	7,81	80%
2004 I-XII	8,85	-	8,18	55%	8,65	66%	7,77	60%	5,96	76%	7,29	76%
2004 XI	8,80	-	7,73	52%	8,73	66%	8,00	61%	5,49	69%	7,16	75%
XII	8,57	-	7,80	52%	8,96	68%	7,91	60%	5,58	69%	7,31	73%
2005 I	8,57	-	7,84	52%	8,76	67%	7,90	60%	5,69	69%	7,33	71%
II	8,59	-	8,14	54%	8,76	67%	7,84	59%	5,67	69%	7,37	71%
III	8,59	-	8,11	54%	8,78	67%	7,86	60%	5,70	69%	7,37	71%
IV	8,37	-	8,07	54%	8,71	67%	7,76	59%	5,83	70%	7,19	69%
V	8,20	-	7,97	53%	8,69	67%	7,80	59%	5,89	70%	7,31	69%
VI	8,39	-	7,97	53%	8,69	67%	7,78	59%	5,93	70%	7,35	70%
VII	8,52	-	7,82	52%	8,69	67%	7,79	59%	5,89	70%	7,34	69%
VIII	8,76	-	7,71	51%	8,91	68%	7,85	59%	5,92	70%	7,40	70%
IX	8,74	-	7,92	52%	9,07	69%	7,91	60%	6,00	71%	7,45	70%
X	8,49	-	8,09	53%	9,18	70%	7,90	60%	6,05	71%	7,49	70%
XI	8,38	-	8,14	53%	9,26	71%	7,87	60%	6,02	71%	7,48	70%
Wskaźnik zmian (%)												
$\frac{XI}{XI} 2005$	95,2	x	105,3	x	106,1	x	98,4	x	109,6	x	104,5	x
$\frac{XI}{XI} 2004$												

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny skupy ryb bałtyckich w portach (zł/kg)

Miesiące	Śledź D			Szprot			Dorsz		
	Kołobrzeg	Kołobrzeg	Władysławowo	Kołobrzeg	Kołobrzeg	Władysławowo	Kołobrzeg	Kołobrzeg	Władysławowo
2003 I-XII	1,22	1,44	1,46	0,57	0,62	0,55	5,48	5,46	5,28
2004 I-XII	1,31	1,36	1,56	0,63	0,62	0,47	5,61	5,55	5,45
2004 XI	1,50	1,40	1,50	0,70	0,65	-	5,70	5,90	5,70
XII	-	-	1,70	-	-	0,50	-	-	6,00
2005 I	1,30	-	1,70	0,60	-	0,50	6,20	-	6,00
II	-	-	1,60	-	-	0,60	-	-	5,70
III	1,40	1,35	1,60	0,65	0,63	0,60	5,80	5,60	5,70
IV	1,40	1,35	1,60	0,65	0,63	0,60	5,70	5,60	5,80
V	1,30	1,20	2,00	0,60	-	0,45	-	-	-
VI	1,20	1,30	-	-	-	0,40	-	-	-
VII	1,30	1,20	1,50	-	-	0,45	-	-	-
VIII	1,30	1,20	1,50	-	-	0,45	-	-	-
IX	1,35	1,45	2,00	-	-	0,40	5,50	5,75	5,20
X	1,50	1,40	1,45	0,70	0,70	0,45	5,50	5,50	5,50
XI	1,50	1,40	1,45	0,70	0,70	0,45	5,50	5,50	5,50
XII	1,50	1,40	1,60	0,70	0,70	0,55	5,50	5,50	5,65
Wskaźnik zmian (%)									
XII 2005 XII 2004	-	-	94,1	-	-	110,0	-	-	94,2

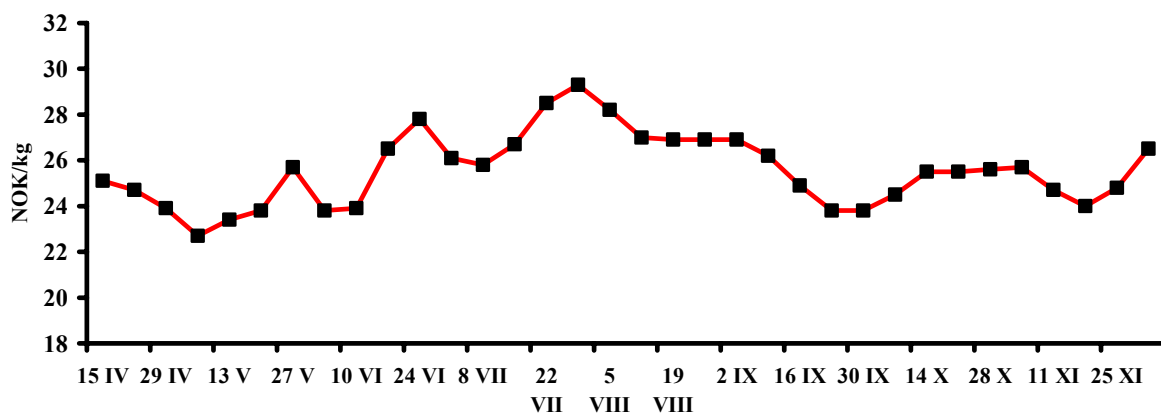
Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych Rynku Ryb – dodatku do Magazynu Przemysłu Rybnego.

Tab. 8. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

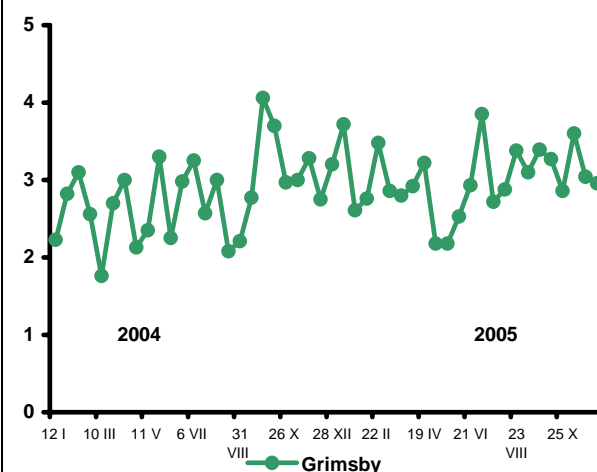
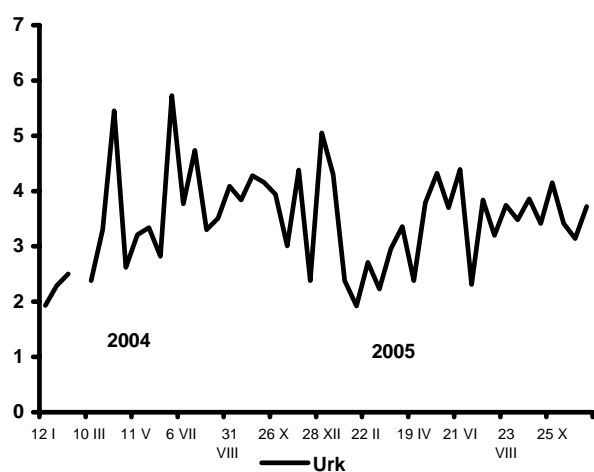
Miesiące	Filety		Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Dorsz patroszony	Karp świeży
	morszczuk	mintaj	łosoś	szprot	makreła	śledź w sosie pom.	szprot w sosie pom.	tuńczyk w sosie wł.			
2003I-XII	13,65	13,56	56,30	6,12	10,77	11,90	11,01	19,66	9,73	10,22	10,95
2004I-XII	13,05	13,04	56,20	6,34	11,12	12,15	11,16	18,86	9,56	10,84	11,64
2004XI	13,20	13,19	56,70	6,50	11,74	12,42	11,45	19,24	9,61	11,05	11,85
XII	13,16	13,23	56,80	6,59	11,89	12,48	11,40	19,35	10,05	11,15	11,57
2005I	13,14	13,24	56,60	6,62	11,96	12,48	11,45	19,41	10,26	11,21	11,48
II	13,12	13,18	56,80	6,66	12,03	12,52	11,55	19,59	10,37	11,32	11,48
III	13,05	13,20	56,60	6,69	12,02	12,64	11,70	19,59	10,41	11,32	11,48
IV	13,05	13,18	56,50	6,68	12,13	12,84	11,95	19,76	10,44	11,38	11,58
V	12,99	13,16	56,60	6,69	12,16	12,93	12,05	19,82	10,53	11,37	-
VI	12,99	13,18	57,00	6,70	12,17	13,00	12,10	19,88	10,54	11,48	-
VII	12,99	13,14	57,10	6,70	12,22	13,06	12,15	19,94	10,57	11,53	-
VIII	13,03	13,22	57,10	6,73	12,20	13,13	12,25	19,94	10,60	11,53	-
IX	13,04	13,19	57,20	6,78	12,29	13,22	12,30	20,00	10,64	11,55	-
X	13,09	13,24	57,30	6,84	12,50	13,29	12,40	20,06	10,68	11,61	11,85
XI	13,11	13,19	57,10	6,88	12,74	13,39	12,50	20,12	10,73	11,63	11,79
Wskaźnik zmian (%)											
XI 2005 XI 2004	99,3	100,0	100,7	105,8	108,5	107,8	109,2	104,6	111,6	105,2	99,5

Źródło: Dane GUS.

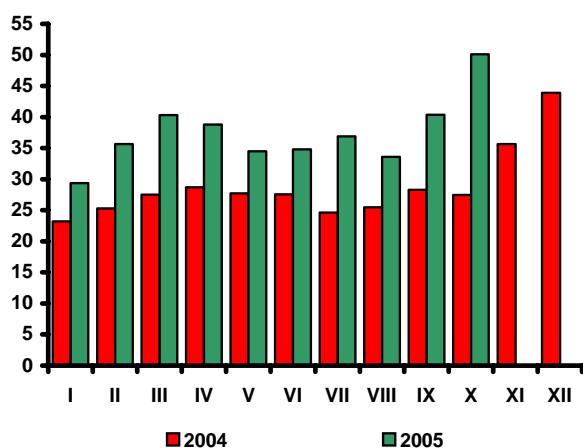
Rys. 1. Ceny zbytu świeżych lososi w Norwegii (NOK/kg)

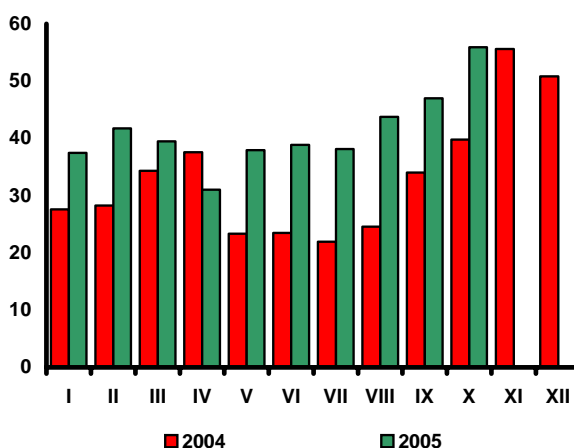
Rys. 2. Ceny dorszy w portach w Holandii i Wielkiej Brytanii (EUR/kg)

Rys. 3. Eksport ryb i produktów rybnych (mln EUR)

Rys. 4. Import ryb i produktów rybnych (mln EUR)

Źródło: Rys. 1 i 2 – Worldfish Report, Rys. 3 i 4 – dane CIHZ, MRiRW oraz MF.

Rynek żywnościowy

Krystyna Świątek

W listopadzie 2005 r. ceny żywności obniżyły się o 0,4%. Zdecydował o tym głównie spadek cen owoców (o 4%) i mięsa (o 3,4%). W grupie owoców najbardziej potaniały cytrusy (o 6,5%), a w grupie mięsa – drób (o 8%). Ceny mięsa wieprzowego zmalały o 0,8%, wędlin o 0,3%, a mięsa wołowego o 0,1%. Zmiany cen pozostałych grup żywności były stosunkowo niewielkie, z przewagą tendencji spadkowych, z wyjątkiem warzyw. Zmniejszyły się ceny tłuszczów jadalnych (o 0,3%) oraz artykułów z grupy: cukier, dżem, miód, czekolada (o 0,2%). Za tłuszcze zwierzęce, tzw. tkankowe konsumenci płacili o 0,9% mniej, za masło o 0,2%, a za tłuszcze roślinne o 0,2% mniej niż w październiku 2005 r. Ceny cukru były niższe niż przed miesiącem o 0,5%, przy nieznacznym wzroście cen dżemów i marmolad (o 0,2%) oraz stabilizacji cen wyrobów cukierniczych. Listopad był kolejnym miesiącem, w którym wystąpił spadek cen mąki (o 0,9%) i ryżu (o 0,3%), przy minimalnym wzroście cen pieczywa (o 0,1%). Średnie ceny mleka i jego przetworów utrzymały się na poziomie zbliżonym do notowanego miesiąc wcześniej. Ceny jaj podniosły się o 0,3%. Nieco droższe niż przed miesiącem były ryby i przetwory rybne (o 0,1%). Istotnie natomiast podrożały warzywa (o 4,1%), głównie w wyniku wzrostu cen pomidorów (o 41,4%) i ogórków (o 46%). Ceny napojów bezalkoholowych zwiększyły się o 0,1%, w tym kawy o 0,4%.

W okresie styczeń-listopad 2005 r. łączne ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych obniżyły się o 1,3%, podczas gdy w analogicznym okresie przed rokiem odnotowano wysoki, bo sięgający 7,1% ich wzrost. Spadek cen żywności miał istotny wpływ na spowolnienie dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych (inflacji). W listopadzie 2005 r., w stosunku do grudnia 2004 r., potaniały wszystkie grupy artykułów żywnościowych, z wyjątkiem ryb i przetworów rybnych oraz owoców i warzyw. Najbardziej, bo o 4,6% zmalały ceny mięsa i jego przetworów, w tym mięsa drobiowego o 12,7% i wieprzowego o 6,7%, przy wzroście cen mięsa wołowego o 4,1%. Mniej więcej w takim samym stopniu, bo o 4,5% zmniejszyły się ceny artykułów w grupie: „cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze”, w tym cukru o 11%. Średnio o 3,8% tańsze niż w grudniu 2004 r. były tłuszcze jadalne, o czym zdecydowała głęboka redukcja cen tłuszczów tkankowych, tj. smalcu i słoniny (o 14,9%) oraz ma-

śla (o 4%). Spadły także ceny produktów mleczarskich, głównie w wyniku obniżki cen serów o 1,7%. Podrożały owoce (o 6,3%), warzywa (o 2,7%) oraz ryby i przetwory rybne (o 2,3%).

Bezwzględny spadek cen wielu podstawowych towarów żywnościowych w okresie styczeń-listopad br. nie zrównoważył wydatnego ich wzrostu w 2004 r. W efekcie w okresie jedenastu miesięcy 2005 r. nominalne ceny żywności i napojów bezalkoholowych ukształtowały się na poziomie średnio o 2,4% wyższym niż w analogicznym okresie przed rokiem. Istotnie, bo o 4,5% zwiększyły się w porównywanych okresach ceny mięsa i przetworów, w tym mięsa wołowego o 17,8%, wieprzowego o 1,6% i drobiowego o 0,6%. Ceny artykułów mleczarskich podniosły się o 3,5%. W tej grupie najbardziej, podrożało mleko (o 4,4%) oraz sery dojrzewające i topione (o 4%). Ceny ryb wzrosły o 3,1%, a cukru i wyrobów cukierniczych o 2,9%, w tym cukru o 1,6%. Ceny tłuszczów były wyższe o 2,8%, w tym tkankowych o 13,1% i masła o 3,9%. W okresie styczeń-listopad 2005 r. za warzywa konsumenci musieli zapłacić średnio o 3,9% więcej, a za owoce o 2,4% więcej niż odpowiednio rok wcześniej. Droższe były także napoje bezalkoholowe (o 1,2%), w tym zwłaszcza kawa (o 2,3%) i kakao (o 5,2%). Niższe niż w okresie styczeń-listopad 2004 r. były natomiast ceny jaj (o 9,9%), owoców cytrusowych (o 7,2%) i olejów roślinnych (o 1%).

Listopad 2005 r. był drugim kolejnym miesiącem dość wysokiego wzrostu przeciętnych wynagrodzeń (o 6,9% w ujęciu rocznym). W okresie styczeń-listopad 2005 r., w stosunku do analogicznego okresu 2004 r., żywność potaniała względem dochodów z pracy najmniejszej (wynagrodzenia nominalne zwiększyły się o 3,3%, przy wzroście cen żywności o 2,4%). Nastąpił wzrost siły nabywczej płac w odniesieniu do pieczywa i mąki, mięsa wieprzowego i drobiowego, wędlin, jaj, tłuszczów roślinnych, serów dojrzewających, większości owoców i cukru. Spodziewane dalsze obniżki cen żywności, przyspieszenie dynamiki realnych wynagrodzeń oraz zwiększenie liczby zatrudnionych w gospodarce stwarzają szanse ożywienia popytu na żywność w I kwartale 2006 roku.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w listopadzie 2005 r.

Wyszczególnienie	XI 2005			I-XI 2005
	X 2005=100	XII 2004=100	XI 2004=100	I-XI 2004=100
OGÓŁEM	99,8	100,9	101,0	102,2
Żywność i napoje bezalkoholowe	99,7	98,7	99,5	102,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,0	102,8	102,8	102,6
Odzież i obuwie	100,0	93,9	93,8	94,6
Mieszkanie	100,2	102,8	102,8	103,3
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,2	103,3	103,3	103,8
w tym nośniki energii	100,4	104,4	104,4	103,7
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,1	100,3	100,3	101,4
Zdrowie	100,2	102,7	102,8	102,6
Transport	98,7	105,0	103,9	105,1
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	97,8	112,0	109,6	111,2
Łączność	99,4	99,5	99,5	99,9
Rekreacja i kultura	99,3	99,8	100,0	100,6
Edukacja	100,1	101,7	101,7	103,4
Restauracje i hotele	100,0	101,7	101,9	103,6
Inne towary i usługi	100,0	100,3	100,2	100,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w listopadzie 2005 r.

Wyszczególnienie	XI 2005			I-XI 2005
	X 2005=100	XII 2004=100	XI 2004=100	I-XI 2004=100
Żywność i napoje bezalkoholowe	99,7	98,7	99,5	102,4
Żywność	99,6	98,5	99,4	102,5
Pieczywo i produkty zbożowe	100,0	99,3	99,1	101,2
Pieczywo	100,1	99,4	99,2	100,5
Makarony	99,9	99,9	99,9	101,8
Ryż	99,7	91,3	89,8	105,8
Mięso i przetwory	98,4	95,4	95,2	104,5
Mięso wieprzowe	99,2	93,3	92,6	101,6
Mięso wołowe	99,9	104,1	104,3	117,8
Drób	92,0	87,3	98,1	100,6
Przetwory mięsne i wędliny	99,7	97,8	97,5	103,7
Ryby	100,1	102,3	102,7	103,1
Mleko, sery i jaja	100,0	99,7	100,2	101,4
Artykuły mleczarskie	99,9	99,7	100,3	103,5
Mleko	100,2	102,0	103,0	104,4
Sery twarogowe	99,6	98,8	99,2	102,7
Sery dojrzewające i topione	99,8	97,9	98,5	104,0
Jaja	100,3	100,0	99,9	90,1
Oleje i pozostałe tłuszcze	99,7	96,2	96,5	102,8
Masło	99,8	96,0	96,2	103,9
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	99,1	85,1	88,1	113,1
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	99,9	99,9	99,5	100,6
Oleje roślinne	99,5	97,3	96,9	99,0
Owoce	96,0	106,3	111,5	102,4
Jablka	99,9	115,9	116,5	101,0
Owoce cytrusowe	93,5	101,7	98,2	92,8
Banany	100,6	112,5	133,6	140,0
Warzywa	104,1	102,7	110,7	103,9
Ziemniaki	102,2	144,4	145,4	114,9
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby	99,8	96,5	96,0	102,9
Cukier	99,5	89,0	88,0	101,6
Napoje bezalkoholowe	100,1	100,9	100,7	101,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2004	100,5	100,3	100,8	102,1	100,6	102,7	99,2	98,4	100,4	101,1	100,8	100,6
	2005	99,8	99,7	100,2	100,5	100,9	98,8	98,3	99,4	100,6	100,9	99,7	
Pieczywo i produkty zbożowe	2004	100,8	101,0	100,8	100,7	100,6	100,6	100,6	100,3	100,3	100,1	100,0	99,8
	2005	100,1	100,1	99,8	99,9	99,8	99,9	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	
Mięso	2004	100,0	99,9	101,0	102,0	101,5	105,8	105,2	98,5	100,0	100,8	100,1	99,9
	2005	98,8	98,7	99,7	99,9	100,3	99,8	99,8	100,8	100,1	98,8	98,4	
Ryby	2004	100,1	99,9	99,9	100,1	100,2	100,4	100,3	100,3	100,2	100,4	100,4	100,4
	2005	100,2	100,2	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3	100,3	100,5	100,1	
Mleko, sery, jaja	2004	100,4	100,4	100,3	100,0	100,2	100,5	100,5	100,6	100,5	100,7	100,5	100,6
	2005	100,5	100,3	99,9	99,7	99,7	99,5	99,6	99,9	100,5	100,1	100,0	
Tłuszcze	2004	100,4	100,4	100,1	99,6	100,7	103,6	102,1	100,6	100,6	100,9	100,7	100,3
	2005	100,6	99,5	99,4	99,5	99,3	99,6	99,8	99,8	99,8	99,8	99,7	
Owoce	2004	99,1	99,2	102,3	104,1	109,6	100,5	88,4	90,0	93,8	109,5	103,2	103,1
	2005	100,5	99,7	102,2	107,0	107,8	81,9	105,0	103,1	99,7	106,0	96,0	
Warzywa	2004	103,4	100,5	101,9	103,6	94,4	107,2	77,1	86,7	107,6	104,7	107,7	107,3
	2005	100,9	101,3	104,3	102,9	106,0	98,9	80,6	88,1	106,9	112,8	104,1	
Cukier i wyroby	2004	99,7	101,9	101,0	115,9	101,4	102,3	101,3	100,7	99,9	99,8	99,9	99,6
	2005	99,5	99,0	98,7	99,7	100,2	99,5	99,9	99,8	100,3	100,2	99,8	
Cukier	2004	98,6	105,2	102,2	148,5	102,4	104,3	102,2	100,9	99,1	99,0	99,4	98,8
	2005	98,4	97,2	96,3	98,9	100,0	98,6	99,5	99,2	100,6	100,4	99,5	
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2004	100,4	100,1	100,3	100,8	101,0	100,9	99,9	99,6	100,3	100,6	100,3	100,1
	2005	100,1	99,9	100,1	100,4	100,3	99,8	99,8	99,9	100,4	100,4	99,8	
III. Średnia płaca ^a	2004	87,4	102,2	102,1	100,0	97,0	102,2	101,0	99,4	101,1	97,8	105,0	109,7
	2005	86,8	101,1	102,9	99,6	98,1	103,7	99,8	99,0	100,1	102,2	105,5	

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2004	102,2	102,7	103,3	104,7	105,2	108,1	109,1	109,3	108,1	107,7	107,7	107,8
	2005	106,7	105,9	105,3	103,7	104,3	100,4	99,2	100,5	101,0	100,8	99,5	
Pieczywo i produkty zbożowe	2004	102,6	103,8	104,7	105,5	106,0	105,3	105,6	105,7	106,1	106,1	106,2	105,8
	2005	105,0	104,0	103,0	102,2	101,4	100,7	100,0	99,6	99,3	99,2	99,1	
Mięso	2004	99,3	100,6	102,4	105,4	106,5	112,1	116,3	114,2	113,2	114,5	115,1	115,6
	2005	114,0	112,6	111,1	108,9	107,5	101,6	96,5	98,7	98,8	96,9	95,2	
Ryby	2004	98,8	99,0	99,2	99,5	99,7	100,3	100,7	101,1	101,4	101,8	102,3	102,8
	2005	102,9	103,1	103,3	103,5	103,4	103,1	102,9	102,9	103,0	103,0	102,7	
Mleko, sery, jaja	2004	106,5	106,5	106,5	106,0	105,7	106,0	106,6	107,1	106,2	102,3	101,5	101,4
	2005	101,6	101,9	101,9	102,0	102,2	102,0	101,4	101,0	101,1	100,7	100,2	
Tłuszcze	2004	107,4	108,0	108,3	108,0	108,8	112,7	115,1	115,1	113,7	111,5	110,7	110,4
	2005	109,5	108,5	107,7	107,6	106,1	102,2	100,0	99,2	98,4	97,4	96,5	
Owoce	2004	110,1	108,8	109,8	107,7	103,8	108,5	97,3	96,5	95,6	99,4	100,1	100,2
	2005	99,6	100,1	99,8	102,3	103,3	82,2	93,5	105,9	116,7	119,0	111,5	
Warzywa	2004	101,1	99,5	97,1	93,3	94,2	102,9	101,3	108,8	98,1	94,9	95,1	96,7
	2005	94,3	94,3	96,3	96,5	109,5	103,4	106,2	111,0	113,4	117,3	110,7	
Cukier i wyroby	2004	98,6	100,3	101,2	117,4	119,0	121,8	123,2	124,2	124,2	124,3	124,5	124,8
	2005	124,2	120,6	117,9	101,6	100,4	97,6	96,3	95,4	95,8	96,1	96,0	
Cukier	2004	92,4	97,3	99,7	148,6	152,6	159,5	162,7	165,0	164,5	164,5	165,0	167,1
	2005	166,8	154,1	145,1	96,6	94,4	89,3	86,9	85,4	86,7	87,9	88,0	
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2004	101,6	101,6	101,7	102,2	103,4	104,4	104,6	104,6	104,4	104,5	104,5	104,4
	2005	103,7	103,6	103,4	103,0	102,5	101,4	101,3	101,6	101,8	101,6	101,0	
III. Średnia płaca ^a	2004	103,5	106,3	107,0	104,6	104,4	104,5	103,6	105,1	103,7	102,4	102,7	103,2
	2005	102,6	101,4	102,2	101,8	103,0	104,5	103,2	102,8	101,8	106,4	106,9	

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2004 r. b – 2005 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	1,94	1,95	1,99	2,06	2,25	2,55	2,85	3,05	3,15	3,11	3,02	2,59
	b	2,96	2,91	2,88	2,81	2,76	2,73	2,71	2,69	2,65	2,62	2,61	
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	1,35	1,38	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39	1,38	1,37
	b	1,37	1,36	1,35	1,35	1,35	1,35	1,34	1,34	1,34	1,34	1,34	
Makaron jajeczny „Malma” – 400 g	a	3,76	3,77	3,81	3,86	3,90	3,96	4,00	4,02	4,05	4,06	4,06	4,05
	b	4,07	4,08	4,07	4,12	4,11	4,11	4,12	4,12	4,12	4,12	4,11	
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	1,53	1,59	1,65	1,71	1,74	1,75	1,75	1,75	1,73	1,70	1,67	1,64
	b	1,62	1,60	1,59	1,57	1,56	1,54	1,50	1,49	1,47	1,45	1,43	
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	11,11	11,11	11,25	11,50	12,28	14,04	15,42	15,50	15,52	15,63	15,77	15,84
	b	15,86	15,86	15,98	16,08	16,18	16,24	16,41	16,50	16,67	16,74	16,65	
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	14,72	14,74	14,88	15,21	16,18	18,42	20,51	20,42	20,49	20,50	20,51	20,46
	b	20,50	20,56	20,64	20,79	20,79	20,80	20,99	21,06	21,25	21,25	21,23	
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	12,28	12,16	12,47	13,25	13,64	14,46	15,52	15,36	15,36	15,34	15,14	14,78
	b	14,42	13,87	13,75	13,65	13,31	13,07	13,16	13,49	13,67	13,56	13,44	
Kurczę patroszone – 1 kg	a	4,98	5,20	5,37	5,53	5,59	6,80	6,72	5,77	5,51	5,57	5,62	5,70
	b	5,45	5,32	5,42	5,58	6,18	6,30	6,19	6,33	6,07	5,34	4,76	
Szyńka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	18,54	18,47	18,57	18,91	19,11	19,79	20,85	20,73	20,75	20,87	20,75	20,60
	b	20,47	20,21	20,10	20,00	19,84	19,80	19,74	19,88	19,95	19,84	19,80	
Kielbasa „Zwyczajna” – 1kg	a	8,15	8,11	8,21	8,40	8,47	8,81	9,38	9,37	9,41	9,53	9,51	9,45
	b	9,43	9,25	9,21	9,15	9,02	8,98	8,95	9,03	9,08	9,11	9,08	
Dorsz odgłowiony – 1 kg	a	10,58	10,65	10,67	10,71	10,80	10,87	10,85	10,86	10,91	10,98	11,05	11,15
	b	11,21	11,32	11,32	11,38	11,37	11,48	11,53	11,53	11,55	11,61	11,63	
Mleko 3,0 – 3,5% tł. sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,36	2,37	2,37	2,37	2,38	2,38	2,38	2,39	2,39	2,40	2,40	2,42
	b	2,45	2,46	2,46	2,47	2,47	2,46	2,46	2,46	2,46	2,44	2,45	
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,04	1,03	1,02	1,02	1,02	1,02	1,01	1,00	1,01	1,02	1,02	1,02
	b	1,02	1,01	1,00	1,00	0,99	0,99	0,98	0,97	0,95	0,95	0,95	
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	8,87	8,88	8,92	8,90	8,91	8,97	9,02	9,06	9,11	9,17	9,23	9,28
	b	9,33	9,39	9,41	9,41	9,42	9,41	9,41	9,42	9,42	9,42	9,42	
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	15,57	15,69	15,62	15,51	15,47	15,66	15,89	16,02	16,25	16,58	16,86	17,08
	b	17,15	17,22	17,10	16,83	16,49	16,24	16,04	15,91	15,88	15,89	15,90	
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	3,89	3,89	3,90	3,91	3,93	3,98	4,02	4,09	4,14	4,20	4,18	4,25
	b	4,26	4,17	4,19	4,22	4,21	4,23	4,26	4,35	4,38	4,40	4,39	
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,42	0,41	0,40	0,39	0,38	0,36	0,36	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35
	b	0,34	0,34	0,34	0,34	0,33	0,33	0,32	0,32	0,34	0,35	0,35	
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	2,81	2,82	2,81	2,76	2,79	3,07	3,18	3,22	3,24	3,26	3,26	3,26
	b	3,27	3,23	3,19	3,16	3,14	3,14	3,12	3,12	3,12	3,12	3,11	
Margaryna „Palma” w kostkach – 250 g	a	1,24	1,25	1,25	1,25	1,26	1,26	1,27	1,27	1,27	1,27	1,27	1,26
	b	1,26	1,26	1,25	1,25	1,24	1,24	1,24	1,23	1,23	1,22	1,22	
Olej rzepakowy – 1l	a	4,71	4,72	4,74	4,72	4,75	4,79	4,81	4,83	4,84	4,83	4,81	4,75
	b	4,76	4,78	4,76	4,74	4,74	4,74	4,73	4,72	4,70	4,67	4,63	
Słonina – 1 kg	a	3,10	3,08	3,12	3,21	3,27	3,51	3,79	3,83	4,10	4,68	5,01	5,24
	b	5,06	4,74	4,63	4,53	4,39	4,24	4,09	4,06	4,06	4,03	4,00	
Smalec – 250 g	a	1,07	1,06	1,07	1,07	1,08	1,10	1,13	1,14	1,18	1,31	1,44	1,53
	b	1,54	1,52	1,50	1,47	1,43	1,40	1,37	1,32	1,30	1,28	1,26	
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	1,93	2,11	2,18	3,30	3,27	3,51	3,59	3,62	3,58	3,54	3,52	3,47
	b	3,41	3,31	3,18	3,14	3,14	3,09	3,07	3,04	3,06	3,07	3,06	
Jabłka – 1 kg	a	1,85	1,85	1,86	1,91	2,16	2,54	3,22	2,74	2,06	1,82	1,78	1,79
	b	1,79	1,79	1,82	1,97	2,13	2,26	2,35	2,36	2,15	2,09	2,08	

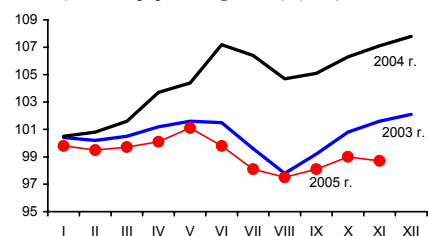
Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Siła nabywcza przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw mierzona możliwością kupna za nie wybranych artykułów żywnościowych

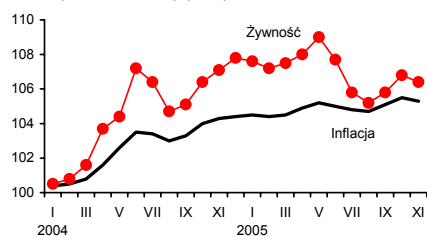
Wyszczególnienie	2004		2005	
	XI	I-XI	XI	I-XI
Ryż – kg	829	946	1026	902
Chleb pszenno-żytni – 0,5 kg	1815	1747	1998	1844
Mąka pszenna „Poznańska” – kg	1450	1427	1873	1627
Makaron „Malma” – 400 g	617	614	652	607
Mięso wołowe z kością (rostbef) – kg	159	178	161	153
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – kg	165	171	199	183
Szynka wieprzowa gotowana – kg	121	122	135	125
Kielbasa „Zwyczajna” – kg	263	272	295	273
Kurczę patroszone świeże – kg	446	423	563	435
Dorsz odgłowiony – kg	227	223	230	217
Mleko 3,0-3,5% tłuszczu, w opakowaniu kartonowym – l	1044	1013	1093	1012
Ser twarogowy półtłusty – kg	271	268	284	265
Ser dojrzewający „Gouda” – kg	149	151	168	152
Jaja kurcze świeże – szt	7157	6517	7651	7323
Masło świeże „Extra” 82,5% tłuszczu – 200 g	768	798	861	788
Margaryna „Palma” – 250 g	1972	1914	2195	2008
Olej rzepakowy – l	521	504	578	527
Slonina – kg	450	652	669	572
Smalec 250 g	1740	2097	2125	1778
Ziemniaki – kg	4319	3710	3150	3411
Jablka – kg	1407	1116	1287	1203
Cukier biały kryształ – kg	712	775	875	793

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

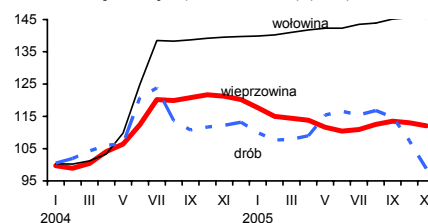
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

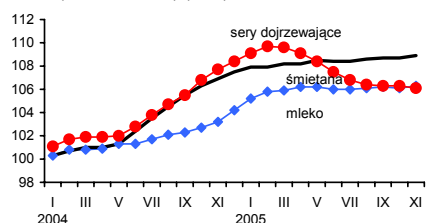
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2003 = 100) (w %)

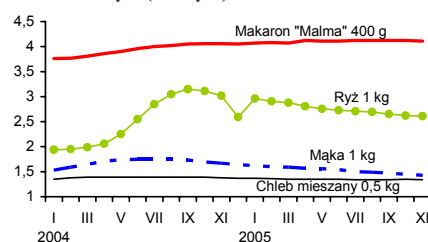
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2003 = 100) (w %)

Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2003 = 100) (w %)

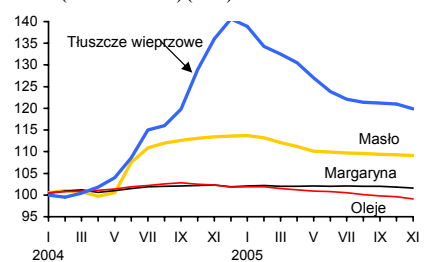
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w złotych)

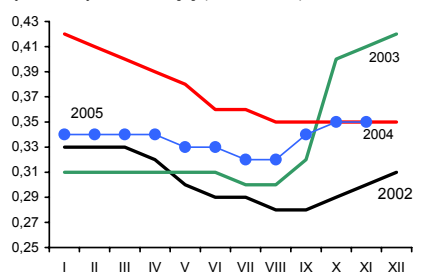
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2003 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS.

Rynek środków produkcji dla rolnictwa

Aldon Zalewski

Rynek środków produkcji ustabilizował się. Ceny większości środków do produkcji rolnej są stabilne lub maleją. Jedynie ceny maszyn rolniczych i nośników energii w dalszym ciągu wykazują tendencję wzrostową.

Na rynku nawozów mineralnych w listopadzie przy niewielkich obrotach ceny spadły o 0,4%. W okresie od grudnia ubiegłego roku do końca listopada średnie ceny nawozów mineralnych wzrosły o 1,6% przy inflacji wynoszącej 2,2%. Rynek nawozów mineralnych dzieli się obecnie na dwa segmenty. Na jednym następują systematyczne obniżki cen detalicznych. Należą tu: nawozy wapniowe (o 4,2%), saletrzak (o 2,5%), saletra amonowa (o 1,6%) i fosforan amonu (o 0,7%). W drugim segmencie odnotowano podwyżki cen. Należą do nich: sól potasowa (o 7,5%), superfosfat potrójny (o 5,5%), polifoska (o 1,9%), mocznik (o 1,6%) i superfosfat prosty (o 1,2%). Poprawiły się relacje cen nawozów mineralnych do pszenicy.

Stabilny jest także rynek środków ochrony roślin. Zarówno obroty jak i średnie ceny w listopadzie pozostały na tym samym poziomie co w październiku. Od początku roku zdrożały jedynie: Decis 2,5 EC (o 3,5%), Nimrid 250 EC (o 2,5%) i Chwastox extra (o 1,9%). Ceny pozostałych preparatów nie zmieniły się lub nieznacznie spadły. Najbardziej potaniał Zolone 350 (o 7,5%), Reglone 200 S (o 2,5%) i Bravo (o 2,2%). Poprawiły się nieznacznie relacje cen środków ochrony roślin do pszenicy.

Na rynku nośników energii w listopadzie dominowały tendencje spadkowe. Ceny paliw płynnych w stosunku do października spadły o 1,1%. Węgiel w tym czasie podrożał o 0,9%. Ceny benzyn obniżono o 3,5%, tj. do 4,17 zł/l. Olej napędowy stanął o 1%, tj. do 3,93 zł/l, a olej opałowy o 4,1%. Systematycznie tanieje koks opałowy, którego ceny od początku roku spadły o 18,9%. W tym czasie gaz propan-butan podrożał o 6,7%, a energia elektryczna o 3,4%. Po-

zostałe towary takie jak smary i płyny podrożały o ok. 0,5%. Od początku roku do końca listopada średnie ceny nośników energii wzrosły o 7,8%, podczas gdy w analogicznym okresie przed rokiem ten wzrost wyniósł 25,2%.

Na rynku materiałów budowlanych systematyczne obniżki cen podtrzymują wysokie obroty. Ceny wyrobów metalowych spadły w listopadzie o 0,1%, a od początku roku o 4,2%, w tym wyroby ze stali o 21,5%, wyroby metalowe bardziej uszlachetnione i ocynkowane o 9,4%, blacha dachowa o 11,8%. Pozostałe materiały budowlane także taniały. Cement i cegła o 1,0%, płyty styropianowe o 15,2%, a okna z PCV o 6,3%. Podrożały natomiast okna drewniane o 2,2%. Od nowego roku będą zwroty podatku VAT na materiały, które podrożały od 1 maja 2004 r. ze stawki 7% do 22%. Został już opublikowany wykaz materiałów, za które jest do odzyskania w bieżącym roku aż 68,18% kwoty podatku VAT. Istnieje także możliwość odzyskania zgodnie z ustalonymi limitami od 22 do 50 tys. zł. VAT-u w zależności od rodzaju materiałów budowlanych i tytułu prowadzonej inwestycji czy remontu.

Jedynie na rynku maszyn rolniczych nadal rosną ceny. W listopadzie średnia cena maszyn wzrosła o 0,4%. Staniał jedynie kombajny do ziemniaków (o 0,6%) i ciągnik rolniczy „Ursus 3512 (o 0,2%). Od grudnia ubiegłego roku do końca listopada średnia cena maszyn wzrosła o 7,7%, a w okresie ostatnich 12 miesięcy o 8,3%. Rozpiętość podwyżek była dość znaczna i wyniosła od 1,5-1,6% w przypadku opryskiwaczy i agregatów uprawowy do siewnika, do 19,7-22,4% w przypadku przyczep do ciągnika samowładowczego i pługów 3 skibowy. Stabilne były ceny najdroższych środków mechanizacji jakimi są kombajny zbożowe i ziemniaczane, ciągniki oraz samochody.

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do: w XI 2005	
		XI 2004	XII 2004	XI 2005	XI 2005 / X 2005	XI 2005 / XII 2004	XI 2005 / XI 2004	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	68,72	69,68	67,92	99,4	97,5	98,8	6,75	6,74
Saletra amonowa 34%N	„	74,16	75,80	74,60	100,0	98,4	100,6	6,10	6,09
Mocznik 46%N	„	90,56	92,72	94,20	99,4	101,6	104,0	5,70	5,69
Superfosfat prosty 20%N	„	54,80	55,04	55,72	99,4	101,2	101,7	7,75	7,74
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	92,24	80,80	85,24	99,4	105,5	106,3	5,93	5,92
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	110,60	110,44	109,94	99,8	99,3	99,1	4,76	4,76
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	82,80	83,40	89,64	99,8	107,5	108,3	4,16	4,15
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	103,80	103,52	105,44	99,9	101,9	101,6	5,24	5,23
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 10%N, 20%P, 20%K	„	105,12	105,08	107,12	99,1	101,9	101,9	5,96	5,95
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	46,11	46,63	44,67	101,2	95,8	96,9	2,07	2,07

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		XI 2004	XII 2004	XI 2005	XI 2005 / X 2005	XI 2005 / XII 2004	XI 2005 / XI 2004	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Zolone 350	1 l	65,24	65,34	60,44	99,5	92,5	92,6	16,81	16,79
Nurelle D 550 FC	100 ml	43,25	43,18	42,87	99,9	99,3	99,1	11,92	11,91
Karate Zeon O50 CS	100 ml	20,00	19,95	19,89	99,7	99,7	99,5	5,53	5,53
Decis 2,5 EC	250 ml	23,50	23,45	24,28	100,0	103,5	103,3	6,75	6,74
Dithane M-45	1 kg	23,53	23,53	23,18	99,9	98,5	98,5	6,45	6,44
Zaprawa nasienna "Funaben T"	0,8 kg	28,24	28,23	28,29	99,9	100,2	100,2	7,86	7,86
Bravo	1 l	43,81	43,73	42,76	100,1	97,8	97,6	11,89	11,88
Nimrod 250 EC	1 l	94,93	94,87	97,21	100,3	102,5	102,4	27,03	27,00
Roundup	1 l	23,12	23,05	22,98	100,4	99,7	99,4	6,39	6,38
Granstar	8 g	17,86	17,84	17,93	100,2	100,5	100,4	4,99	4,98
Fusilade Forte	1 l	112,69	112,63	112,07	100,2	99,5	99,5	31,17	31,13
Chwastox extra	1 l	14,01	13,99	14,25	100,0	101,9	101,7	3,96	3,96
Reglane 200 SL	1 l	78,94	79,51	77,50	100,0	97,5	98,2	21,55	21,53
Ziarno zatrute fosforem cynku, IAB	1 kg	18,69	18,77	19,04	100,3	101,4	101,9	5,29	5,29

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		XI 2004	XII 2004	XI 2005	XI 2005 X 2005	XI 2005 XII 2004	XI 2005 XI 2004	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	479,33	479,47	495,70	100,9	103,4	103,4	137,85	137,69
Koks opałowy	t	1030,09	1044,61	847,14	97,4	81,1	82,2	235,58	235,32
Benzyna „Euro Super” 95	l l	3,85	3,72	4,17	96,5	112,1	108,3	1,16	1,16
Olej napędowy	l l	351	3,49	3,93	99,0	112,6	112,0	1,09	1,09
Olej opałowy, Ekoterm Plus	l l	2,10	1,88	2,57	95,9	136,7	122,4	0,72	0,71
Gaz propan-butan „LPG”	l l	2,00	1,98	2,23	106,7	112,6	111,5	0,62	0,62
Olej silnikowy „Sektrol” 20 W/40	l l	10,81	10,52	11,28	100,3	107,2	104,3	3,14	3,13
Olej silnikowy „Elf” SJ SAE 15W/40	l l	20,75	20,81	20,87	100,1	100,3	100,3	5,80	5,80
Smar stały (do łożysk)	0,9 kg	10,14	10,22	10,67	100,3	104,4	105,2	2,97	2,96
Płyn do chłodziac „Petrygo”	l l	8,68	9,03	10,12	100,8	112,1	116,6	2,81	2,81
Energia elektryczna	10 kWh	4,00	4,10	4,24	103,4	103,4	106,0	1,18	1,18

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		XI 2004	XII 2004	XI 2005	XI 2005 X 2005	XI 2005 XII 2004	XI 2005 XI 2004	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	17,78	17,76	17,62	99,6	99,1	99,1	4,90	4,89
Wapno	l t	410,79	411,35	412,45	100,0	100,1	100,4	114,70	114,57
Płyta styropianowa PS-E FS 15	l m ³	165,52	163,63	138,75	99,1	84,8	83,8	38,59	38,54
Stal płaska (płaskownik)	l t	3712,22	3716,09	2918,76	99,5	78,5	78,6	811,67	810,77
Rura stalowa ocynkowana 12	l m	11,18	11,20	10,15	99,3	90,6	90,8	2,82	2,82
Dwuteownik gruby	l t	3425,68	3423,54	3161,96	99,8	92,4	92,3	879,30	878,32
Błacha dachowa	l m ²	32,29	32,25	28,43	99,2	88,2	88,1	7,91	7,90
Tynk „Atlas”	25 kg	41,00	40,93	42,12	100,5	102,9	102,7	11,71	11,70
Cegła pełna kl. 15	l szt.	0,73	0,73	0,72	100,0	98,6	98,6	0,20	0,20
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	l szt.	786,81	783,97	734,45	99,8	93,7	93,4	204,24	204,01
Tarcica iglasta grubość 19-25 mm	l m ³	530,96	532,49	542,10	100,4	101,8	102,1	150,72	150,58
Płyta wiórowa 11-18 mm	l m ²	25,82	25,82	26,01	100,1	100,7	100,7	7,23	7,23
Okno drewniane szklane	l szt.	1148,13	1148,16	1173,89	100,2	102,2	102,2	326,44	326,08
Drzwi płytowe 2000mmx800 zewnętrzne	l szt.	902,48	908,68	978,04	100,7	107,6	108,4	271,98	271,68

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	XI 2004	XII 2004	XI 2005	$\frac{XI\ 2005}{X\ 2005}$	$\frac{XI\ 2005}{XII\ 2004}$	$\frac{XI\ 2005}{XI\ 2004}$	pszenicy dt	żyw. wiep. dt
Kombajn zbożowy TC 54 Hydro	417899,67	357645,48	382669,13	100,2	91,6	91,6	1064,15	1062,97
Kombajn do ziemniaków	45813,02	46192,07	48570,18	99,4	105,2	106,0	135,07	134,92
Samochód Lublin	56679,27	56683,70	61459,46	100,2	108,4	108,4	170,91	170,72
Rozrzutnik obornika 1-osiowy	14537,09	14630,88	16848,08	100,0	115,2	115,9	46,85	46,80
Siewnik zbożowy 25 redlic	11564,54	11630,68	12870,78	100,3	110,7	111,3	35,79	35,75
Ciągnik „Ursus” 3512	67186,60	67269,46	71715,73	99,8	106,6	106,7	199,43	199,21
Ciągnik 90 kW	138823,16	141940,48	149586,39	100,6	105,4	107,8	415,98	415,52
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	18532,11	18749,86	22675,05	100,4	120,9	122,4	63,06	62,99
Kopaczka elewatorowa	8595,64	8620,01	9861,56	100,2	114,4	114,7	27,42	27,39
Agregat uprawowy do siewnika	12823,81	11521,92	13025,89	100,4	113,1	101,6	36,22	36,18
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	5106,19	5121,64	5660,19	100,1	110,5	110,9	15,74	15,72
Gleboğrafzarka	4240,77	4278,34	4790,68	100,5	112,0	113,0	13,32	13,31
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	31327,33	31504,65	32874,66	100,0	104,4	104,9	91,42	91,32
Opryskiwacz 300 l	2634,65	2661,38	2673,79	100,2	100,5	101,5	7,44	7,43
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	3943,22	3968,39	4515,37	100,8	113,8	114,5	12,56	12,54
Rozsiewacz nawozów	1437,04	1436,43	1462,79	100,8	101,8	101,8	4,07	4,06
Sadzarka 2 rzędowa	2250,32	2298,63	2587,52	101,7	112,6	115,0	7,20	7,19
Plug 3 skibowy	2862,28	3050,34	3427,01	101,1	112,3	119,7	9,53	9,52
Kultywator 14-18 zębowy	1271,36	1282,14	1360,16	100,1	106,1	107,0	3,78	3,78
Dojarka 2 konwie ^a	7720,50	7724,16	7926,44	100,5	102,6	102,7	22,04	84,12
Dojarka z rurociągiem ^a	43426,59	44127,75	42988,91	100,0	97,4	99,0	119,55	456,21
Schładzarka do mleka 500 l ^a	16712,47	16838,47	17641,01	101,1	104,8	105,6	49,06	187,21

^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Rynek usług dla rolnictwa

Albin Klementowski
Lucyna Mieszkowska

Rośnie liczba krów objętych kontrolą użyteczności, która w listopadzie 2005 r. wyniosła 518 tys. sztuk i była większa niż w listopadzie 2004 r. o 7,5%. Przeciętne oceniane stado krów w listopadzie 2005 r. liczyło 30 sztuk i było o 9% liczniejsze niż przed rokiem. Nastąpił również wzrost popytu na usługi inseminacyjne bydła i trzody. W skali roku (wrzesień 2004 r. – wrzesień 2005 r.) liczba zabiegów inseminacyjnych krów wzrosła o 7%, a inseminacji loch o 15,8%. Najwyższe ceny usług inseminacyjnych występują w południowych regionach rozdrobnionego rolnictwa.

Wzrosła liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw usług rolniczych. We wrześniu 2005 r. ich liczba wyniosła 21,3 tys., o 4,1% więcej niż rok wcześniej. We wrześniu 2005 r. działało 10 tys. baz usług mechanizacyjnych i 2,9 tys. placówek usług zootechnicznych, odpowiednio o 10% i o 2,5% więcej niż przed rokiem; działało także 8,4 tys. zakładów usług weterynaryjnych, o 1,6% mniej niż we wrześniu 2004 roku.

W listopadzie 2005 r. ceny usług dla rolnictwa pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca, ale były wyższe o 2,9% niż w listopadzie 2004 r. W okresie 11 miesięcy 2005 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2004 r. ceny usług zwiększyły się średnio o 4,4%, przy wskaźniku inflacji 2,2%. W tym czasie znacznie bardziej wzrosły ceny usług rolniczych (o 5,3%) niż pośrednich usług dla rolnictwa (o 3,8%). Wśród usług rolniczych bardziej wzrosły ceny usług związanych z produkcją zwierzęcą (o 6,5%); w tym inseminacyjnych o 7,6%, a weterynaryjnych o 5,5%, niż usług robocizny przy pracach polowych (o 4,6%) i usług mechanizacyjnych (o 5,2%). Wśród tych ostatnich najbardziej zwiększyły się ceny usług uprawowych (7%) i siewu-sadzzenia (6,9%), oraz chemizacyjnych (o 4,6%) i zbioru płodów (o 4,2%). W grupie pośrednich usług dla rolnictwa najbardziej wzrosły ceny usług ubezpieczeniowych (o 6,8%), budowlano-remonto-

wych (5,6%) i naprawczych (o 5%) oraz młynarskich (o 3,3%), a obniżyły się ceny usług bankowych (o 3,6%). W okresie od listopada 2004 r. do listopada 2005 r. cena badania klinicznego krwi wzrosła z 20,48 do 21,04 zł, a spłata odsetek rocznych od kredytu 12-miesięcznego w kwocie 50 tys. zł zmalała z 5947 do 5425 zł.

Relacje cen produktów rolnych do cen usług dla rolnictwa w listopadzie 2005 r. ukształtowały się mniej niekorzystnie niż w poprzednich miesiącach drugiej połowy tego roku. Relacja ta wyniosła ogólnie 98,7 pkt, przy czym ukształtowała się korzystnie w przypadku relacji cen produktów roślinnych i usług mechanizacyjnych (100,6 pkt), a niekorzystnie przy relacji cen produktów zwierzęcych i usług weterynaryjno-zootechnicznych (96,3 pkt). Odwrotnie kształtowały się te relacje w okresie 11 miesięcy 2005 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Gdy ogólnie relacja cen produktów rolnych i usług była bardzo niekorzystna (94,3 pkt), to znacznie gorzej kształtowała się w przypadku relacji cen produktów roślinnych i usług mechanizacyjnych (90,4 pkt), niż produktów zwierzęcych i usług weterynaryjno-zootechnicznych (96,2 pkt). W listopadzie 2005 r. w porównaniu z listopadem 2004 r. relacja cen produktów rolnych do cen usług obniżyła się do 88,2 pkt. W efekcie wzrastała masa produktów rolnych odpowiadających cenie jednostki usługi. Np. cena orki pługiem, wyrażona w dt pszenicy, wzrosła z 2,1 dt w listopadzie 2004 r. do 2,6 dt w listopadzie 2005 r., a cena śrutowania zboża na paszę – z 27 do 30 kg żyta. Cena względna pakietu usług, wyrażona w ekwiwalentnej cenowo masie produktów rolnych w listopadzie 2005 r. wzrosła o 0,6% wobec miesiąca poprzedniego, a w ciągu roku o 14,9%. A podczas 11 miesięcy 2005 r., w porównaniu z tym samym okresem 2004 r., cena ta zwiększyła się o 7,7%.

Tab. 1. Popyt na wybrane usługi rolnicze i sieć placówek

Okresy		Rodzaje usług i placówek	Średnia liczba krów ocenianych tys.	L. gospodarstw stosujących ocenę tys.	L. krów w gospod. stosujących ocenę szt.	L. krów inseminowanych ^a tys.	L. loch inseminowanych tys.	L. placówek usług mechanicznych	L. placówek usług weterynaryjnych	L. placówek usług zootechnicznych
2003	I-XII		471	18,6	25,2	1 630	922	9 746	8 457	3 261
2004	I-XII		480	17,8	26,9	1 669	991	9 066	8 466	2 748
	IX		480	17,6	27,3	444	234	9 073	8 491	2 815
	X		480	17,5	27,4	x	x	x	x	x
	XI		482	17,5	27,6	x	x	x	x	x
	XII		485	17,4	27,8	351	295	9 066	8 466	2 748
2005	I		489	17,2	28,4	x	x	x	x	x
	II		494	17,2	28,6	x	x	x	x	x
	III		500	17,3	28,9	377	280	9 232	8 392	2 822
	IV		505	17,3	29,3	x	x	x	x	x
	V		510	17,3	29,5	x	x	x	x	x
	VI		513	17,3	29,7	485	306	9 666	8336	2 829
	VII		515	17,3	29,7	x	x	x	x	x
	VIII		515	17,3	29,8	x	x	x	x	x
	IX		516	17,3	29,9	475	271	9981	8352	2884
	X		517	17,4	30,0	x	x	x	x	x
	XI		518	17,2	30,1	x	x	x	x	x
Wskaźnik zmian (%)										
<u>IX 2005</u> <u>IX 2004</u>			107,5	98,3	109,5	107,0	115,8	110,0	98,4	102,5
<u>XI 2005</u> <u>XI 2004</u>			107,5	98,3	109,1	x	x	x	x	x

^a dane w tej i następujących pozycjach dotyczące okresów kwartalnych umieszczone są w rubrykach odnoszących się do ostatnich miesięcy danego kwartału

Źródło: Dane Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt, MRiRW oraz GUS (REGON).

Tab. 2. Relacje cen produktów rolnych^a do cen usług dla rolnictwa

Okresy		Wskaźniki zmian cen	Produktów sprzedawanych i usług dla rolnictwa	Produktów sprzedawanych i usług rolniczych	Produktów roślinnych i usług mechanicznych	Produktów zwierzęcych i usług wet-zoot.	Produktów sprzedawanych i pośrednich usług dla rolnictwa
2003	I-XII	wskaźnik wobec poprzedniego okresu	98,2	95,9	104,1	92,5	98,4
2004	I-XII		106,7	105,6	104,1	116,3	107,6
	IX		96,8	97,0	92,2	101,2	96,7
	XI		99,2	99,1	98,9	99,4	99,2
	XII		105,2	105,4	110,6	98,8	105,2
2005	I		97,5	97,7	.	94,5	97,5
	II		100,0	98,5	.	99,2	100,3
	III		99,1	98,7	.	100,1	99,1
	IV		96,9	96,4	96,3	97,1	97,0
	V		98,1	98,2	95,4	101,1	98,1
	VI		102,6	103,1	104,2	101,9	102,8
	VII		98,1	96,6	93,3	100,4	98,7
	VIII		99,6	99,4	98,0	101,0	99,7
	IX		97,1	97,1	95,3	99,2	97,1
	X		94,5	94,6	94,0	95,1	94,5
	XI		98,7	98,7	100,6	96,3	98,7
<u>X 2005</u> <u>X 2004</u>			88,2	84,7	85,0	88,1	88,9
<u>I-XI 2005</u> <u>I-XI 2004</u>			94,3	93,4	90,4	96,2	94,8

^a dla poszczególnych miesięcy wyliczono średni wzrost cen 9 podstawowych produktów rolnych (pszenicy, żyta, ziemniaków (bez okresu styczeń-marzec), kukurydzy, jęczmienia, żywca bydła, trzody chlewnej i drobiu oraz mleka) i cen usług

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ – PIB.

Tab. 3. Dynamika cen usług dla rolnictwa

Rodzaje usług	2003		2004												2005												XI 2005		I-XI 2005	
	I-XII	I-XII	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XI 2004	XI 2004	I-XI 2004	I-XI 2004											
	% wobec poprzedniego okresu																				%									
Wskaźnik zmian cen usług	101,3	104,0	100,1	100,1	101,0	100,5	100,5	100,2	100,2	99,9	100,5	99,9	100,2	100,0	100,0	100,0	100,2	100,0	102,9	104,4										
I. Usługi rolnicze^a	103,4	105,1	100,2	99,9	100,8	102,0	100,9	100,7	100,1	99,7	102,1	100,1	100,2	100,2	100,0	100,2	100,0	107,2	105,3											
1. mechanizacyjne	103,1	106,2	100,1	100,0				102,3	100,5	99,2	102,6	100,1	100,3	99,9	99,9	106,2	105,2													
a. uprawowe	103,9	107,9	100,1	100,1				102,1	100,4				100,3	100,1	99,9	106,5	107,0													
b. siewu-sadzenia	102,4	104,7						103,3	100,2				100,5	99,7			106,9													
c. chemizacyjne	103,6	109,3	100,0	99,8	102,1	99,3	101,6	101,6	100,8	99,8	99,9	100,1	99,9	99,9	99,9	105,9	104,6													
d. zbioru płodów	102,2	106,0								98,8	103,6	99,9	100,6	99,8			104,2													
2. usługi robocizny przy pracach polowych			100,0					95,4	98,2	101,7	99,3	100,6	100,3	100,2	99,8	116,4	104,6													
3. usługi w zakresie produkcji zwierzęcej	105,3	103,3	100,3	99,9	100,8	102,7	100,5	100,0	100,2	100,1	101,8	100,2	100,1	100,1	100,3	103,7	106,5													
a. weterynaryjne	104,5	101,4	100,6	99,6	100,1	100,0	100,5	100,6	100,3	100,0	103,6	100,4	100,2	100,2	99,9	102,7	105,5													
b. inseminacyjne	106,1	105,2	100,1	100,5	101,6	105,4	100,6	99,5	100,1	100,2	100,1	100,1	100,0	100,0	100,7	104,7	107,6													
II. Pośrednie usługi dla rolnictwa^a	100,8	103,2	100,1	100,1	101,0	100,2	100,5	100,1	100,2	100,0	99,9	99,8	100,2	100,0	100,0	102,1	103,8													
1. transportowe	102,4	103,1	100,7	100,5	99,2	99,8	99,8	100,6	99,9	100,1	100,0	100,3	100,6	100,6	98,7	100,3	102,4													
2. naprawcze	102,7	104,4	100,3	100,4	100,0	101,0	100,6	99,9	101,7	99,7	100,0	100,2	101,4	99,9	99,6	104,8	105,0													
3. budowlano-remontowe	101,6	101,7	100,4	100,4	101,5	100,1	100,8	100,1	100,3	99,9	100,1	100,0	100,2	100,0	100,3	103,9	105,6													
4. młynarskie ^b	102,1	104,0	100,2	98,5	100,5	100,1	100,0	100,4	100,3	100,9	98,8	98,6	99,7	100,4	100,0	101,3	103,3													
5. handlowe	98,4	103,1	99,5	99,7	100,4	100,1	100,0	100,0	99,3	100,1	100,1	100,0	99,7	100,0	99,9	100,0	100,8													
6. finansowe	95,3	102,6	99,8	100,1	102,4	100,2	100,6	100,0	99,5	99,7	99,6	99,4	99,5	99,7	99,9	100,5	103,3													
- ubezpieczeniowe	91,3	97,8	100,5	100,1	102,7	100,5	100,9	100,3	99,8	100,0	99,8	100,1	100,0	100,0	100,2	105,1	106,8													
- bankowe	100,1	107,9	99,3	100,1	101,7	99,5	100,0	99,5	98,7	99,1	98,9	97,9	98,6	99,0	99,2	91,3	96,4													
Wskaźnik inflacji	100,8	103,5	100,3	100,1	100,1	99,9	100,1	100,4	100,3	99,8	99,8	99,9	100,4	100,4	99,8	101,0	102,2													

^a ceny średnie ważone, obliczenia własne

^b przemiat zboż

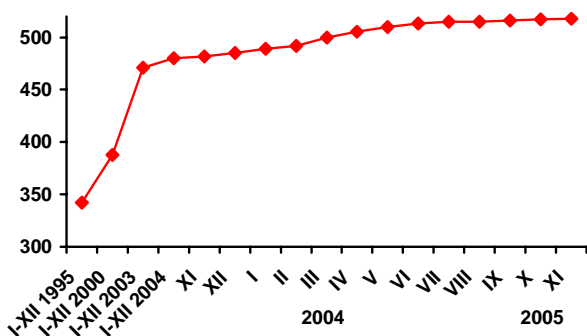
Źródło: Dane GUS i obliczenia IERIGŻ – PIB.

Tab. 4. Ceny detaliczne wybranych usług dla rolnictwa (w zł)

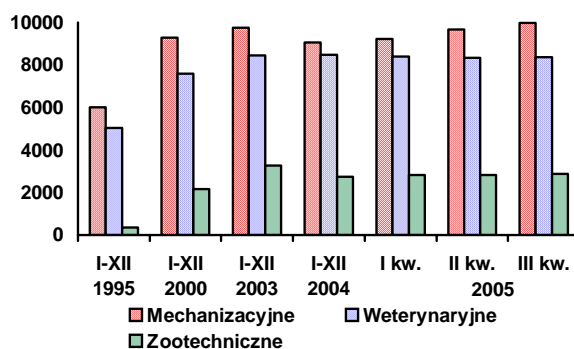
Rodzaje usług	Jedn. miary	2003		2004								2005								XI 2005		I-XI 2005	
		I-XII	I-XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XI 2004	XI 2004	I-XI 2004	I-XI 2004				
Orka pługiem	za 1 godz.	81,05	86,22	87,65			88,74	90,56	90,97		92,77	92,99	93,21	93,44	93,38	106,5	106,5	106,7	106,7				
Siew siewn. rzędowym	za 1 godz.	67,72	71,17				73,99	76,41	76,74		77,37	77,76	76,77	76,54				107,5	107,5				
Opryskiwanie roślin	na obszarze 1 ha	53,63	59,65					61,28	61,04	61,66	62,11	62,04	62,13	61,99				103,5	103,5				
Rozsiew nawozów szt.	1 ha	56,75	61,02	63,18	63,06	61,42	62,38	63,36	63,90	64,60	64,56	64,56	64,45	64,45	64,40	105,9	105,9	104,6	104,6				
Zbiór zielonek siewkarnią	za 1 godz.	147,08	168,74					188,53	188,56	197,42	197,94	198,38	198,38	198,38				115,5	115,5				
Sprzet zboż kombajnem	za 1 godz.	209,88	221,59							228,95	227,30	227,84						102,9	102,9				
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	111,91	114,87							112,76	118,32	118,32	119,88	119,44				102,5	102,5				
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień		41,80	37,47			45,65	43,57	42,80	43,54	43,25	43,50	43,63	43,70	43,62	116,4	116,4	104,6	104,6				
Unasienienie sztuczne krowy	1 szt.	39,50	42,36	47,79	44,28	44,97	45,47	45,26	45,32	45,40	45,45	45,50	45,51	45,52	45,85	104,7	104,7	107,6	107,6				
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	18,56	19,84	20,48	20,45	20,48	20,71	20,83	20,89	20,90	20,90	20,98	21,02	21,06	21,04	102,7	102,7	105,5	105,5				
Przewóz 10 ton cegły na odległ. 20 km	na odległ. 20 km	118,95	123,49	126,16	126,85	124,20	123,14	124,07	123,96	124,02	123,68	124,30	125,06	126,18	121,42	96,2	96,2	100,7	100,7				
Naostrzenie lemieszów	1 szt.	10,27	11,00	11,10	11,10	11,10	11,46	11,61	11,96	11,90	11,90	11,90	11,93	11,93	11,93	107,5	107,5	106,8	106,8				
Praca mechanika przy naprawie maszyn roln.	za 1 godz.	26,33	27,58	28,41	28,86	28,74	28,81	28,84	28,31	28,18	28,18	28,24	28,11	28,12	28,12	99,0	99,0	103,3	103,3				
Opłata prac murarskich	za 1 dzień	61,56	61,86	61,60	61,67	64,85	64,73	64,82	64,90	65,08	65,34	65,50	65,44	65,44	65,20	105,8	105,8	105,2	105,2				
Opłata projektu budynku inwentarsko-składowego	1 szt.	907,8	989,9	1025,3	1029,4	1036,2	1040,1	1046,8	1051,4	1048,5	1038,71	1034,88	1037,00	1035,92	1037,65	101,2	101,2	105,6	105,6				
Wypożyczenie betoniarki	na 1 dobę	28,67	30,26	30,70	30,72	30,81	31,38	31,46	31,73	31,79	31,69	31,73	31,93	31,81	32,07	104,8	104,8	104,8	104,8				
Śrutowanie na paszę	100 kg żyta	7,97	8,25	8,47	8,48	8,55	8,54	8,56	8,68	8,83	8,83	8,57	8,54	8,59	8,59	101,4	101,4	104,9	104,9				
Opłata powierzchni lokalnego handlowego	za 1 m ²	25,35	25,57	25,72	25,71	25,98	25,98	26,01	26,06	26,06	26,06	26,09	26,09	26,06	26,11	101,5	101,5	101,9	101,9				
Składka ubezpiecz. OC ciagnika	1 rok	105,96	104,19	104,89	105,42	106,74	106,84	106,67	106,55	106,47	106,17	106,63	106,69	106,69	107,33	102,3	102,3	103,5	103,5				
Składka ubezpieczenia Autocasco ciagnika	1 rok	525,51	573,35	605,26	606,57	634,36	638,98	659,97	662,55	662,55	663,25	664,01	662,36	662,74	664,55	109,8	109,8	115,3	115,3				
Odsetki kredytu krótkoterm. 10 tys. zł	za 1 rok	736,06	690,18	688,63	690,19	689,07	685,59	686,10	678,19	671,90	665,16	649,00	639,63	633,87	628,90	91,3	91,3	96,3	96,3				
Odsetki kredytu średnioterm. 50 tys. zł	za 1 rok	6202	5932	5947	5948	5958	5934	5885	5807	5758	5694	5590	5519	5465	5429	91,3	91,3	96,5	96,5				

Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów) i obliczenia IERiGŻ – PIB.

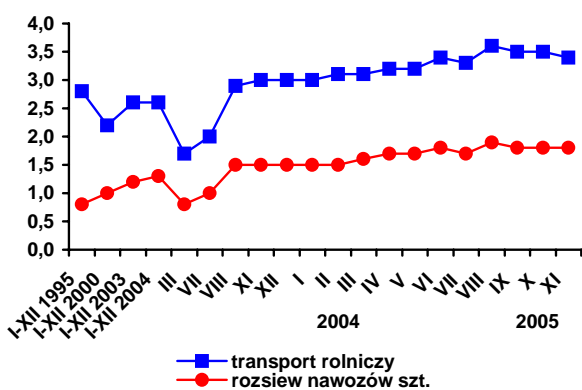
Rys. 1. Liczba krów ocenianych (tys. sztuk)

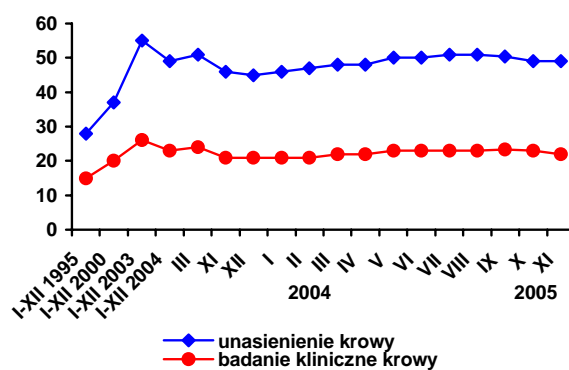
Rys. 2. Liczba placówek usług rolniczych

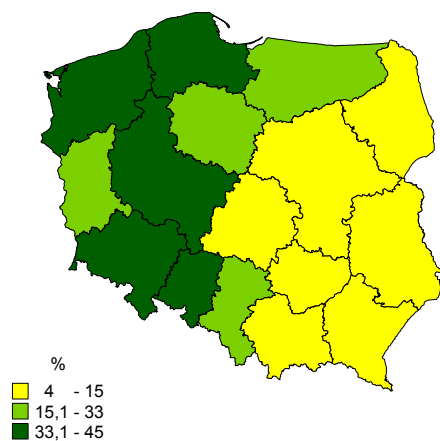
Rys. 3. Ceny wybranych usług wyrażone w dt pszenicy

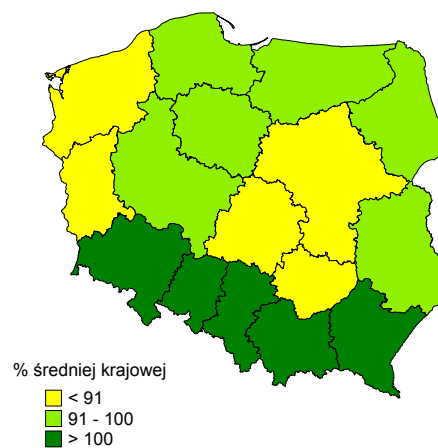
Rys. 4. Ceny wybranych usług weteryn.-zootechnicznych wyrażone w litrach mleka

Rys. 5. Udział krów ocenianych w pogłowie ogółem w październiku 2005 roku

Rys. 6. Zróżnicowanie cen usług inseminacji krów w III kwartale 2005 roku

Źródło: Jak w tabelach 1 i 5.